

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 18/št. 168
september–oktober 2022

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Goran Injac, Rudi Mlinar; nominacije za Sovretovo, Jermanovo in Rožančevo nagrado; zlate hruške

VEČ KOT 160 KNJIŽNIH NOVOSTI

buklaplus

V intervjujih predstavljamo nove knjige avtorjev:

IVO SVETINA; roman *Smisel rože*

JOŽICA AVBELJ in **PETRA POGOREVC;** biografija *Joži*

ANDRAŽ ROŽMAN; roman *Titov sin*

Beremo skupaj

NMSB.PISMEN.SI

Nacionalni
mesec
skupnega
branja

8. 9. – 9. 10. 2022

IZDAJATELJ

UMCo, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator**Pisci:** Tanja Božič, Sabina Burkeljca, Aleš Cimprič, Maja Črepinšek, Gordana Granatir, Iztok Ilich, Anja Kocijančič, Sanja Podržaj, Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj, Samo Rugelj, Veronika Šoster, Žiga Valetič, Neža Vilhelm, Ajda Vodlan**Gostujoči pisci:**

Aleš Berger, Sabina Fras Popovič, Andrej Hočevar, Katja Kemperle, Alja Lobnik, Tina Saražin, Boštjan Videmšek, Janja Vidmar

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.**Fotografija na naslovnici:** Nada Žgank

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelj je vsaka javna priobčitev, predelava ali uporaba vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane! Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

Izdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

BIK, MEDVED IN
KNJIŽNI SEJEM V FRANKFURTU

Samo Rugelj

Sedeli smo v restavraciji Bull & Bear, nekakšni mešanici pivnice in športnega puba. Okoli nas je bil večerni poletni živžav, za nami kakih osem ur vožnje po nemških avtocestah, za menoj pa zasebna terenska raziskava frankfurtskih knjigarn, v katerih sem malce več kot leto dni pred tem, preden bo Slovenija tam častna gostja knjižnega sejma v Frankfurtu, na knjižnih policah iskal prevode slovenskih knjig. Miha Kovač, ki je nedavno postal kurator prihodnje slovenske knjižne predstavitve, mi je za vsako najdeno knjigo obljubil kavo.

Največ časa sem se seveda zadržal v največji frankfurtski knjigarni Hugendubel, ki ima relativno dobro lokacijo v središču mesta in tri nadstropja knjig. V njej sem žal našel samo en slovenski knjižni prevod v nemščino. Uf, sem si mislil, upal sem, da me bo moral Kovač vsaj nekajkrat povabiti na kavo.

Frankfurtski knjižni sejem je seveda pojem v svetovnem založništvu in knjigotrštvu. Utemeljen je na večstoletni tradiciji knjižnih sejmov in je še vedno največji knjižni dogodek na svetu, na katerega se v drugi polovici oktobra zgrne na tisoče razstavljalcev, založnikov, agentov in knjigotržcev, ki skušajo tam kupiti ali prodati kak skrit knjižni dragulj, obenem pa obnoviti živi stik z ljudmi, s katerimi (v zadnjih desetletjih) komunicirajo po elektronski pošti. Ne glede na to, da je založništvo posel, ki ga lahko bolj ali manj uspešno urejamo na digitalni način, osebni stik med ljudmi ostaja tisti temelj, na katerem (še vedno) stojijo dolgotrajni poslovni odnosi.

Zato tudi institut častne gostje v Frankfurtu, kar je praksa, ki je na tem knjižnem sejmu prisotna od začetka sedemdesetih let naprej, ostaja pomembna pot do predstavitve literature posamezne države globalnemu knjižnemu svetu. Čez eno leto bo ta čast doletela tudi Slovenijo, kar pomeni, da bo šlo za najpomembnejšo predstavitev slovenskih avtorjev in knjig doslej, kar je priložnost, ki se ne bo kmalu ponovila – vsaj ne generaciji srednjeletnikov, ki s(m)o zdaj knjižno najaktivnejši.

Za razliko od večine slovenskih udeležencev frankfurtskega knjižnega sejma, ki v Frankfurt pridejo takrat, ko tu poteka sejem, je bil to poletje moj osebni izziv Frankfurt obiskati na običajen dan sredi poletja, da sem lahko izmeril povprečno letno knjižno temperaturo v tem mestu. Medtem ko sem užival v testeninah, ki so mi jih pripravili v pivnici, me je eden od otrok vprašal:

»Zakaj se ta lokal imenuje Bull & Bear? In zakaj tam stojita jeklena medved in bik?«

Zdramil sem se iz svojih misli in se nasmehnil. Odgovor na vprašanje o Frankfurtu kot knjižnem središču se je namreč skrival tudi v imenu tega lokala. Bik in medved? Seveda, tisti, ki vsaj sem ter tja spremljate borzna poročila, ste gotovo že ujeli izraze, kot sta bikovski (naraščajoči) in medvedji (padajoči) borzni

trend. Lokal je imel ime prav po teh ključnih borznih živalih.

V roke sem vzel telefon in vtipkal naslov Frankfurtska borza. Google mi je v nekaj sekundah postregel z informacijo, da je ta oddaljena le nekaj deset metrov. Za vogalom je bil namreč Borzni trg. Vse mi je bilo jasno.

Frankfurt je v osnovi finančno mesto, mesto, kjer se »dela« posel, kjer se od nekdanj trguje, prodaja in preprodaja. To velja tudi za njegovo knjižno plat. Že stoletja prihajajo sem trgovci s knjigami, za njimi pa vsi, ki so s knjigami tako ali drugače povezani, od avtorjev in urednikov do bralcev in založnikov, in v nekaj dneh se ta knjižni vrtiljak zavrti tako močno, da imamo občutek o Frankfurtu kot o nekakšni globalni knjižni prestolnici. Vendar pa to velja samo za tistih pet dni letno, v času knjižnega sejma. Kaj pa preostali del leta?

S tri četr milijona prebivalcev, kolikor jih ima Frankfurt, je to poslovno središče približno trikrat večje od Ljubljane. Če bi bil Frankfurt v knjižnem smislu enakovreden Ljubljani, bi moral imeti vsaj sto knjigarn (Ljubljana jih ima namreč približno petdeset), če bi hotel sloveti kot svetovna knjižna prestolnica čez vse leto, pa najbrž še kako več.

Resnična slika je seveda precej drugačna. V mestu, kjer že desetletja poteka knjižni sejem svetovnega slovesa, komaj najdete dovolj knjigarn za prste obeh rok. Thalia, poleg Hugendubla največja nemška knjigarniška veriga, v središču mesta svoje poslovalnice sploh nima, (samo) eno lahko najdete precej daleč stran, v severozahodnem delu mesta. Majhnih, prijaznih neodvisnih knjigarn, ki ti pogrejejo srce in te kar ne izpustijo iz svojega objema, pa v tem mestu skoraj ni. In tako naprej. Zato tudi ni tako zelo nenavadno, da v tej svetovni knjižnosejemski meki na običajen dan v letu skoraj ne najdete slovenskih knjižnih prevodov. A vendar.

V Frankfurtu smo prenočili na dolgi poti proti Nizozemski, kamor smo se po petih letih znova odpravili na kolesarski teden. Ko so ti blaženi nizozemski dnevi, polni dobre energije, neskončnih kolesarskih poti in nizozemske živahnosti minili, smo se na poti domov za prenočevanje ustavili v Augsburgu, ki slovi kot knjižno mesto (in je poleg drugega tudi rojstni kraj kreativne urednice revije, ki jo berete). Za dober knjižni sloves ima Augsburg res dolgoletne pogoje, od nekdanjega središča protestantizma do tretje najstarejše nemške univerze. Tudi zato je uradno število kvadratnih metrov knjigarn na prebivalca tu med najvišjimi v Nemčiji. Vendar pa je bilo število slovenskih knjižnih prevodov v tamkajšnjih knjigarnah le malo višje.

Vse, ki se ukvarjamo s slovensko knjigo, nas za njeno prepoznavnost v tujini v prihodnjem letu čaka veliko dela. Še prej pa bo na vrsti domači knjižni sejem na novi lokaciji na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od 22. do 27. novembra. Prijazno vabljeni.

LADO KRALJ

NE BOM SE VEČ DRŠAL NA BAJERJU

Beletrina, zbirka Beletrina,
2022, t. v., 295 str., 24 €, JAK

Avtor tega romana, ugledni teatrolog, upokojeni univerzitetni profesor z Oddelka za primerjalno književnost na ljubljanski Filozofski fakulteti in vsestranski ustvarjalec Lado Kralj (1938), pred bralca razgrinja ljubljansko Šiško, kakršna že desetletja ne obstaja več. In prav v tisti predvojni in medvojni, okupirani Šiški se odvrti celotna romaneskna zgodba, postavljena ob kulise nekdanjega mogočnega nunskega samostana, kjer so se šolala mlada dekleta, pa ob šišensko železnico, bližnje tovarne ter še kam. S tem okoljem živi in diha glavni protagonist Ivan, ki v nunski šoli, kjer občasno opravlja priložnostna dela, spozna tamkajšnje čedno učenko Evo Verdonik. Med mladima vznikne ljubezen, ki pa ji vojna nekoliko pristriže krila. A Ivan, ki najprej postane vosovski kurir, nato pa napreduje vse do komandirja ene od partizanskih čet, se vseeno ne da! Ko nekega dne med vojno z nostalgijo zre na bajer ob samostanu, kjer sta se še nedolgo tega drsala z Evo, zdaj pa Italijani tam lovijo mladino in jo nato transportirajo v koncentracijska taborišča, v njem vznikne odločna misel, ki kot osrednji motiv prežema roman in navdihuje glavnega protagonista pri vseh njegovih kasnejših življenjskih odločitvah: nikdar (več) se ne bo pustil ustrahovati, še manj pa podjarmiti kateremu koli režimu! Ne vojnemu in kasneje tudi ne povojnemu ... Odličen roman, v katerega je Kralj mojstrsko zajel duh neke (daljne, ne pa tudi pozabljene) preteklosti in njene ideologije ter ga prepredel z večše izbranimi okruški iz mitologije in literarnega sveta. Branje za literarne sladokusce! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

RUDI MLINAR

JANEZ MENCINGER

Advokat s srcem
Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 396 str., 30 €

Na nagrobnem kamnu piše: »Tu vstajenja čaka dr. Janez Mencinger, advokat. Svojega življenja pravdo je začel 26. 3. 1838 in jo nedovršeno končal 12. 4. 1912. Bodi mu sodba milostljiva.« Advokat po profesiji, sicer pa tudi pesnik in pisatelj, predvsem pa pomemben mož slovenske zgodovine, čeprav mnogim morda precej neznan. Pričujoče delo avtorja Rudija Mlinarja bo to nedvomno spremenilo, saj je knjiga sicer tudi kronološki zapis Mencingerjevega življenja. Toda v prvi vrsti gre za literarno delo, ki nam približa tega pomembnega človeka. Mlinar zbere Mencingerjeve pesmi, članke pa tudi osebna pisma, da oriše lik in ga bralcu približa – njegovo razmišljanje, predvsem pa njemu pomembne vrednote, najbolj domoljubje in pravico. Skupaj potujemo iz njegova rojstnega kraja pri Bohinjski Bistrici, v Ljubljano na gimnazijo, nato na študij na Dunaj, zatem v Gradec pa nato na službovanja po slovenskih krajih od Brežic, Kranja, Krškega in tudi na vseslovenski tabor v Sevnici. Vmes poteka spor med klerikalci in liberalci, srečujemo pa tudi druge slovenske veljake (Jeglič, Hribar, Gregorčič, Tavčar ipd.). To je zgodba človeka v nekih drugačnih časih, ko te je bilo sram, če nisi vedel odgovora na učiteljevo vprašanje, ko se je z željo po nekem občutku pomembnosti (in inteligence?) pozdravljalo po nemško in ko so se kresala mnenja o slovenskem jeziku. »Zatajiti ali pozabiti materni jezik je tudi v resnici greh.« Lepa knjiga o naši zgodovini in človeku, ki jo je zapisoval in s tem tudi usmerjal. > AJDA VODLAN

*Zbirka kratkih zgodb o otrocih
in vojni. Žalostne in hkrati
človeško tople.*

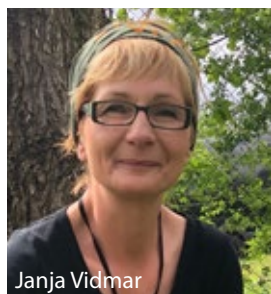
Založba Pivec

www.zalozba-pivec.com · info@zalozba-pivec.com ·
+386 2 250 08 28 · Založba Pivec · Založba Pivec

JANJA VIDMAR

V KORAKU Z VOLKOM

UMco, 2022, m. v., 359 str., 26,90 €, JAK

Janja Vidmar

Potem ko je priznana slovenska pisateljica Janja Vidmar leta 2021 objavila potopisno-psihološki roman *Niti koraka več*, ki se odvije med romanjem po pohodniški poti na Caminu, v njem pa se je glavna junakinja Alenka na sestrično pobudo odpravila na to pot in se po travmi, ki jo je že daleč nazaj povzročila smrt njenega partnerja,

... utreti lastno pot
v svobodo ...

končno počasi znova začela odpirati nazaj v svet, se njena preobrazba s tem še ni končala. *V koraku z volkom* je (samostojno) nadaljevanje zgodbe, ki se začne, ko si Alenka po vrnitvi s Camina prizadeva za negotovimi koraki utreti lastno pot v svobodo. Ta pa ima visoko ceno, saj skupaj z novim začetkom privrejo na plano tudi sence iz preteklosti. Ob strani ji sicer stoji novi prijatelj Miloš, ki jo vpelje v divji vodni svet narave, vendar pa ostaja vprašanje, ali lahko navezanost na živali in naravo v človeku prebudi tudi ljubezen do samega sebe ter še do koga drugega? Preden uspe Alenki odgovoriti nanj, pa ji pot znova prekrži Roger, intimni znanec s Camina, in Alenka se z njim poda na pot iskanja, za katero verjame, da je njeno lastno. Unikatna popotniška dogodivščina tega romana izkustveno znova temelji na avtoričinem potovanju. Par se namreč napoti čez Apuanske Alpe in razgibane severne Apenine na meji Toskane ter Emilije-Romane do doline Orcia, sredi narave, mitov in legend pa skušata protagonista splesti tudi svojo skupno zgodbo. Leposlovni roman, izpisan z avtoričinim pretnanjenim poslušom za jezik. > SAMO RUGELJ

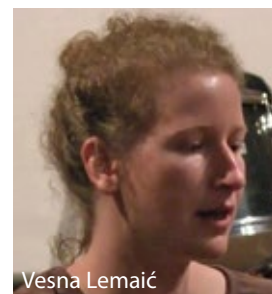
FRANJO H. NAJI

NOČ NA OBISKULitera, zbirka Litera,
2022, t. v., 214 str., 24 €, JAK

Franjo H. Naji je pisatelj (*Križišče, Zadnji gozd, Ringlšpil*), ki mu – tenkočutnemu opazovalcu, pronicljivemu analitiku in premišljujočemu humanistu – delovno okolje (pisatelj je tudi viden slovenski kardiolog) odpira poglobljen vpogled v umiranje. Zgodba, zapisana prepričljivo realistično (na kolesarjenju s prijateljem si je Jan hudo poškodoval glavo, po začetnem upanju na dolgotrajno rehabilitacijo pa zdrsne v komo in v umiranje na obroke), bralca kot hudournik odnese najprej v um umirajočega, nato v stiske njegovih najbližjih. Linearni čas izgine, prihodnosti ni, preteklost je hkrati sedanjost. Plastijo se sanje, blodnje, ugrezanje v komo in nato smrt. Kaj se dogaja v umu človeka, ki se ne odziva? Ali razmišlja? Nas sliši? Roman o umiranju razkriva življenje, a tako, da z umiranjem dekonstruira vse: partnerstvo, družinske odnose, smiselnost vsakdanjika. Iztekajoči čas brezkompromisno razbija iluzije in hkrati sestavlja spoznanja tistega, česar si nočemo priznati. Avtor spretno razgrinja tančice besed, gradi z izrečenim in zamolčanim, niansira in preobraža, kar se je zdelo trdna realnost. Roman, ki preskakuje v času, pripoveduje o marsičem – o bližini s sočlovekom, o otrocih, o bogu, o homoerotični privlačnosti. Predvsem pa o lastni končnosti, pri čemer bralca z vprašanjem evtanazije izziva v soočenje s samim seboj. > MAJA ČREPINŠEK

VESNA LEMAIC

**TRZNIL JE,
ODPRLA JE OKO**Cankarjeva založba,
2022, t. v., 198 str., 24,99 €, JAK

Vesna Lemaic

Pred nami je nova zbirka kratkih zgodb večkrat nagrajene avtorice. To je že njeno tretje kratkoprozno delo (*Popularne zgodbe*, 2008; *Dobrodošli*, 2018), napisala pa je tudi dva romana (*Odlagališče*, 2010; *Kokoška in ptič*, 2014).

Tokrat je obe zvrsti združila. Posebnost pričujoče zbirke je namreč v tem, da se bere kot roman – zgodbe se med seboj povezujejo, sledijo si v časovnem zaporedju, vsaka se osredotoča na pomemben dogodek v različnih življenjskih obdobjih. Kot šest slik, ki fokusirajo dedka in vnukinjo, njun poseben odnos. Veselemu pričakovanju in rojstvu vnukinje sledi njeno otroštvo, nato odraščanje, težave mlade ženske, njeno odkrivanje družinskih korenin, nazadnje pa spopadanje z dedkovim poslavljanjem. Naslovljene so težave dveh generacij, dedka, ki je preživel vojno in je bil prisiljen prekmalu odrasti, ter vnukinje, otroka miru, ki se nekako ne zmore osamosvojiti. Dedek si na začetku skuša zamisliti, v kakšno žensko bo odrasla njegova vnukinja – ne zgodi se nič od tega, kar si je predstavljal, vnukinja odraste v popolnoma samosvojo osebo, ki jo dedek pogosto le s težavo razume, čeprav mu je tako zelo podobna. Na eni strani se dedek spominja preteklosti, na drugi strani pa želi vnukinja iz nje narediti mit, v katerem je glavni junak prav on. Zbirka se lepo zaokroži, ko se na koncu vrača k začetni misli, da bo dedek v vnukinji živel naprej. Vnukinja postane njegov najbolj oddaljeni del telesa, zato ga tudi po smrti ne bo konec, čeprav ona tega ne vidi in ga drži ujetega v življenju, ki si ga starec ne želi več. Sprejeti mora, da mu podoba, ki bo živela naprej, morda ne bo vseč, saj ne bo prava – bo izboljšana, mitologizirana, a vendarle ohranjena. Aktualno delo, ki naslavlja medgeneracijski razhod, težo družine, breme tradicije in vijugasta pota ohranjanja spomina tako na osebni kot na družbeni ravni, ko se spomin spremeni v zgodovino. > SANJA PODRŽAJ

BREDA MULEC

VAŠKI GODECDupleške pripovedi
ilustracije: Vanja Flis

Litera, 2022, t. v., 131 str., 24 €, JAK

Pravnica in univerzitetna predavateljica Breda Mulec v prostem času zbira ljudsko izročilo in raziskuje arhivske vire, nato pa literarizirano izrisuje podobe domačih krajev, predvsem Dupleka, pa tudi Vurberga, Ciglenc in Sv. Martina ob Dravi. V desetih pripovedih, ki segajo v različna časovna obdobja – od časa otroštva avtorice do hudih preizkušenj obeh svetovnih vojn in še dlje, do hunskega poglavarja Atila – ustvari bogat mozaik podob, dogodkov in oseb, ki z dejanji ali nenavadno usodo še živijo v spominu ljudi. V grenko-sladkih pripovedih se spominja posebneža in ljudskega godca Lujzeka Brodnjaka, pa pozabljenih dupleških mlinarjev in mlinov, za katerimi so ostale le ruševine, trpkih zgodb o kugi in boleznih, ki so morale otroke, pa o strašnih usodah fantov in mož, ki so izgubili življenja na frontah v uniformah tujih vojsk ... Piše živo, doživeto in sočutno, ko pripoveduje o trdem življenju, toda tudi sočno začinjeno, ko je čas za radosti. Zgodbam doda razmislek za sodobni čas in jih dopolni z natančno navedbo virov. > MAJA ČREPINŠEK

Ivo Svetina (1948) je večkrat nagrajeni slovenski pesnik, esejist in dramatik, ki je v zadnjem času resneje stopil tudi v prozne vode in lani za svoj potopisni roman *Malabar* prejel nagrado krilata želva za najboljši potopis. V svoji najnovejši knjigi *Smisel rože*, nekakšni odpovedi poeziji in literaturi, ki jo je pisal zadnji dve leti, pa se je namenil narediti obračun svojega življenja, zato nas v mešanici avtobiografskega, romanesknega in poetskega izpovednega pisanja popelje od svojih prvih spominov (in prebranih knjig) do danes.

»Spoznanje se je glasilo: Pisati ne pomeni živeti!«

IVO SVETINA

SMISEL ROŽE

Cankarjeva založba,
2022, t. v., 376 str., 34,99 €

Bukla: Za vami je več kot pol stoletja besednega ustvarjanja. Kaj je bil osnovni razlog, da ste se sredi šestdesetih let lotili pisanja? In kaj je razlog – tako kot ste rekli na novinarski predstavitvi knjige – da ga s *Smislom rože* zaključujete?

Svetina: Kot vsak zaljubljen gimnazijec sem tudi jaz začel pisati verze. Bili so kot prvi poljubi in pesmi kot prva srečanja s toplim, dišečim ženskim telesom. Seveda sem veliko bral in iskal tiste avtorje, pri katerih sem našel vzgibe za lastno pisanje. Cankarjeva *Erotika*, še zlasti *6. dunajski večer*, me je opijanal, zasvojil, da se ga nisem mogel več rešiti. Potem me je prevzel Dylan Thomas (*Praprotni grič*) in Edvard Kocbek z *Grozo*. *Smisel rože* je pečat na skrini, v kateri ni le na stotine pesmi, na tisoče verzov, ampak tudi vse moje dosedanje življenje.

Bukla: Zarečenega kruha, da je neka knjiga zadnja, se je najedel že marsikateri literat ...

Svetina: No jaz bom pri svoji odločitvi vztrajal. Ne zaradi »zarečenega kruha«, ampak ker me pisanje ne zanima več. Kar je bilo treba postoriti, sem postoril.

Bukla: Stopali ste v zelo raznolike literarne zvrsti, od dramatike in poezije do proze. Katera vam je najljubša in ustvarjalno najbližje?

Svetina: Poezija je bila moja prva ljubica! Zato sem jo tudi razvajal, negoval, ji podarjal darila ...

bisere in cvetje, dišave in svilo ... Tudi pisanje drame – v to past me je zvlekel Dušan Jovanović, ko mi je naročil naj napišem igro *Lepotica in zver*, je bilo področje, ki sem ga želel osvojiti. A teater se je začel radikalno spreminjati, sam se je poimenoval za postdramskega, in jaz s svojimi dramami nisem imel več kaj početi v tej novi pokrajini. Z igro *V imenu matere*, ki jo je režiral Ivica Buljan in je bila uprizorjena v ljubljanski Drami, sem se dokončno poslovil tudi od pisanja dram. *V imenu matere* je igra, s katero sem povrnil dolg svojemu rodu spod Stola. Se mu globoko poklonil.

Bukla: Vprašanje smisla pisanja je tisto, s katerim se ukvarja marsikateri avtor in literat. Ste si v vsem tem času znali odgovoriti nanj?

Svetina: Dolgo, desetletja se sploh nisem spraševal o smislu (svojega) pisanja. Pisal sem obsesivno, knjigo za knjigo, zbirko za zbirko, dramo za dramo ... Hipoma, po pol stoletja te rabote, pa sem se nekega novembrskega dne pred tremi leti nenadoma zavedel, da pisanje nima nobene ga smisla. Kajti več kot 50 let sem pisal, namesto da bi živel. Spoznanje se je glasilo: Pisati ne pomeni živeti!

Bukla: Kaj torej je *Smisel rože* – tako metaforično kot konkretno kot naslov in vsebina vaše knjige?

Svetina: Kaj je smisel rože? Da je lepa, da lepo diši, da jo obiskujejo mala leteča bitjca, da veter otrese cvet, da pozimi zaspi, a da se spomladi znova prebudi, razcvete. Živi svoje lastno življenje. A ko rožo odtrgamo in jo v imenu ljubezni podarimo nekemu, podarjamo pravzaprav umirajočo rožo. Roža tako nosi v sebi temeljni zakon življenja: eros tanatos. Ker je roža roža, tudi če mene ne bi bilo, svet bi bil tak, kot je, četudi nas ne bi bilo, je zapisal Sartre v *Gnusu*. S to metaforo

Ivo Svetina

Foto: Nada Žgank

sem problematiziral svoje lastno pisanje, še zlasti pisanje o sebi. S tem pa tudi lastno bivanje lepote, ki oznanja smrt.

Bukla: Knjigo *Smisel rože* med drugim odlikuje izbrušen slog. Kako ste jo pisali in kako popravljali? Aleš Berger je nekoč rekel »Dan življenja dam za dobro zašiljen stavek«. Koliko časa ste vi pripravljeni posvetiti brušenju zapisanega?

Svetina: »Le style c'est le homme même«, je zapisal Buffon, francoski avtor iz 18. stoletja. Vedno sem občudoval pisce, ki so imeli izrazit, svoj stil. »Brušenje« je nujno potreben proces pri pisanju. Ker sem po svoji »naturi« vendarle pesnik, sem se tudi pri svojih dveh proznih knjigah *Malabar* in *Smisel rože* nadvse skrbno, filigransko lotil obdelave besed in tvorbe stavkov. Uporaba računalnika sicer sili v površnost, zato nekateri pisatelji še vedno uporabljajo pisalni stroj. Zato je treba biti pri pisanju še toliko bolj pozoren.

Bukla: Ne bom vas vprašal, kaj je vaš naslednji knjižni projekt, temveč samo: kaj je vaš naslednji projekt?

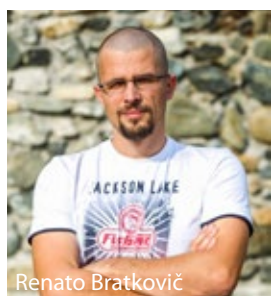
Svetina: Moj naslednji projekt, ki ga že izvajam, je *dolce far niente*, sladko brezdelje!

Bina Štampe Žmavc
LJUBEZINITVE
(22,50 €)Tina Arnuš Pupis
PODGANCA FRANCA
IZ PODKLANCA
(21 €)Nives Meroi
LET PLAŠNEGA
KROGARJA
Anapurna in vzpon iz nekdanih časov
(22 €)

RENATO BRATKOVIČ

PLAVALEC

Litera, 2022, t. v., 218 str., 24 €, JAK

Renato Bratkovič

Kot izkušen oglaševalec in pisec kratkih zgodb je Renato Bratkovič svoj prvi roman spisal v maniri (odličnih) piscev modernih kriminalnih televizijskih serij. Tujih, ne domačih.

Plavalec je kriminalka-detektivka, v kateri na invalidski voziček obsojena inšpektorica, ujeta med zapitim-krivim očetom in poklicnim neuspehom, raziskuje smrt (ne)znanega moškega, v katerega se zaleti med plavanjem. Truplo enega izmed bratov dvojčkov – vsak ima svojo filmsko zgodbo – inšpektorici, ki jo med preiskavo bolj kot logika vodi intuicija, ponudi možnost novega (ne le) profesionalnega življenja: novo rojstvo. A preiskava je tudi ogrožje seksualno-psihološkega trilerja, ki preko ugrabitev, alkohola, divjega seksa, lucidnega vpogleda v svet oglaševanja in osebnostnih preobratov zares številnih, a kljub določenim hiperbolam dosledno izdelanih in dodobra nenavadnih, presenetljivih likov bralca ves čas drži v žanrski *who-done-it* napetosti. (Ne)hote napisano za televizijo. > BOŠTJAN VIDEMŠEK

MARKO SOSIČ

SAMOTNE LJUBEZNI

Goga, 2022, t. v., 80 str., 21,90 €, JAK

»Dejal sem si, da jo bom izbrisal iz svojega spomina, dejal sem si, da bom izbrisal vse poljube, ki prebivajo v njem.«

Ta vrstica iz zgodbe *Ob sosednji mizi* prikaže, kako iskreno in poetično pisatelj opisuje izkušnje, ki so edinstvene posamezniku, a skupne vsem. V tem zadnjem, posmrtno objavljenem delu nas še poslednjič počasti s svojo kratko prozo. Zbirka vključuje osem pripovedi in je ustrezno naslovljena, saj v bralca na trenutke vzbudi občutke otožnosti in osamljenosti, ki ju lahko povzročita samo ljubezen in odsotnost nje. Liki so pristni v svojih dejanjih, pisanje je jedrnat in polno pomenov. Avtor je skozi svojo literarno pot razvil unikaten slog, ki ga je preprosto prepoznati. Knjiga je prelep zaključek njegovega ustvarjanja in se krasno zlije z njegovimi prejšnjimi deli, a je hkrati dovolj močna, da lahko stoji sama. Delo je obogateno s čudovito spremno besedo Dušana Šarotarja. > ANJA KOCIJANČIČ

TANJA MLAKAR

ONKRAJ MAVRICE

Družina, 2022, m. v., 284 str., 24,90 €

Nuša in Martin vrsto let živita (navidezno) vzorno družinsko življenje, potem pa se Martin okrog svojega šestdesetega leta na lepem odloči, da zapusti svojo ženo in hčerko Zdenko ter zaživi na družinskem vikendu, daleč stran od njihovega doma v Ljubljani. Po tem dogodku se zakonca nikoli več ne vidita in ne slišita, a usoda ju po dvajsetih letih, potem ko sta oba že precej onemogla, privede v isti dom za starejše občane. Nekaj časa se trudita, da bi se v domu izognila medsebojnemu srečanju, dokler nekega dne vendarle ne trčita drug ob drugega. Ob spodbudi njune hčerke Zdenke se začneta postopoma srečevati na občasnih kavicah, na katerih na plan privrejo vsi spomini, stare zamere, pa tudi obilo obžalovanj. Ujeta vsak v svoji zgodbi iz preteklosti, ki ju avtorica ves čas spretno prepleta med seboj in s tem ustvari plastičen vpogled ne le v zunanje dogajanje, ampak predvsem v notranji, ranjeni svet glavnih protagonistov, se začneta Nuša in Martin počasi otesati okovov starega ter pričetna z obilo ljubezni tlakovati nove poti za njune potomce ... Presunljiv roman o moči odpuščanja in sprejemanja vsega, kar nam natrosi življenje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

SAMO TRTNIK

NEPOVEZANI

Primus, 2022, m. v., 291 str., 27 €

Ste se kdaj vprašali, kaj bi se zgodilo, če bi kar naenkrat ugasnil internet? To, da si časa ne bi mogli krajšati s svojimi najljubšimi aplikacijami, je še najmanjša težava. V romanu pred nami internet izgine skupaj z vetrom. Ljudje

se kar naenkrat znajdejo v zlovesčem zatišju, zrak preneha krožiti in z njim informacije. Dogajanje po »dnevu i« nato spremljamo s treh perspektiv: novinarja začetnika, mladega zaposlenega in študentke. Vsak ima svoj odnos do interneta in tehnologije, skupno pa jim je, da lahko le zaprepadeno opazujejo, kako se podira svet okoli njih. Bančni sistemi ne delujejo, denar ima samo, kdor ima gotovino, ekonomija se ruši, ko propadajo podjetja in celotne panoge, vse manj je zaloga hrane in preostalih dobrin, vse več ljudi pa pristane na ulici, kjer vlada kaos. Ali konec interneta pomeni konec civilizacije? Roman poda distopično vizijo družbe, pa vendar se v prepletu usod treh junakov kaže kanček upanja, da še obstaja prostor za ljubezen, zaupanje in prijateljstvo. Na koncu zapiha svež veter. Le kaj bo prinesel? > SANJA PODRŽAJ

VANDA ŠEGA

POLOVICA DVOJINE

Celjska Mohorjeva družba, 2022, t. v., 291 str., 25 €, JAK

Vanda Šega ni neznanka v slovenski literaturi, saj je na svoj talent opozorila že leta 1988, ko je izdala prvenec, pesniško zbirko *Skrhane sanje*, za katero je prejela tudi nagrado Jožeta Udoviča. Tokrat prihaja med slovenske bralce z romanom *Polovica dvojine*. Roman pripoveduje zgodbo o Lizi, njeni družini in usodnem dnevu, ko je tik pred svojim šestim rojstnim dnevom v nesreči izgubila svojo sestro dvojčico Eli. Od takrat so se v njihovo hišo naselili žalost, molk in bolečina. Čustva ob Elini smrti nikoli niso bila ubesedena, predelana v pogovoru z malo Lizo. Kot je Liza ugotovila kasneje, je za starša postala »središče njenega niča«. Skozi Lizino pripovedovanje se bralec zave, da je vsako generacijo v njeni družini

zaznamovala izguba druge polovice v odnosu. Tako kot je ona izgubila sestro, je njen oče izgubil nesojeno nevesto, njena mati očeta, stara mati pa moža. Zaznamovana z vsemi bolečinami in predvsem molkom, je tudi Kristina Kim, Lizina hči. Tista v njihovi družini, ki išče svojo drugo polovico dvojine in najde tisto, česar ni imela, ne da bi se tega zavedala, in morda bi bilo bolje, da tega sploh ne bi našla. Roman je napisan s pretanjnim občutkom za povezave/odnose med posamezniki in generacijami, med preteklim in prihodnjim. Če ne spustimo preteklosti v sedanost, nam hitro lahko uide prihodnost. Predvsem pa molk ni vedno zlato, lahko je usodno uničujoč. > SABINA BURKELJCA

Petra Pogorevc, ki že poldrugo desetletje dela kot dramaturginja v Mestnem gledališču ljubljanskem, je po izredno odmevnem biografskem romanu *Rac*, v katerem svojo zgodbo z njeno pomočjo pripoveduje Radko Polič, zapisala še življenjsko zgodbo znamenite igralkke Jožice Avbelj. Ob izidu biografije z naslovom *Joži* smo z avtorico opravili kratek pogovor.

»Rada delam v gledališču, ampak želja po pisanju ostaja in ji bom sledila.«

PETRA POGOREVC

JOŽI

Biografski roman o življenju

Jožice Avbelj

Beletrina, 2022, m. v., 448 str., 29 €

Bukla: Je bilo pisanje biografskega romana *Rac* povod za pisanje biografskega romana *Joži* ali je šla zgodba kako drugače?

Pogorevc: Po svoje je za nastanek knjige *Joži* zaslužen tudi *Rac*. Kot je znano, je knjiga o njem s presledki nastajala kar celo desetletje. Vmes si je namreč kljub temu, da sem imela napisanih že več poglavij o njegovem otroštvu in mladosti, dvakrat premislil, češ da še ni pripravljen, da se njegovo življenje razgali na straneh biografije. Ko je to naredil drugič, sem si trdno obljubila, da ne bom žalovala za knjigo, ki je mogoče sploh nikoli ne bo, temveč si bom poiskala nov izziv. Po dolgih letih mi je pisanje, ki sem ga pogrešala, ponovno steklo, in nisem se hotela kar zaustaviti, to se mi je zdelo prelahko. Ravno takrat sva z Joži sodelovali v gledališču. Ker je bila vedno moja najljubša igralka, sem šla do nje, ji vse povedala in jo kar vprašala, ali bi mogoče smela pisati o njej. Bila je za in tako sva se začeli dobivati z mislijo na knjigo. Še preden sva jo dokončali, si je nato Rac spet premislil. Takrat je Joži rekla: »Veš kaj, ti kar dokončaj knjigo o njem, bom jaz počakala, ni problem.« In je res, za kar sem ji globoko hvaležna.

Bukla: Kako je torej nastala *Joži*?

Pogorevc: *Joži* je nastala v dveh dihih, od katerih je vsak trajal približno dve leti. Zame osebno je bila bistvena razlika pri pisanju v tem, da sem Joži bolj poznala, saj sva bili pred njeno upokojitvijo obe zaposleni v Mestnem gledališču ljubljanskem, kjer sem z njo večkrat sodelovala kot dramaturginja in jo imela zato možnost opazovati med njenim spopadanjem z vlogami. Tudi uprizoritve, o katerih pripoveduje, sploh tiste iz zadnjega dela knjige, sem poznala ne samo iz dvorane, ampak tudi iz zaodrja. Vse to sem doživljala kot svojevrstno prednost.

Bukla: Kakšna pripovedovalka zgodbe o svojem življenju je *Joži*? Kako ste lovili, ujeli njen ton?

Pogorevc: Podobno kot z *Racem* je bilo tudi z *Joži* od vsega začetka treba graditi zaupanje. To se mi zdi nujen temelj vsakega tovrstnega sodelovanja. Oseba, o kateri pišeš, ti mora na osnovi tvojih dejanj zaupati, šele v tem primeru se ti zares odpre in posveti. Na ta način izveš tudi stvari, ki nazadnje niso objavljene, vseeno pa ti pomagajo, da jo lahko bolje razumeš in predstaviš. Če je tisto, kar napišeš, zmeraj stvar dogovora in sodelovanja, pa si s tem, kako to narediš, dosti bolj sam. Tako kot pri knjigi *Rac* mi je bilo veliko do tega, da bi se *Joži* s papirja »zaslišalo«. Veliko sem se ukvarjala s tem, kako govori, katere izraze uporablja in kakšne premore dela, kako opisuje ljudi in dogodke ter na kakšen način se medtem razvija in seveda tudi preskakuje njena misel. Najprej je bilo raznih drobnih jezikovnih ekscesov še več, ampak ko se je najin odnos sčasoma poglobil, so organsko odpadli tako iz pogovorov kot iz same knjige.

Bukla: V zadnjem obdobju so na mednarodni igralski sceni ves čas prisotni pritiski po uravnoteženju spolov, različnih ras itn. Tako *Rac* kot *Joži*

Jožica Avbelj in Petra Pogorevc

Foto: Nada Žganek

opisujeta približno enako obdobje zadnjega pol stoletja igranja na domačih tleh. Koliko so bili po vašem mnenju slovenski igralci in režiserji v tem v boljšem položaju v primerjavi z igralkami in režiserkami?

Pogorevc: Gledališče na žalost ni nobena izjema v tem, da se moraš kot ženska boriti zase bolj kot moški in se tudi večkrat braniti. Čeprav sva se z Joži strinjali, da dava v knjigi prednost dogodkom in ljudem, ki so jo na njeni poti navdihovali in oblikovali, nekajkrat nisva mogli tudi mimo epizod, ki so del te temnejše plati dela v gledališkem zaodrju. Meni najljubša in še danes zelo zgovorna anekdota je recimo ta, kako sta z Markom Simčičem leta 1975 v uprizoritvi Marivauxove igre *Dvojna preizkušnja ljubezni* v režiji Petra Lotschaka oba gola nastopila v bazenu na velikem odru ljubljanske Drame. Fotografije prizora so zaokrožile po medijih, ogorčenja enega izmed starejših kolegov, češ da Drami še nihče ni naredil take sramote, pa je bila nazadnje deležna samo ona, medtem ko ga golota soigralca očitno ni motila.

Bukla: Z *Joži* ste dolgo časa delali skupaj. Kaj pa vas je v toku pisanja knjige vseeno presenetilo v zvezi z njo?

Pogorevc: Pravzaprav ni bilo nič takšnega, kar bi me resnično presenetilo ali spremenilo moje predhodne vtise o njej. V gledališču res veliko tičimo skupaj, v študije različnih uprizoritev vložimo veliko sebe, zato se kar dobro poznamo, še posebej, če smo sorodne duše in nas tako v življenju zanimajo podobne stvari. Če sem jo najprej samo od daleč občudovala kot izjemno igralko, ki sem jo spremljala tako v gledališču kot na filmu in televiziji, kasneje pa je postala moja sodelavka v gledališču, sva se ob knjigi še nekoliko bolj spoznali in povezali. To je bila zame res velika čast in obenem tudi neizmeren užitek.

Bukla: Je kaj, kar ste iz knjige izločili, pa vam je za to žal?

Pogorevc: Ne, sva se kar strinjali, kakšna naj bo vsebina knjige, in se o tem tudi sproti usklajevali. Nikoli nisva ničesar izpustili, ne da bi se prej o tem temeljito pogovorili. S tem so najbrž sama po sebi odpadla tudi potencialna obžalovanja.

Bukla: Ko je izšla prejšnja biografija, niste hoteli razkriti, ali imate pred seboj že kak nov knjižni projekt. Kako pa je s tem zdaj: snujete v svoji »delavnici« že kaj novega?

Pogorevc: Zdaj moram najprej dokončati doktorat, ki sem ga že pred leti vpisala na ljubljanski AGRFT, potem bomo pa videli. Na vsak način me pisanje knjig, ne nujno biografij, še vedno mika in se bom k temu najbrž vrnila, ko bo čas za to. Sicer rada delam v gledališču, ampak želja po pisanju ostaja in ji bom sledila.

Bukla: Srečno pri doktoratu in novih knjigah!

“Iskren si lahko toliko, kolikor samega sebe poznaš. Če se ne, potem ne govoriš o sebi, marveč o svojih simptomih.”

To ni ena tistih modernih knjig, ki ti bo lagala, da zmoreš vse sam, da si lahko zaželiš karkoli in vesolje ti bo izpolnilo sanje. To je knjiga o odnosih, o tem, kako se zblížujemo in oddaljujemo, kako smo ujeti v nevidni ples in se sploh ne zavedamo, da smo mnogokrat le lutke na nitih naših prednikov in okolja.

Cena:
27,90 €

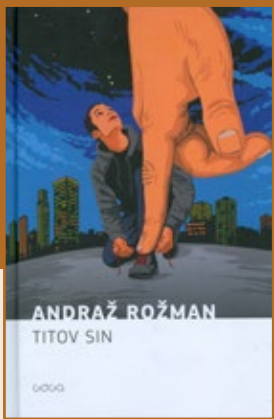
Naročila: www.goga.si
ali 07 393 08 11

Novinarja in pisatelja Andraža Rožmana (1983) so vselej zanimala zgodbe ljudi z obrobja, katerih glas redko slišimo, v zadnjem času pa se posveča predvsem pisateljstvu. Leta 2019 je pri Založbi Goga objavil knjižni prvenec, dokumentarni roman z begunsko tematiko *Trije spomini*, ki je bil nominiran za nagrado kresnik. Njegov drugi roman *Titov sin* pripoveduje o duševnih stiskah in je poziv k strpnosti ter kritika enostranskega razumevanja »normalnosti«, hierarhičnih odnosov, prisilne marginalizacije in stigmatizacije »norosti«.

»Pomembno je povedati zgodbe ljudi, ki jih je sistem pustil na cedilu.«

ANDRAŽ ROŽMAN

TITOV SIN

Goga, zbirka Goga,
2022, t. v., 184 str., 24,90 €, JAK

Bukla: V prvencu *Trije spomini* odpirate temo begunstva, v drugem romanu *Titov sin* pripovedujete o duševnih stiskah. V obeh pripovedujete o ljudeh, ki jim vsiljujemo vlogo obstrancev. Zakaj?

Rožman: Po eni strani je odločitev neracionalna, celo nezavedna, saj mi čuti narekujejo, naj pišem o teh temah in ljudeh, po drugi strani pa gre za premišljeno odločitev. Pomembno je namreč povedati zgodbe ljudi, ki jih je sistem pustil na cedilu, ljudi, katerih glas malokrat pride na površje. Skozi osebne zgodbe in notranje boje protagonistov želim odpirati prostor za razmišljanje o pomembnih družbenih temah in za dialog, ki v absolutnem smislu lahko obstaja le, če ni hierarhije. Na tej osnovi se želim zavzeti za brezpogojno enakost ter povezovanje ljudi v nehierarhično oziroma čim manj hierarhično skupnost.

Bukla: Oba romana imata dokumentarne sledi, drugi roman je delno avtobiografski, oba sta na meji med novinarskim in pisateljskim pristopom.

Rožman: Zdi se mi, da vse bolj prehajam od dokumentarnega k leposlovnemu. *Trije spomini* so bili precej novinarski, saj so se držali dejstev, medtem ko v *Titovem sinu* izjemno načinov raziskovanja novinarskih tehnik skorajda ni več. Tu dejstva niso več pomembna, saj sem ustvaril povsem novo, knjižno resničnost. Morda je nekaj novinarskega ostalo v načinu pripovedovanja in razmišljanju enega od glavnih likov, ki pa je novinar. A možno je, da se motim, saj se na žanre ne spoznam. *Titov sin* je avtobiografski v poziciji pripovedovalca Klemna in delno v naravi travm, ne pa tudi v zgodbi. Klemen je nekdanji novinar, ki pripoveduje psihoanalitiko. Tudi jaz sem šel skozi psihoanalitični proces, trajal je skoraj devet let, večinoma trikrat do štirikrat na teden, nabralo pa se je okrog tisoč ur.

Bukla: Ali kot pisatelj lahko poveste, česar kot novinar ne bi mogli?

Rožman: Kot novinar ne bi mogel prikazati, kako se je v romanu Klemen (v realnosti pa jaz) na kavču poglobil v svoje travme in jih s pomočjo psihoanalitika pretežno razrešil. Pred tem se je

moral sprva soočiti s svojo pasivnostjo, občutkom žrtve, nemočjo, strahom, naivnostjo, pa z moraliziranjem in pokroviteljstvom, ko se je jezil nad krivičnim svetom, polnim stigme. A do pravega soočenja, do srži psihoanalize pride šele po zapletu zgodbe, ko ne more ubežati delom sebe, ki se mu jih je težko dotakniti in bi jih najraje zatajil – z agresijo, nasiljem, zavistjo, občutkom krivde ... Šele po tem, ko ga pretrese Frenkovo izginotje, v oči pogleda svojim temnim platem,

se znebi balasta in lahko zares sprejme »norega« Frenka, a tudi sebe. Prav to iskrenost pred samim seboj in čistost primesi, kot so pokroviteljstvo, moraliziranje in (samo)opravičevanje, sem iskal tako v pisanju kot v psihoanalizi, a če hočeš doseči čistost, se moraš najprej soočiti z umazanijo. Oziroma kot pravi Klemen: »Nočem biti dober, nočem biti slab, hočem biti samo človek.« Kot novinar ne bi mogel prikazati niti psihoanalitičnega loka ter preobrazbe travme v kreativnost pri Klemnu in prav tako bralkam in bralcem ne bi mogel pustiti praznega prostora za interpretacijo glavnega vprašanja – je Frenk res Titov sin? Tega ne bi dovolil noben novinarski urednik.

Bukla: Kje postavljate mejo zlorabe zaupanja?

Rožman: Meja je premikajoča, plavajoča in je treba razmišljati o njej. A če si ves čas v stiku z ljudmi, je ni težko razbrati. Z leti sem ugotovil, da večina hoče povedati svojo zgodbo. Zato moje delo ni težko, moram le poslušati, biti spoštljiv in upoštevati njihove želje.

Bukla: Kako bi opredelili žanr, ki vas pokliče k pisanju?

Rožman: Ko Frenk omenja Unamunov roman *Megla*, pravi: »Kaj pa jaz vem o žanrih, zdijo se mi le kot nalepke za knjige, kot so diagnoze nalepke za ljudi.« Tako želi pod vprašaj postaviti ureditev (marketinškega) sveta, ki zgolj z eno besedo za vedno zaznamuje človeka ali knjigo, medtem ko za ukvarjanje z vsebino ni časa ali volje. Žanri so velikokrat paketi s pentljo, ki so namenjeni predvsem trženju. Seveda znotraj stroke morajo obstajati, a ni potrebe, da bi se obremenjeval z njimi, saj bi me to lahko le zaviralo. Želim pisati le tisto, kar čutim in menim, da je relevantno tudi za druge ljudi, pa naj se potem iz tega izcimi katerikoli žanr.

Bukla: Na koncu romana *Titov sin* se še posebno zahvaljujete Jocu Podlesniku, ki vam je odprl svoje izkušnje, in svojemu psihoanalitičnemu Igorju Okornu, poleg njiju pa še dolgemu

Andraž Rožman

seznamu drugih. Dolg seznam zahval ima tudi roman *Trije spomini*. Lahko poveste kaj več o tem vidiku vašega ustvarjalnega procesa?

Rožman: Verjamem, da knjige nihče ne more napisati povsem sam, saj pisatelj ni izoliran pred vplivi zunanega sveta. To zame velja še toliko bolj. Tudi z zahvalami želim nakazati pomen povezovanja v skupnost. Se pa včasih sprašujem, ali bi moral omeniti še kakšno osebo, in se potem tudi sekiram, ko ugotovim, da bi bil seznam res lahko še daljši.

Bukla: V soavtorstvu z Niko Kovač in Klaro Širovnik ste ustvarili tudi *Tu sem: zgodbe, ki jih ne želimo slišati*, knjigo portretov ljudi, ki jih družba sistemsko in neusmiljeno odriva na stran, tudi izven pogleda družbe. Kako in zakaj je nastajala ta knjiga?

Rožman: Idejo je dobila Nika, jo predstavila uredniku Aljoši Harlamovu in naju s Klaro povabila k sodelovanju. Motiv je bil podoben kot pri *Treh spominih* in *Titovem sinu* – odpiranje prostora za razmišljanje o spregledanih zgodbah. Ta izkušnja je bila zame še posebno pomembna, saj sem dokumentarno zgodbo *Saj je samo Joc* vzel za izhodišče *Titovega sina*.

Bukla: Je težko naleteti na poslušalce za knjigo s »težko« temo?

Rožman: Za zdaj ne. Upam pa, da ne bo preveč boleče, ko bom doživel prvo zavrnitev. Sicer menim, da *Trije spomini* in *Titov sin* nista zelo težki knjigi. Resda se v obeh ukvarjam s travmo, a se izogibam pisanju po načelu »kri in solze«. Človek, ki je preživel hude izkušnje, ni vedno žalosten in nima le ene identitete. Čeprav diagnoze sugerirajo dokončnost, duševna kriza v resnici ni večna, ampak pride in gre, vmes je pa veliko vsebine – cela paleta doživetij, kreativnosti, vednosti, izkušenj ... Vsega, kar ponuja življenje.

GELČ JONTES

SREČA NA ČREPINJAH

Beletrina, zbirka Beletrina,

2022, t. v., 305 str., 24 €

Le kdo, če ne Angela Gelč Jontes, širši literarni javnosti precej nepoznana ustvarjalka iz obdobja pred drugo svetovno vojno, bi zmožela protagonisti svojih del orisati s tako filigransko natančnostjo, kot jih je prav ona? Jontesova je namreč že od nekdaj pisala večinoma le o malih ljudeh iz predmestnih ljubljanskih naselij, saj so ji bila domača in dobro poznana. Njene korenine izhajajo iz enega takšnih predvojnih predmestij in tudi sama, tako kot marsikateri njeni liki, je bila že kot otrok priča vsej mogoči bedi in vsestranski osiromašenosti. Zaradi vsega omenjenega je še toliko bolj logično, da so protagonisti njenih novel in črtic iz zbirke, ki je pred nami in je prvič izšla že med drugo svetovno vojno, leta 1943, tako zelo pristni in upodobljeni v pravi pravcati naturalistični maniri, da zmore bralec skupaj z njimi podoživljati vso njihovo bedo in obup. Okolje, v katerem živijo, namreč ne prizanaša nikomur, in prav tako neprizanesljiva pri opisih, brez kančka želje po mehčanju karakterjev junakov ali pa pri lepševanju njihovega besednega izražanja, čustvovanja in delovanja je tudi Jontesova. Prav to daje njeni zbirki, ki je zdaj ponovno ugledala luč sveta, dodaten čar, obenem pa omogoča bralcu, da do obisti začuti celotni duh nekega predmestja, žalostno pogreznjenega v blato, črepinje in nenehno iskanje (pre)redkih pobilskov sreče. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... ustvarjalka iz obdobja pred drugo svetovno vojno ...

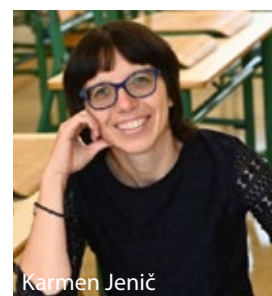
KARMEN JENIČ

RABI RABUNI

ali zgodba o Bogu,

ki je hodil v osnovno šolo

Družina, 2021, m. v., 222 str., 24,90 €

Karmen Jenič

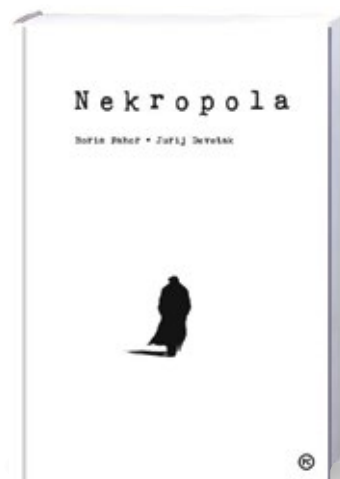
Učiteljica in pisateljica Karmen Jenič je za svoj prvenec *Orientiraj se po soncu* leta 2018 prejela nagrado svetlobnica. S tematiko šolstva, odnosov ter sončnih in senčnih plati šolanja smo se bralci srečali že v njeni prvi knjigi. Nadaljuje jo tudi v naj-

novejši – *Rabi Rabuni ali zgodba o Bogu, ki je hodil v osnovno šolo*, kjer pa opazno vlogo dobi prav Bog (Rabi Rabuni), ki se za teden dni prelevi v šolskega svetovalnega delavca in rešuje (ne)vsakdanje šolske reči. To je roman, ki v sebi združuje humor, resne teme, življenje učencev in učiteljev ter drugih zaposlenih na šoli, izzive, reševanje odnosnih in družinskih ter šolskih težav, pa tudi zasebne zgodbe. Bog, ki se učloveči in pride na Zemljo, se zaposli kot socialni delavec, in zdi se, da lahko težave na šoli reši le še on. Spretno napisan roman, ki ga lahko prebiramo bralci vseh starosti – verni in neverni – ima v strani vtkane tudi aktualizirane stavke iz *Biblije*, ki delujejo presenetljivo sveže in sodobno in ne prelamljajo besedila romana. Zelo živo naslikane literarne osebe, ki jim pisateljica mestoma doda nekoliko humorne/ironične note, posrkajo bralce, da jim roman kar spolzi do zadnje strani in se sprašujejo, kdaj je čas tako hitro minil. > SABINA BURKELJCA

Osupljivo pričevanje Borisa Pahorja V STRIPU.

Nekropola **Borisa Pahorja**, ene osrednjih osebnosti evropske kulture, je eno najbolj napisanih pričevanj o taboriščnem življenju v svetovni literaturi. V tej knjigi pa je **Jurij Devetak** z edinstveno likovno govorico ujel večplastnost zgodbe in sporočilo romana v prepričljivo in ubrano celoto.

Ilustracija: Jurij Devetak

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

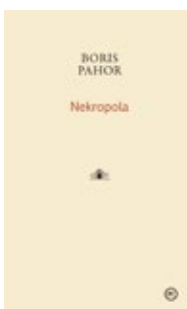
© Mladinska knjiga

● v naših knjigarnah ● www.emka.si ● 080 12 05

 Mladinska knjiga

BORIS PAHOR, JURIJ DEVETAK
NEKROPOLA
 Roman v stripu
 Mladinska knjiga,
 2022, t. v., 168 str., 29,99 €, JAK

Nekropola je najbolj znan roman Borisa Pahorja (1913–2022), ki po 55 letih od izida leta 1967 ostaja klasika leposlovne izpovedne literature. Z njo je Pahor na področju memoarov iz koncentracijskih taborišč, ki jih je izkusil na lastni koži, stopil ob bok svetovnim klasikom tega žanra, kot sta italijanski pisatelj Primo Levi in madžarski nobelovec Imre Kertész. Njegova izpovedna moč je pred časom spodbudila mladega tržaškega umetnika in ilustratorja Jurija Devetaka (1997), da ga je zdaj pretil še v občuteno izrisan stripovski roman. Ta je izšel ob Pahorjevem 109.

rojstnem dnevu, ki ga sicer ni dočakal, je pa potrdil zasnovo in glavne rešitve stripa, ki temelji na črno-belih ilustracijah, iz katerih buhti apokaliptičnost taboriščnega življenja na eni strani, na drugi pa bralca pomenljivo nagovarjajo premišljeno izbrani citati iz romana, ki še poglobljajo vizualno dimenzijo dela. Izvirni pripovedni koncept je hkrati tako adaptacija kot tudi rekonstrukcija, z njo pa *Nekropola* dobiva novo podobo, ki bo – upajmo – nagovorila tudi mlado generacijo. Ob izidu tega stripovskega romana je izšel tudi vnovični ponatis klasične izdaje romana *Nekropola*. > SAMO RUGELJ

MATHIEU BABLET
OGLJIK & SILICIJ
 prevod: Saša Jerele

VigeVageKnjige, zbirka Risoromani,
 2022, t. v., 272 str., 35 €, JAK

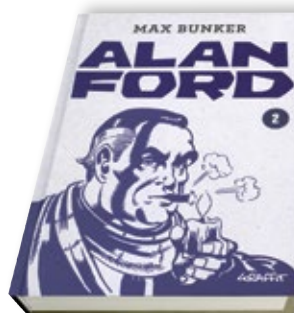
Preden je z *Ogljikom & Silicijem* po letu 2020 dosegel mednarodno prepoznavnost, je imel danes petintridesetletni Francoz Mathieu Bablet za sabo že desetletje divjih, a prepričljivih stripovskih zgodb, kot so *Polnočne pripovedke*, *Lepa smrt*, *Shangri-La* in *Adrastea*. To je redkost, vendar Bablet obvladuje znanstvenofantastične, mitološke in postapokaliptične zgodbe povsem avtorsko. V razkošni barvni knjigi velikega formata spremljamo vizualno mojstrstvo nekje med pionirjem žanra Moebiusom ter poetiko Manuja Larceneta, medtem ko pripoved zre v prihodnost z izrazito sodobnim pogledom – z antiutopičnim realizmom vojn, segretega planeta, beguncev in tehnokapitalizma. Skozi glavna lika, androida, poimenovana po kemijskih elementih, se etika in estetika rišeta kot edini razsežnosti, ki ostajata za osmišljanje bivanja na Zemlji. Pesimistično vizionarsko mojstrovino, ki se odvija v številnih etapah prihodnosti, bodo filmarji težko zaobšli, mi pa smo lahko zadovoljni, da znajo slovenske založbe prepoznati stripovske zgodbe s težo in širino. > ŽIGA VALETIČ

EVELYN STEINTHALER, VERENA LOISEL
**PERŠMANOVA
 DOMAČIJA**
 25. april 1945
 prevod: Jernej Biščak
 Založba ZRC, 2022, t. v., 76 str., 14 €

Tik pred koncem druge svetovne vojne, 25. aprila 1945, ko je srečanje ameriške in ruske vojske na Labi prepolovilo Nemčijo, se je v Koprivni pod Peco na Koroškem zgodil strahovit zločin zoper človečnost. Samotno Peršmanovo domačijo, zavetje koroških partizanov, je napadla četa 13. policijskega polka SS. Presenečeni partizani so se umaknili, po daljšem streljanju pa pregnali Nemce. Ko so se ti vrnili po plen, ki so si ga obetal, so pred odhodom ustrelili gospodarja Luka Sadovnika ter tri ženske in sedem otrok – od teh dva iz družine Kogoj. Obležali so pred hišo ali končali v plamenih goreče domačije. Pred povojnim sodiščem ni bil nihče od napadalcev obsojen, resnica o tem grozodejstvu pa je ostala prikrita vse do leta 1982, ko je pričevanje Ane Sadovnik, ki je preživela pomor in obnovila domačijo, po prizadevanju zgodovinarja Marjana Sturma prišlo v javnost. Na domačiji so uredili muzej, ki so ga trideset let pozneje razširili in posodobili. Nastalo je tudi več literarnih pričevanj o tragediji, ki jo povzema strip, v katerem risbe Verene Loisel povedo celo več kot zgoščeno besedilo Evelyn Steinhaltner v prevodu Jerneja Biščaka. > IZTOK ILICH

MAX BUNKER
ALAN FORD 2
 prevod: Aljoša Mislej
 Graffit, 2022, t. v., 384 str., 29,95 €

Založba Graffit se ne obotavlja z nadaljevanji na novo prevedenih stripov Alana Forda. Nove bizarne zgodbe ekipe TNT *Hiša duhov, Dajte! Dajte! Dajte!* in *Kje je Alex Barry*

je tudi tokrat pospremil prevajalec Aljoša Mislej z izvrstnimi kratkimi esejmi o italijanskih ozadjih, ki so Maxa Bunkerja leta 1969 navdahnili za ustvarjanje črnohumorne družbene satire. Ekipa TNT še ni zares popolna in vsi še nimajo svojih dokončnih imen, toda norosti so v polnem razmahu, in kot v spremni besedi ugotavlja Branko Gradišnik, vse skupaj vse bolj spominja tudi na današnjo Slovenijo. > ŽIGA VALETIČ

MARKO KOCIPER, FRAN MILČINSKI
BUTALCI V STRIPU 2
 Forum, zbirka Republika Strip,
 2022, m. v., 87 str., 12 €, JAK

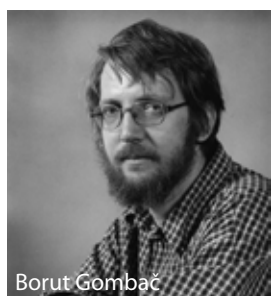
V Butalah se vedno kaj dogaja, če ne pečejo znamenitega butalskega ježa, valijo kobilja jajca ali se odločijo, da bodo razširili cerkev, tako da bodo lahko v njej sedeli tudi tisti, ki po navadi sedijo zunaj. Ilustracije Marka Kocipra Butalcem ne prizanašajo in tako kritičnemu besedilu dodajo še več ostrine. Odlika prebivalcev Butal je posebna izraženost slabših plati človeške narave. Če nas ne bi nasmejali, bi nas nemara spravili do obupavanja nad celotno človeško vrsto. Besedilo Frana Milčinskega se bo v takšnih in drugačnih oblikah pojavljalo, vse dokler se bo butalščina širila po svetu, da bi nas pripravilo do razmišljanja. > SANJA PODRŽAJ

BORUT GOMBAČ

RAZMERJE MED STRUNAMI

Antologija

Kulturni center Maribor,
2022, t. v., 123 str., 24 €

Borut Gombač

Borut Gombač (1962), pesnik, pisatelj in dramatik, dobitnik Veronikine nagrade v letu 2020, je v antologijo povezal pet pesniških zbirk, ki na novo vpete v eno vzvalovijo v sozvočju petih strun. Vanjo je uvrstil 80 pesmi iz zbirk *Razblinjene dlani*, *Sence in sinkope*, *Prehod*, *Popevke*, *songi in šansoni* in z eno

najpomembnejših slovenskih nagrad za pesniško zbirko nagrajeno *S konico konice jezika*. Antologija izrisuje avtorjev ustvarjalni lok od leta 2003 do 2019. Predstavlja raznolikost pesnikovega ustvarjalnega opusa, ki se razpira od začetnega nihanja med melanholijo in zanosom, izstopenja iz realnosti in prehajanja meja *Kdo sem, ki te vprašam / čigav je ta verz? / Kaj sem, / ko me napiše pesem?* v filozofski uvid, v razsvetljenje. Sledijo pesmi v prozi, v katerih odmeva ritem nedoumljive globine, ki presega vsakdanost bivanja. Pod tanko opno realnosti pesnik sluti večno spreminjanje, prelivanje stvarnosti, nenehno razblinjanje in sestavljanje v nekaj novega. Občuti frekvence različnih gostot in intenzivnosti, ki plujejo skozi prostor. Proznim pesmim in pesmim v prostem verzu sledijo popevke, songi in šansoni, ki glasbo ustvarjajo z besedami, z vsebino pa ostrijo pogled na galerijo podob obstranstva. Antologijo zaključijo izčiščeni verzi nagrajene zbirke, zreli, zgoščeni v pomenih, hkrati organski in metafizični, valujoči v medčasu in medprostoru. S spremno besedo jo je obogatil Muanis Sinanović, pesnik in Stritarjev nagrajenec za literarno kritiko leta 2022. > MAJA ČREPINŠEK

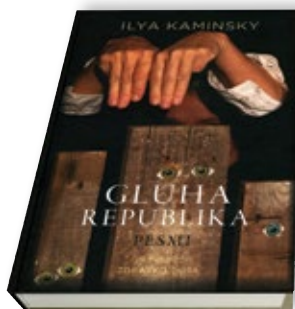
ILYA KAMINSKY

GLUHA REPUBLIKA

Pesmi

prevod: Zdravko Duša

eBesede, 2022, t. v., 80 str., 15 €

Ukrajinsko-ameriški pesnik judovskih korenin Ilya Kaminsky (1977) je bil rojen v Odesi. Od leta 1993, ko je z družino emigriral v New York, je – čeprav ob prihodu ni znal jezika – v angleščini ustvaril dve zbirki pesmi (*Ples v Odesi* in *Gluha republika*), s katerima je zaslovel v ZDA, njegova dela pa so prevedli v več kot dvajset jezikov. *Gluha republika* je poetična drama, napisana v obliki zbirke poezije (prevod Zdravko Duša). Dvodejanka s prologom in predstavitevijo dramskih oseb razmišlja o diktaturi, aretacijah, represalijah, smrti, nedolžnih žrtvah, strahu, kolektivnem molku, otroštvu v času vojne, pogumu, upor, ljubezni in svobodi. Pretresljiva, večplastna zgodba iz pesmi v pesem gradi mračno podobo majhnega mesta, ki ga zasedejo vojaki. Pričnejno se aretacije, strah naraščata. Ko vojaki ustrelijo gluhega dečka, se meščani represiji uprejo na nenavaden način – z gluhostjo in nemoštno. Delo izzveni kot pretresljiv klic k ljubezni in miru, ki je spričo ukrajinsko-ruske vojne še posebno žgoč. Vsi ustvarjalci slovenske knjižne izdaje so se odrekli honorarju, založnik pa dobiček od prodaje namenja beguncem iz Ukrajine. Poetično dramo si bo v sezoni 2022/23 mogoče tudi ogledati, ker jo bo kot predstavo za mladino in odrasle uprizorilo Lutkovno gledališče Maribor. > MAJA ČREPINŠEK

ZDENKO KODRIČ

SLOVENSKI FAUST. SINOČI

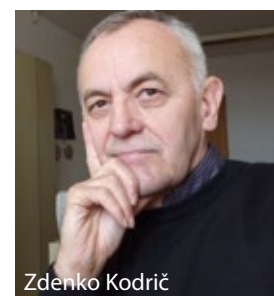
Litera, zbirka Litera,

2022, t. v., 114 str., 19,90 €, JAK

... umetnik
poetične obrti ...

tudi v intimni svet, v bolečino ženine smrti, in na svojstven način poetizira žalost in trpljenje. V pesmi, ki podari naslov zbirki, se opre na Goethejevega *Fausta*, pa tudi na politično dramo *Hrvatski Faust* iz leta 1981, hkrati pa doda prvine aktualnosti (Instagram, maske FTTP2), besedne igre (smrt mesarju, svoboda Faustu!) in z omembo slovenskih krajev (ki jih je v delu resnično veliko) doseže nenavadno zmes besed, čustev in dogajanj. Navsezadnje pa – kot v spremni besedi z naslovom *Čudeži na Dravskem polju* zapiše Nada Breznik – »ne se spraševati, kaj je pesnik mislil povedati, temveč kaj sem iz pesmi razbral jaz«. In razbereš veliko! Kodrič zopet dokazuje, da je umetnik poetične obrti, in da je to knjiga pesmi, ki jih ne moreš prebrati na dah, saj te že posamična pesnitev, morda le en verz, napolni z emocijami in videnji sveta. To je knjiga za na polico. Da se vrneš k njej jutri. Pa tudi čez deset let! > AJDA VODLAN

Zdenko Kodrič

FABIANO ALBORGHETTI

NASPROTNA OBALA

prevod: Gašper Malej

KUD AAC Zrakogled,

2021, m. v., 88 str., 17 €, JAK

Fabiano Alborghetti

Pesniško zbirko cenjenega švicarskega pesnika, ki piše v italijanskem jeziku, odpira uvodni citat Hannah Arendt, ki brž zariše horizont bralskega pričakovanja z mislijo o neizmernosti zla. Na formalni ravni razdeljena na tri dele, obeležene z izseki pesmi Marka Stranda, Johna Ashberyja, Edgarja Leeja Mastersa in Amiri Baraka, se vsebinsko zastavlja kot niz kratkih pričevanj ilegalnih migrantov, s katerimi je pesnik med letoma 2001 in 2003 živel tudi sam in si z njimi prostovoljno delil vsakdan. Polifoni zbir pesmi, skozi katere spregovorijo številni glasovi, pretresa s svojim jedrnatim deljenjem krutega vsakdanjika, zaznamovanega z življenjem na samem družbenem robu, skritej očem javnosti. Na ravni jezika gre za navidezno preprosta, z ritmom govornega umerjena besedila, z dodobra premišljenimi izpusti. V duhu jedkih usod nas ta estetsko oblikovana zbirka uči, da je nasilje kljub mnogoterosti človeških izkušenj marsikdaj ena in ista pesem, »smrad izgubljenega življenja [pa] enak povesod«. > TANJA BOŽIČ

Nedolgo po festivalu Ana Desetnica, kjer sva se z Andrejem Rozmanom Rozo (1955) prvič srečala, v njegovem ateljeju blizu Cukrarne primerjava vtise s predstav, ki jih je Roza videl seveda več od mene. Kmalu se izkaže, da je na tekočem tudi s slovensko (in češko) literaturo in da redno spremlja slovenski film, ki pa je, kot pravi, na tako slabem glasu, da ne poznamo niti tistega, kar je dobro.

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

ANDREJ ROZMAN ROZA: TUDI V GROZNEM SVETU SE MORAMO REŽATI

Pri Rozi, avtorju približno 25 knjig in 50 predstav, je drugače. Njegovo delo je na dobrem glasu in skoraj ponarodelo, ob tem pa še splošno priznано z vrsto nagrad od zlate ptice do Župančičeve in Levstikove nagrade, večernice, nagrade Prešernovega sklada in drugih. Potem ko je bil kot soustanovitelj udeležen pri številnih skupinah in projektih, je nazadnje ustanovil svoj Rozinteaater, ki ima skladišče in vrt, a ne lastnega odra.

Roza doživeto razlaga, kaj ga je na festivalu navdušilo, kje je kdo imel skrit mikrofona in kdo je dobre namene pokvaril s pridigarskim nastopom. To je ironija »kengurija« zaničniške verske skupnosti, ki je pred približno desetimi leti začel voditi »zaničniška odmaševanja« in sodeloval na petkovih protestih. Roza je prepojen z ironijo, ki ima vedno dvojno dno, da pri njegovem klovnovskem pogledu na svet včasih ne veš, kaj misli resno in kdaj se heca. *Humorist pa je, kot najbrž veste, najbolj žlahaten takrat, ko se dela norca iz samega sebe.*

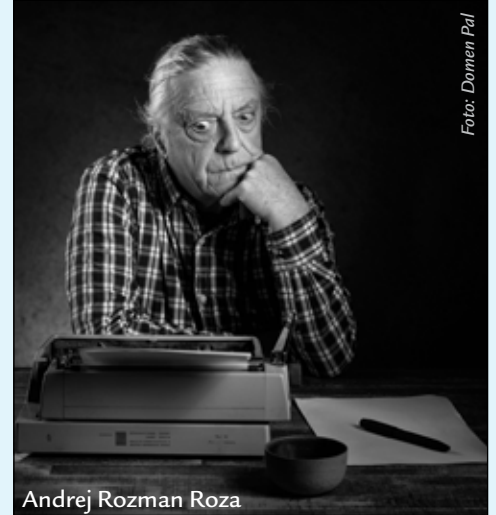
V predstavi *Najemnina* je denimo igral za drteža, ki se razburja, da bi morali angleške popevke na radiu simultano prevajati. Toda ko Roza pove, da je sceni ponekod sledil pritrjujoč aplavz, ni več smešno. Rozi ne gre za borbo zoper vplive tujih jezikov; paziti se je treba kulturnega siromašenja in jezikovnega čistunstva, pravi. *Če med občinstvom in umetniki ni dosti stika, / ne reši nas nobeno umetno ščitenje jezika. / In gradnja varnostnih zidov je nepotreben*

trud. / Slovenščini ni treba obrambe, ampak vzpodbud.

Rozovo ustvarjanje je od nekdaj družbeno angažirano. Kot pravi, je umetnost namenjena predvsem družbi. Zato bi morali, kot je zapisal, »narediti vse, kar je mogoče, da dobimo čimveč umetnosti, ki bo nam govorila o nas in jo bomo imeli radi«. Toda Slovenci smo zaradi romantičnega pojmovanja Prešerna in Cankarja še vedno ujeti v predstavo, da je umetnost namenjena umetnikom, zato nam manjka volja za ustvarjanje sodobne popularne kulture. *Nič nimam proti ritmom valčkov in polk, / če s teksti se ne poneumla folk / in če zarad vse večje ljudskosti / ne propagira infantilosti.*

Umetnost, pravi Roza, je ena od oblik prizadevanja za boljši svet. Ker pa gre ta svet očitno po zlu, je treba težave premagovati tudi s smehom. In tukaj se rado zatakne. Roza omeni, kako so bili Butalci sprva nerazumljeni, pa kako se je Kafka, kadar je svoje delo bral prijateljem, menda na glas krohotal. Zakaj potem Slovenci in Nemci v njem vidimo predvsem morbidnost, edino Čehi pa razumejo njegov humor? Absurd je družbeno angažiran, nagravnost (ne banalna!) je lahko osvobajajoča, packarije pa so (v pravi meri!) predvsem subverzivne.

Čeprav so Rozove pesmi za otroke, v katerih se denimo vrta po nosu, v ideološkem smislu osvobajajoče, poudarja, pa je njegova naloga vendarle povedati tudi, kaj je prav in kaj ne. Denimo, ne vleče se na ušesa in ne govori

Andrej Rozman Roza

se med predstavami, kot je pred kratkim opozoril v pesmih, ki jih je na povabilo prijateljice napisal za neko predstavo o bontonu. Zato pri njem žabci niso princi, ampak zadovoljni žabci, povodni možje niso grozeči, ampak ogroženi, saj predstavljajo ogroženo naravo, grozeči pa so predvsem vase zagledani ljudje ...

Roza pravi, da se Slovenci ne znamo soočiti s tem, kar smo. Toda njegovo delo, tudi z rekonstruiranjem klasikov, je pomemben korak k preseganju ideološkega diskurza o lastni zgodovini. Dokler imamo Rozo, je tudi upanje. *A Slovenk in Slovencev brez slovenščine ni. / In če se ona ne širi in ne bogati, / bolj ozki in ubogi z njo vred smo tud mi.*

BRALNE PISMENOSTI IV

STROKOVNO SREČANJE 3. – 7. oktober 2022

Ponedeljek, 3. oktober 2022	Torek, 4. oktober 2022	Sreda, 5. oktober 2022	Četrtek, 6. oktober 2022	Petek, 7. oktober 2022
<ul style="list-style-type: none"> • 17.00 Pozdravne besede • 17.15 dr. Tina Bilban • 18.00 dr. Dragica Haramija • 19.00 Andreja Holsedel 	<ul style="list-style-type: none"> • 17.00 mag. Tilka Jamnik in dr. Tina Bilban • 18.00 Metka Kostanjevec • 19.00 Tatjana Krajnc Barič in Peter Kavčič 	<ul style="list-style-type: none"> • 17.00 mag. Darja Lavrenčič Vrabec • 18.00 Andrej Miklavc • 19.00 dr. Sandra Mršnik in dr. Nina Novak 	<ul style="list-style-type: none"> • 17.00 dr. Barbara Pregelj • 18.00 dr. Igor Saksida • 19.00 dr. Klavdija Šterman Ivančič 	<ul style="list-style-type: none"> • 18.00 Literarni pogovor Darke Tancer Kajnih z Anjo Štefan

Prijave: od 5. do 28. septembra 2022 na spletni strani mb.sik.si

Osrednje območne knjižnice

TOMASZ RÓŻYCKI

TEORIJA PRAZNINE

prevod: Jana Unuk

Beletrina, 2022, t. v., 251 str., 21 €

Ob festivalu Dnevi poezije in vina je izšla knjiga izbranih pesmi poljskega pesnika Tomasza Różyckiego (1970) *Teorija praznine* v prevodu Jane Unuk. Izbor

pokriva petindvajset let njegovega pesniškega ustvarjanja. Pesnikova praznina je polna pomena, v pesmi *Nasprotna vetra* recimo zapiše: »*Ko sem začel pisati, nisem vedel, / da bo vsaka moja beseda odlomila / košček od sveta, v zameno pa mi pustila / samo prazna mesta.*« Pesniški subjekt je introspektiven, razmišlja o minljivosti in večnosti, pa tudi o pripadanju neki družbi, nekemu trenutku v času. Pesmi so pogosto zgrajene na nasprotjih, kot sta resničnost in fantazija, svet in antivot, smrt in življenje. Poleg upornega vitalizma, ki konec odлага na jutri, pa je v pesmi vpisana tudi turbulentna zgodovina širšega evropskega prostora. > VERONIKA ŠOSTER

CAROLYN FORCHÉ

KAMNOLOM DUŠ

prevod: Kristina Kočan

Beletrina, 2022, t. v., 209 str., 21 €

Ameriška pesnica Carolyn Forché (1950), ki je obiskala festival Dnevi poezije in vina, se predstavlja s knjigo *Kamno lom duš* v prevodu in izboru Kristine Kočan, knjigi pa je dodan tudi avtopoetični esej, ki ga je avtorica napisala posebej za to izdajo. Pesnica svojo poezijo imenuje »poezija pričevanja«, kar pomeni, da v pogosto dokumentaristični in zgodbeni maniri izrisuje temačne, težke in pretresljive dogodke, ki so zaznamovali človeštvo, vse od vojn in holokavsta do naravnih katastrof. Njene pesmi resda izpostavljajo krivice in trpljenje, vendar nikoli ne zapade v patetiko ali pretiravanje, saj izkazuje neverjetno sočutje in ostaja pričevalka, ne presojevalka. Ganljiv in nepozaben spomenik vsem trpečim in čutečim. > VERONIKA ŠOSTER

ANDRÉE CHEDID

UBESEDITI PESEM; 1949–1970

prevod: Živa Čebulj

Hiša poezije, 2022, m. v., 255 str., 23 €, JAK

Francozi so egiptovsko-libanonski pesnici in pisateljici dodelili mesto med najpomembnejšimi poeti polpreteklega doba. Napisala je številne pesniške zbirke in romane, nagrajena je bila z najvišjim odlikovanjem – legijo časti. Njeno zaznavanje poetike bivanja so obarvale orientalske korenine, občutenje pa je ubesedila s prelivanjem skozi kristal francoskega jezika, za katerega je menila, da ostri njene misli. Pričujoča zbirka pesmi je osebna antologija, ki zajema osrednje ustvarjalno obdobje od leta 1949 do 1970. Zbirko je zasnovala pesnica sama kot retrospektivo. Prevajalka Živa Čebulj je občuteno ujela mehko in ostrino verzov, njihov ritem, žarečo svetlobo in grozeče sence ter pesničin značilni poetični imaginarij, ki ga ustvarja iz zaziranja vase. > MAJA ČREPINŠEK

PETLETKA / THE FIVE SEASONS

Zbornik: 244 strani, v slovenščini in angleščini, cena 25 €
Naročila sprejemamo na: blagajna@mladinsko-gl.si
Ob naročilu *Petletke* vam podarimo vstopnico za ogled predstave po vaši izbiri.
Nakup je mogoč tudi na spletni strani:
www.bukla.si/knjigarna/umetnost/gledalisce/petletka.html

Zbornik, ki obravnava čas petletnega ustvarjanja Slovenskega mladinskega gledališča med sezonama 2015/2016 in 2019/2020. To petletko sta zaznamovala direktor Tibor Mihelič Syed in umetniški vodja Goran Injac in je zrastle na temeljih, ki jih je Mladinsko z angažiranim in subverzivnim pristopom postavilo v sedemdesetih in osemdesetih prejšnjega stoletja. *Petletka* se posveča uprizoritvam (in drugim segmentom programa), ki so s svojimi sporočili ali poetiko predvsem v mednarodni javnosti sprožale polemike in debate.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina
Ljubljana

LJUBLJANA

REPUBLIKA SLOVENIJA
2022

Slovensko MLADINSKO gledališče

NICOLAS DICKNER

ŠEST STOPENJ SVOBODE

prevod: Maja Kraigher

KUD Sodobnost International,
zbirka Horizont,
2022, t. v., 287 str., 24,90 €, JAK

Tretja knjiga nagrajenega kanadskega pisatelja je prava bralska dogodivščina – tudi ta že nagrajena z najvišjo kanadsko nagrado Prix littéraire du Gouverneur général. Roman je tudi v odličnem prevodu obdržal barvito odštekano slog avtorja, ki se rad poigrava z dvojezičnostjo svoje domovine in doda besede tudi iz drugih jezikov. V prevodu je večjezičnost deloma ohranjena, hkrati pa pozorni bralec opazi tudi druge besedne igre, navsezadnje na to namigne že naslov. »Oseba, ki je zahajala v ta prostor, je prekinila branje sredi članka z naslovom Šest stopenj svobode ...« (v zaprašeni reviji Life iz februarja 1962). Šest stopenj svobode (6DOF) pa se dejansko nanaša na točno določeno število osi, ki jih je togo telo sposobno prosto gibati v tridimenzionalnem prostoru. In gibanje oseb je tisto poglavitno v knjigi. V zgodbi, kjer se junaki sprehajajo skozi kraje, čase in dogajanje (torej tridimenzionalno) vsak zase, šele nato pa jih nenavadna pripoved združi – toda geografija je tudi naporna, kar začuti Jay na koncu. Hitro dogajanje, jasen slog in napetost bivanja (kaj se bo zgodilo? – ker se ves čas nekaj dogaja, pa hkrati nič) nas popeljejo v zgodbo o dekletu, fantu hekerju, zmedenem očetu in policijski uslužbenki z nenavadno preteklostjo ter o zabojniku, ki izgine in je bistvo zgodbe (a hkrati ni). Nenavadno in zato tudi tako zanimivo branje, saj nas drugačna dimenzionalnost (ker človeška zgodovina je sicer dolga vrsta ponovitev) vedno znova prisili k razmisleku. To pa je bistvo, mar ne? > AJDA VODLAN

IAN FLEMING

MOONRAKER

prevod: Maja Novak

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki,
2022, t. v., 229 str., 29,99 €, JAK

Ian Fleming

Po Raymondu Chandlerju (*Veliki spanec*) je zdaj svoje mesto v elitni leploslovni zbirki Moderni klasiki dobil še stvaritelj Jamesa Bonda, britanski pisatelj Ian Fleming (1908–1964), nekdanji tajni agent, ki je prvo bondiada *Casino Royale*, zgodbo o angleškem tajnem

vohunu, ki je kasneje dosegel svetovno slavo in že 60 let živi tudi v filmih, napisal že daljnega leta 1953. Njen prevod je izšel 1972 v okviru Stopovih (žepnih) romanov (poleg nje je izšla tudi bondiada *Pozdrav iz Rusije*), slednja pa je nov prevod potem dobila leta 2005. Med letoma 2006 in 2008 so kot klasične žanrske (nizkocenovne) knjige pri nas izšli romani z Jamesom Bondom *Živi in pusti umreti*, *Diamanti so večni* in *Samo za tvoje oči*, dve leti kasneje pa je izšla še bondiada *Vohun, ki me je ljubil*, v kateri agent 007 svet rešuje v Ameriki. Od tistih časov se je marsikaj spremenilo, lastniki avtorskih pravic za Bondove romane imajo strožja pravila, tako da so morali celo Moderni klasiki na ovitku objaviti Flemingov logotip 007. Še vedno pa isti ostaja James Bond v romanih. V *Moonrakerju*, tretji bondiadi, ki je izšla leta 1955, se za razliko od drugih knjig, ki se pogosto odvrtijo po vsem svetu, vse dogaja samo v Veliki Britaniji. Negativca tokrat odigra poslovnež Hugo Drax, ki gradi vesoljsko plovilo Moonraker. To naj bi branilo Anglijo, vendar pa Drax v resnici dela za Sovjetsko zvezo, zato naj bi Moonraker po svojem osnovnem namenu povzročil jedrsko eksplozijo v Londonu. Bond, sedaj že izurjen v reševanju tovrstnih izzivov, mora to kataklizmo seveda preprečiti. Roman, ki ga imajo za najboljšo bondiada – te so bile mešanice reportaže, kiča, v njih pa je odmeval tudi francoski novi in pa celo gotski roman – je prevedla Maja Novak, obsežno spremeno besedo je napisal filmski kritik in esejist Marcel Štefančič, jr. Priporočam! > SAMO RUGELJ

THEODOR FONTANE

ZMOTE IN ZMEŠNJAVE

prevod: Tina Štrancar

Miš, 2022, t. v., 189 str., 35,95 €, JAK

V zbirki (romantičnih) klasičnih romanov založbe Miš smo dobili (nasploh) tretji prevod nemškega klasika poetičnega realizma Theodorja Fontana (1819–1898), ki smo ga do zdaj poznali po romanih *Effi Briest* (prevod leta 1974) in *Gospa Jenny Treibel* (prevod leta 1992). Roman *Zmote in zmešnjave* je v časopisnih nadaljevanjih začel izhajati leta 1887, kot celota pa je izšel leto kasneje, v njem pa nam Fontane rahločutno postreže z zgodbo nemogoče ljubezni; ta se ob koncu 19. stoletja v Berlinu splete med veziljo Lene Nimptsch in baronom Bothom von Rienäckerjem, ki se zavedata, da njuno (prepovedano) ljubezensko razmerje zaradi družbenih norm in baronovih obljub, da se bo poročil z bogato sestrično in s tem rešil družino pred bankrotom, ne more dolgo trajati. Ko v iskanju romance preživita noč na idiličnem izletniškem kraju, ju tam naslednji dan zalotijo Bothovi prijatelji, kar povzroči razpad zveze in vrnitev vsakega od ljubimcev k življenjski usodi, ki je bila začrtana že dolgo prej. Roman, ki je v svojem času bralece tudi razburil, status literarne umetnine pa je dobil šele s študijami, ki so izšle po avtorjevi smrti. > SAMO RUGELJ

IZVIRNI SLOVENSKI POHODOPIS!

Samo Rugelj ^{PREDNAROČILO} SONCU NAPROTI

Peš v dvoje po najbolj samotnem delu Krete

izid 18. oktobra 2022

IZPOVEDNA POTOPIŠNA KNJIGA O NAVDIHUJOČI NARAVI, KI LAHKO HITRO POSTANE NEVARNA.

Pohodnik Samo Rugelj se z ženo Renate nameni sproščeno prehoditi najbolj samotni del Krete in izkusiti njeno divjo lepoto. Otok pa prednjo kmalu postavi svojevrsten izziv.

cena v prednaročilu
16,90 €

cena po izidu 22 €
200 str., mehka vezava,
fotografije in zemljevid

»Skrivnost Krete je globoka: kdor stopi na ta otok, začuti skrivnostno moč.« – Nikos Kazantzakis

PREBERITE TUDI:

Knjigo lahko naročite na

<https://www.bukla.si/umco/soncu-naproti.html>

založba UMco

telefon: 01/520 18 39

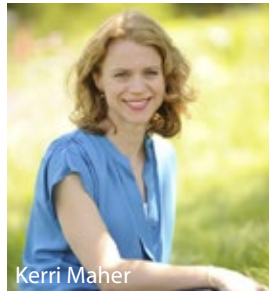
UMco

KERRI MAHER

PARIŠKA KNJIGARKA

prevod: Maša Zupančič

Hiša knjig, 2022, t. v., 373 str., 35,90 €

Kerri Maher

... pionirka,
vizionarka ...

Pravi knjigoljubci, ki občasno zavijemo v Pariz, na svojem seznamu obveznih ogledov nikoli ne izpustimo knjigarne Shakespeare and Company, naslednice istoimenske legendarne knjigarne, ki jo je leta 1919 na levem bregu Pariza pogumno odprla Američanka Sylvia Beach, o njej pa govori tudi roman *Pariška knjigarka*. Ta knjigarna je dobri dve desetletji, v času med obema vojnama, veljala za drugi dom številnih izseljenih ameriških pisateljev, od Ernesta Hemingwaya, Ezre Pounda do Gertrude Stein. Njena ustanoviteljica Sylvia Beach pa velja za knjižno pionirko, vizionarko, feministko, kulturno podjetnico in založnico, ki je z irskim pisateljem Jamesom Joyceom kljub številnim prepovedim izdala njegov kontroverzni roman *Ulikses* in s tem tvegala tako svojo prihodnost kot tudi preživetje knjigarne. Nepozabna zasedba zgodovinskih likov, čudaških umetniških velikanov, s katerimi Sylvia prijateljuje in jih podpira pri njihovem delu, se prekrasno prepleta z njeno osebno zgodbo, ko se je na vseh področjih svojega življenja uprla takratnim družbenim normam in tudi v času knjižnih cenzur in gospodarske krize ohranila veliko srčnost in strast do knjig ter ustvarjanja le-teh. > RENATE RUGELJ

ALAIN DE BOTTON

TOK LJUBEZNI

prevod: Vesna Velkovich Bukilica

Mladinska knjiga, 2022, t. v. 279 str., 29,99 €

Alain de Botton

... posrečen
žanrski hibrid ...

Alain de Botton (1969) je tisti britanski filozof in pisatelj, rojen v Švici, ki so ga že po prvih knjigah, od katerih so nekatere, denimo *Umetnost potovanja*, *Utehe filozofije*, *Kako ti Proust lahko spremeni življenje*, *Skrb za status*, *Kako še drugače misliti o seksu* in *Novice: navodila za uporabo*, prevedene tudi v slovenščino, poimenovali pop filozof. Karkoli že naj bi ta izraz pomenil, je dejstvo, da zna de Botton dobro pripovedovati zgodbe, vanje pa spretno vpleta filozofske in humanistične prebliske. To velja tudi za njegovo knjigo *Tok ljubezni* (izvirno je izšla 2016), ki se bere kot posrečen žanrski hibrid iz dveh pripovednih niti. V prvi v obliki ljubezenskega romana spremljamo razvoj in izzive razmerja med Rabihom in Kirsten, ki se spoznata, ko sta stara približno trideset let, se zaljubita, spita skupaj, se poročita, dobita dva otroka, potem pa se vse skupaj šele začne. Na drugi, komentatorski ravni pa skuša de Botton njun odnos predstaviti v priročniški obliki, ga spraviti v okvir, znotraj katerega deluje in se razvija običajna ljubezenska zveza z vsemi svojimi (ne)predvidljivimi vzponi in padci vse do (ne)srečnega konca. Izvirno! > SAMO RUGELJ

Zbirka kratkih zgodb

Mirana Likar

ŽENSKA HIŠA

Pričujoča zbirka resda priča o tem, da je vsak človek zgodba zase, a še veliko pomembnejše se zdi spoznanje, da človek zares ne živi, dokler svoje zgodbe ne (iz)pove.

Izide novembra 2022

Prednaročniška akcija bo potekala na spletni strani www.goga.si.

Cena:
24,90 €

Vojna sirota išče svoje starše; ostarela vdova drsi iz enega jezika v drugega, iz ene družine v drugo; deklica odkriva zapleteni svet odraslih; osamljeni Mostarčan zaman čaka na vrnitev izgubljene hčere; detomorilka razkriva kompleksno zgodbo razpada neke države ... Mirana Likar v svojih zgodbah vztrajno in sočutno opazuje, kako se njeni junaki trudijo sestaviti celotno sliko in rešiti svojo identiteto, čeprav nikoli ne bodo našli zadnjega koščka. Tudi zato, ker za vsako zgodbo stoji še ena zgodba in za njo še ena.

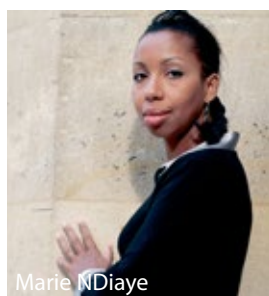
GO
GOJAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

MARIE NDIAYE

MOJE JE MAŠČEVANJE

prevod: Suzana Koncut

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki, 2022, t. v., 193 str., 29,99 €, JAK

Marie NDiaye

Francosko pisateljico Marie NDiaye (1967), po očetu senegalskih korenin, v slovenščini že dobro poznamo, saj so do zdaj že izšli prevodi njenih (tudi nagrajenih) romanov *Tri močne ženske*, *Ladivine* in *Rosie Carpe*, v katerih tematizira življenje afriških žensk ali

pa piše o dramatičnih usodah žensk nižjega razreda, ki so na udaru bivanja v Franciji. V svojem najnovejšem romanu iz leta 2021 *Moje je maščevanje* pa je stopila na težaven teren nerazumljivega in strašnega zločina ter globoko zakopanih senc iz preteklosti. Glavna junakinja je skozi ves roman striktno poimenovana odvetnica Ga. odv. Susane, ima lastno odvetniško pisarno z majhnimi primeri (ločitve itn.), ki pa se ji življenje spremeni v trenutku, ko skozi vrata stopi Gilles Principaux, mož s strahotnim bremenom: njegova žena je namreč kot kaka Medeja (iz ne povsem pojasnenih razlogov) ubila njune tri otroke. Bolj kot sam primer pa prihod tega moškega v odvetnici zgane nekaj, saj je prepričana, da ga je nekje v svoji preteklosti že videla in je, kakor se megleno spominja, močno vplival na njeno nadaljnje življenje. Pot vase, prepredena z mnogimi odtenki, se lahko začne. Precizno in (psih)analitično podloženo spremno besedo je napisal filozof Mladen Dolar. > SAMO RUGELJ

NGŪGĪ WA THIONG'O

PŠENIČNO ZRNO

prevod: Katja Zakrajšek

Založba /*cf., 2022, m. v., 315 str., 29 €, JAK

Ngũgĩ wa Thiong'o

Jubilejna dvajseta knjiga iz skrbno sestavljene zbirke Kaif, ki prinaša afriško, bližnjevzhodno in azijsko literaturo, je roman kenjskega pisatelja Ngũgĩ wa Thiong'o (1938) *Pšenično zrno* iz leta 1967, ki ga imajo za

klasično delo afriške literature. V slovenščini avtorja že poznamo po njegovem romanu *Krvavi cvetni listi* iz leta 1977 (sl. prevod 1980), gre pa za angažiranega pisatelja, ki v svojih delih tematizira burno in nasilno kenjsko 20. stoletje in njen proces osamosvajanja izpod britanske kolonizacije. Tako se roman *Pšenično seme* odvija pred in po 12. decembru 1963, ko so Britanci Keniji vrnil njen »uhuru«, torej neodvisnost, to pa se je simbolno zgodilo s tem, da so na nairobiskem stadionu minuto pred polnočjo ugasnili luči, v temi hitro sneli britansko zastavo, potem pa, ko so luči znova prižgali, je v vetru že plapolala kenjska zastava. Roman se odpre z Mũgom, introvertiranim vaščanom, ki je postal junak, ko je pred časom, ko je bil zaprt v taborišču, sojetnike spodbudil h gladovni stavki, zdaj pa naj bi imel govor na uhuru, potem pa nas – tudi s pomočjo različnih protagonistov – odpelje v desetletje poprej ter nam naslika panoramo (tudi nasilnih) dogodkov, ki so pripeljali do kenjske neodvisnosti. > SAMO RUGELJ

Slovensko MLADINSKO gledališče 9092/9093
67. sezona: Drugačna sezona
www.mladinsko.com

NJĚ SEZON TJETĚR
不一样的剧院
НАСТУПНИЙ СЕЗОН
موسم مختلف
A DIFFERENT SEASON
DRUGAČNA SEZONA

MLADINSKO

REPUBLIKA SLOVENIJA
 Mestna občina Ljubljana
 MINISTRSTVO ZA KULTURO

38. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

Sejem se letos seli tja,
kjer se je pred
50 leti začel

Jeseni, natančneje 22. novembra 2022, se bodo slovenski založniki, knjigotržci ter vsi domači knjigoljubci po dveh letih spletne sejemске izvedbe ponovno v živo srečali na največjem slovenskem knjižnem dogodku.

NOVA LOKACIJA

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

22. 11. - 27. 11. 2022

E-KNJIŽNI SEJEM

22. 11. - 4. 12. 2022

Letošnji knjižni sejem bo poseben zaradi več razlogov. Sejem se vrača tja, kjer je 10. novembra 1972 prvokrat začel svojo pot, to je na Gospodarsko razstavišče v Ljubljani, več razstavnih površin in boljša dostopnost pa bodo tako razstavljavcem kot obiskovalcem omogočili boljšo sejemsko izkušnjo in več vsebin.

Predsednica 38. SKS Tanja Tuma, dolgoletna založnica, urednica in pisateljica, je ob svojem nedavnem imenovanju na čelo UO SKS dejala: »V izjemno čast mi je, da so me kolegi in kolegice potrdili za predsednico, in potrudila se bom, da bom nalogo dobro opravila. Sprememba lokacije je poseben izziv, da sejemsko dogajanje v živo in na spletu čim bolj kulturno prepletemo z literarnimi prireditvami za otroke in odrasle. Branje je temelj izobraženosti vsakega naroda in odpira okna navzven in navznoter. Moto sejma Berem svet prihaja v času velikih izzivov za človeštvo.«

Letošnji knjižni sejem bo posvečen 100. obletnici rojstva Ele Peroci, ene največjih slovenskih otroških pisateljic in pesnic.

Organizatorji na sejmu na GR pričakujejo do 30.000 obiskovalcev ter vsaj petkrat toliko na vseh spletnih platformah, kjer bo potekal e-sejem.

www.knjizni-sejem.si

KnjizniSejem

38_slovenski_knjizni_sejem2022

ANNELIES VERBEKE

ALELUJA

prevod: Mateja Seliškar Kenda

LUD Literatura, zbirka Stopinje, 2022, m. v., 165/147 str., 22/21 €, JAK

V že dodobra uveljavljeni kratkoprozorni zbirki prevodne literature sta izšla dva nova naslova. Avtorica prve knjige je Belgijka Annelies Verbeke (1976), ki je med najbolj znanimi flamskimi avtoricami, v slovenščini pa jo že poznamo po romanih *Plavi ponedeljki* in *Spi!*. V večkrat nagrajeni zbirki *Aleluja* iz leta 2017 se zgodbe protagonistov osredotočajo na ključne prelomnice v njihovih običajnih življenjih, iz katerih pogosto poganja nov začetek, knjiga pa je zgrajena premišljeno in s pogosto aluzijo na tragikomičnost človekove eksistence. Druga zbirka pa je več kot aktualna za naš prostor. Življenje in pisanje v drugem okolju pogosto zaznamuje pisatelja, da v njegovih delih odzvanja kulturna večplastnost, kar je značilno tudi za bolgarskega avtorja Dimitréa Dineva (1968), ki se je ob potopu socializma na prelomu devetdesetih odločil za selitev v Avstrijo; tam se je sprva preživljal z različnimi deli, potem pa se ustalil kot pisatelj in scenarist. Avtobiografsko podložena kratkoprozorna zbirka *Luč nad glavo* iz 2005 prinaša serijo zgodb, v katerih se zrcalijo literarno prefinjeno izpisane migrantske teme, v njih pa se njegovi rojaki odpravljajo na Dunaj v iskanju boljšega življenja, kjer pa se – tudi s humorjem – soočajo z različnimi izzivi in težavami. > SAMO RUGELJ

DIMITRÉ DINEV

LUČ NAD GLAVO

prevod: Tina Štrancar

ÄLEXANDER MCCALL SMITH

NADARJENI GOSPOD VARG

Detektiv Varg, knj. 2

prevod: Jure Potokar

Didakta, 2022, m. v., 267 str., 17,99 €

Verjetno vsi poznamo slavni skandinavski noir in odmevne zločine, ki jih razrešujejo problematični detektivi. Pa ste že kdaj slišali za skandinavski blanc? V tem žanru nenavadne primere, ki bi jih komaj lahko označili za kriminalne, raziskuje še bolj nenavaden detektiv. Pričujoči roman je že drugi del serije o detektivu Ulfu Vargu, ki dela na oddelku za občutljive zločine. Tokrat se spopada s primerom domnevnega izsiljevanja slavnega mačo pisatelja, ki mu pravijo kar švedski Hemingway, a se izkaže, da ni vse tako, kot se zdi. Poleg tega pa skrivaj preučuje še kočljivo zadevo, s katero se mu zaupa sodelavka Anna, do katere goji posebna, a skrivna čustva. Roman je na prav poseben način duhovit in hkrati poln pronicljivih uvidov v človeško psiho in družbo. Pripoved teče lahko, spominja na tok zavesti, pogovori junakov pa vodijo v proustovske svetove asociacij. Podobnost realnosti je tako očitna, da je komična. Varg se bo moral nazadnje odločiti med čustvi in razumom. Bo končno segel po tem, kar si želi, ali bo naredil to, kar je prav? > SANJA PODRŽAJ

FJODOR MIHAJLOVIČ DOSTOJEVSKI

ZLOČIN IN KAZEN

prevod: Marjan Poljanec

Celjska Mohorjeva družba, zbirka Neminljivi,

2022, t. v., 717 str., 39,50 €, JAK

Če povprašate po slovenskih antikvariatih ali pa spletno pobrske po njihovih internetnih različicah, boste hitro ugotovili, da je dobro ohranjen in integralen prevodni izvod romana *Zločin in kazen*, prvega velikega romana Dostojevskega (1821–1881) iz leta 1866, ko je bil mesečno objavljan v *Ruskem vestniku*, v knjižni obliki pa je izšel leto kasneje, izjemno težko dobiti. Po kar nekaj letih je ta izjemni roman, klasika psihološkega realizma z arhetipskim naslovom, avtentična in napeta, hkrati pa virtuoza literarna zgodba o enem najbolj tragičnih likov svetovne književnosti (o umoru, ki ga zagreši Razkolnikov in njegovi dilemi, ali naj se naznani), spet v celoti in prevodu Marjana Poljanca na voljo slovenskemu bralstvu (obstaja namreč kar nekaj skrajšanih različic ali pa takšnih z majhnim besedilom, ki ga je težko brati). Tokrat mu je izčiščeno besedo dodala Urša Zabukovec, ki Dostojevskega še kako dobro pozna, saj je v zadnjih letih poskrbela za nekaj novih prevodov romanov Dostojevskega ali pa novih prevodov njegovih del sploh. Romaneska klasika je izšla v zbirki Neminljivi in res spada na polico vsakega pravega ljubitelja knjig. > SAMO RUGELJ

MIKLAVŽ KOMELJ, IRENE MISLEJ

ZAGLEDAL SEM SE SREDI DVEH OZVEZDIJ

Veno Pilon med podobo in besedo
fotografije slik: Primož Breclj et al.

Slovenska matica,
2022, t. v., 208 str., 35 €, JAK

Podobno kot pri Mladinski knjigi že dolgo izhajajo albumi ključnih slovenskih literatov, so zdaj pri Slovenski matici pripravili in izdali monografijo Vena Pilona, vsestranskega umetnika in enega največjih talentov Vipavske doline. Veno Pilon (1896–1970) se je rodil in umrl v Ajdovščini (tam je sedaj, v pekarni njegovega očeta, tudi Pilonova galerija), kot mladenič je služil v avstro-ogrski vojski, bil potem kot vojni ujetnik poslan v Rusijo, po vrnitvi leta 1919 pa je začel intenzivneje ustvarjati. Študiral je v Pragi, Firencah in na Dunaju, za božič leta 1925 pa je obiskal Pariz, ki je postal središče njegovega ustvarjanja, saj se je tu začel ukvarjati tudi s fotografijo. Monografijo *Zagledal sem se sredi dveh ozvezdij* sta napisala pesnik in pisatelj ter umetnostni zgodovinar Miklavž Komelj (1973), ki je prispeval začetni esej in interpretacijo Pilonovega umetniškega ustvarjanja, in umetnostna zgodovinarica ter prevajalka Irene Mislej (1948), ki je v svojem besedilu popisala življenjsko in umetniško pot Vena Pilona. Tretji in četrti razdelek sta namenjena Pilonovi izbrani publicistiki in njegovim pesmim, ves čas pa smo soočeni s fotografijami, grafikami in slikami iz avtorjevega opusa, iz katerih sije razkošen talent, ki jasno kaže, da je bil ustvarjalno doma tako v podobi kot besedi (znana je njegovega avtobiografska knjiga *Na robu*), aktualnost njegovih stvaritev pa je potrjena vse do današnjih dni, denimo z uporabo portreta slikarja Ivana Čarga za naslovnico moderne klasike *Stoner* Johna Williamsa. Izvrsten poklon Venu Pilonu! > SAMO RUGELJ

Portret slikarja Ivana Čarga, 1924, olje na platnu, Pilonova galerija Ajdovščina.

RICHARD ASKWITH

ČEŠKA LOKOMOTIVA

Emil Zátopek: od olimpijske legende do junaka hladne vojne
prevod: Saša Dedič

Planet, 2022, m. v., 359 str., 27 €

Češki atlet Emil Zátopek (1922–2000) tudi več kot dvajset let po smrti ostaja pojem tekača, ki je v svojem času beležil športne presežke, obenem pa bil

pomemben dejavnik tudi v času hladne vojne, ko je bil na vrhuncu svojih moči, pa tudi kasneje, ko se je atletsko že upokojil. Ker je – tudi – zaradi jezikovnih ovir o njem primanjkovalo poglobljenih življenjepisov, se je angleški novinar Richard Askwith, ki že desetletja piše o teku ter je o njem objavil tudi nekaj biografskih knjig, odločil, da o Zátopku napiše »definitivno biografijo«. Dela se je lotil temeljito, preučil je dostopne vire, potoval na lokacije, kjer je živel in tekmovala »Češka lokomotiva« in se pogovarjal z ljudmi, ki so ga poznali. Rezultat je navduhujoča in iskreno angažirana biografija, ki skuša na tega izjemnega športnika, ki je bil med drugim znan tudi po reklu pred tekom »Danes bomo malo umrli« (kar je tudi naslov izvirne knjige iz leta 2017) pogledati tako s športnimi kot širše družbenimi očmi. Ali kot je o njem rekel Juan Antonio Samaranch: »Emil je bil živa legenda. In legenda nikoli ne umre.« Knjiga je izšla ob stoletnici Zátopkovega rojstva. > SAMO RUGELJ

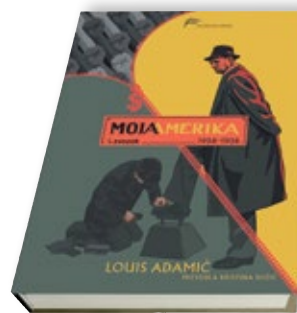
LOUIS ADAMIČ

MOJA AMERIKA

1928–1938, 1. zvezek

prevod: Kristina Božič

Sophia, 2022, m. v., 427 str., 25 €, JAK

Potem ko je v osemdesetih letih izšla serija prevodov ameriških knjig Louisa Adamiča (1998–1951), denimo *Dinamit* in *Smeh v džungli*, so kasneje izdajanje njegovih številnih del večinoma opustili. Tako se je založba Sophia pred časom odločila, da spet obudi tega klasičnega slovenskega avtorja, ki je s svojimi angažiranimi in analitičnimi knjigami v Ameriki doživel veliko slavo. Potem ko so leta 2018 izdali njegove priseljeniške portrete *Iz mnogih dežel*, so zdaj izdali še obsežno memoarsko in na mnoga vsebinska področja segajočo delo *Moja Amerika*, ki je izšlo leta 1938 in obsega Adamičeve zapise, ugotovitve, doživetja in opažanja (o Ameriki) iz desetletja poprej. Knjiga bo izšla v dveh zvezkih, k prvemu je analitično spremno besedo napisal Milan Mrdenović. > SAMO RUGELJ

JOŽE MAČEK

MOJE ŽIVLJENJE – SPLET NAKLJUČIJ

Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 310 str., 29 €

Izjemni in priznani slovenski agronom, ekonomist, zgodovinar in akademik dddr. Jože Maček (1929) se v avtobiografiji *Moje življenje – splet naključij* spominja svoje bogate in razgibane življenjske poti od otroštva do danes. Kronološko nas popelje skozi svoje odraščanje in šolanje, kasneje predstavi tudi akademsko kariero, področja raziskovanja, članstva v akademijah in kakšen zasebni okrušek, na primer iz družinskega življenja. Prizemljen, realističen in zračen slog pripovedovanja nas popelje na potovanje, dolgo skoraj sto let, ob lastnem življenju pa avtor seveda razgrinja in kontekstualizira tudi širše družbene in zgodovinske okoliščine, ki so vplivale nanj. Knjigo bogatijo fotografije iz zasebnega arhiva. > VERONIKA ŠOSTER

TADEJ GOLOB

NOVI NORCI

Biografija Ludvika Jamnika

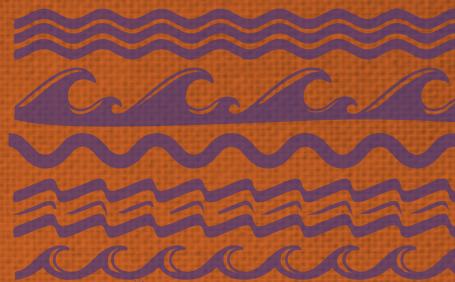
Didakta, 2022, t. v., 188 str., 24,99 €

Tadej Golob je napisal že precej biografij, pričujoča pa med njimi izstopa. Ne samo zato, ker gre za širši javnosti neznanega poslovneža, tudi zato, ker je nastal v posebnih okoliščinah. Pisatelj je z zapisom Ljubove pripovedi uresničil njegovo zadnjo željo in poskrbel, da bo njegova zgodba živela v knjigi, med ljudmi, in ne samo v spominu njegovih bližnjih. Ludvik Jamnik je danes uspešno podjetje, ki se ukvarja s kartonažo, začel v svoji garaži. Njegova poslovna pot je bila razburljiva, življenjska pa nič manj. Čeprav ima glavno vlogo podjetje, izvemo v knjigi tudi nekaj o njegovem odraščanju, potovanjih in gorskih vzponih. V delo je bila tesno vpletena celotna družina, žena in dva sinova, ki z nami delijo svoje zgodbe v odnosu do podjetja ter Ljuba kot moža in očeta. Podjetniške žilice in občutka za vodenje Ludvik ni izgubil, niti ko se je upokojil, o čemer priča pripoved njegovega prijatelja in soigralca pri golfu. S slikovnim materialom bogato opremljena knjiga nedvomno predstavlja pomemben prispevek k zgodovini slovenskega podjetništva. > SANJA PODRŽAJ

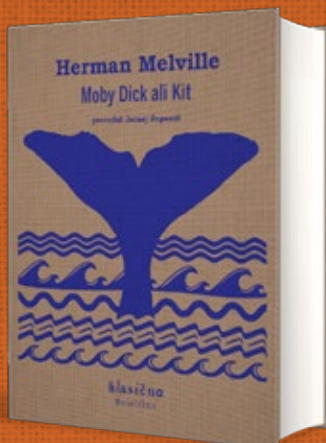
Klasična Beletrina

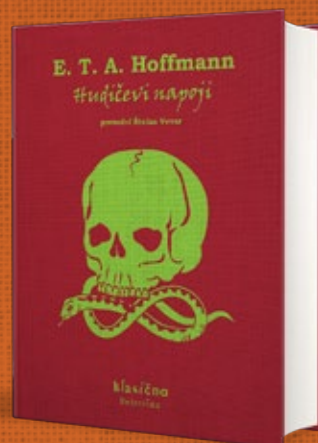
III. letnik / 2022

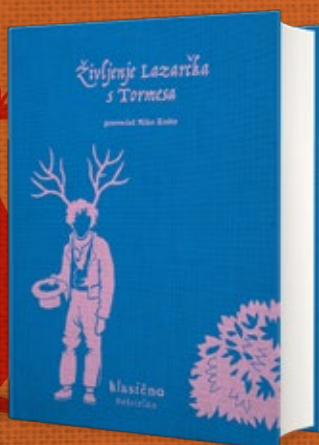
Stendhal:
Italijanske kronike
Prevod: Jaroslav Skrušný
456 strani

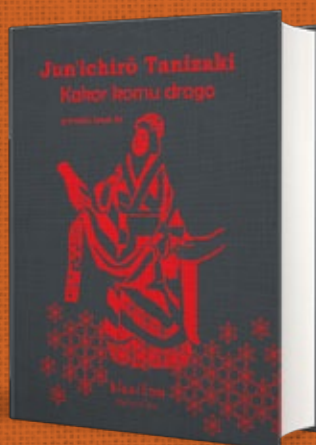
Herman Melville:
Moby Dick ali Kit
Prevod: Jernej Županič
688 strani

E. T. A. Hoffmann:
Hudičevi napoji
Prevod in spremna beseda:
Štefan Vevar
324 strani

**Življenje Lazarčka s
Tormesa**
Prevod: Niko Košir
88 strani

Jun'ichirō Tanizaki:
Kakor komu drago
Prevod: Iztok Ilc
172 strani

- Izvrstni prevodi
- Spremne besede največjih poznavalcev klasične literature
- Knjige, vezane v platno

Cena po izidu:

~~139 €~~

Prednaročniška cena:

120 €

Prednaročite svoj komplet.

III. letnik zbirke izide novembra 2022.

www.beletrina.si

Knjigarna Beletrina, Stari trg 3, 1000 Ljubljana
(01) 200 37 00

Knjige za vse čase

Rudi Mlinar postaja od knjige do knjige bolj prepoznaven in odmeven glasnik svojega koroškega knapovsko-železarsko-kmečkega okolja (r. 1950 na Dolgi Brdi blizu Prevalj). Snov išče zlasti v burni polpreteklosti, občutljiv pa je tudi za socialne in druge stiske našega časa. Prvencu, zbirki črtic iz leta 1984, je sledilo več deset gledaliških in pripovednih besedil, med katerimi so poleg biografskih romanov pomembni še romani *Kjer ptice oneme*, *Ko ni cvetela ajda* in *Mati fabrika*. Za svoje izjemno obsežno in raznovrstno delo je Rudi Mlinar prejel vrsto nagrad in priznanj. Biografski roman o Lovru Kuharju – Prežihovem Vorancu so spremljevalci njegovega dela postavili v vrh dosedanjega ustvarjanja.

»Še tako bogata fantazija pisatelja ne more doseči globin, ki jih ponuja resnično življenje.«

RUDI MLINAR

NEMIRNI DUH

Roman o Lovru Kuharju –
Prežihovem Vorancu
Mohorjeva Celovec,
2022, t. v., 408 str., 29,90 €

Bukla: Od kod odločitev za tako zahteven žanr, kot je biografski roman? Po preselitvi v Brežice ste iz Koroške prinesli zamisli za upodobitvi življenja in dela Franca Sušnika in Frana Ksaverja Meška, v novem okolju pa ste se približali Maksu Pleteršniku iz Pišec in Janezu Mencingerju, ki je več let preživel v Krškem. A Prežih ste najbrž ves ta čas tudi nosili v sebi?

Mlinar: Vse, kar je bilo do sedaj izdano (razen zbirke črtic *Pekoče zvezde*), sem napisal v Brežicah, kamor sem se preselil leta 1999. Prvi roman, *Ciril iz Šentanela*, je izšel leta 2004 pri Mohorjevi založbi v Celovcu. Seveda je naslovov še več, sam bi izpostavil roman *Luč v temi*, ki govori o češkem misijonarju Antonu Chráski, delujočem med Slovenci v začetku preteklega stoletja. On je v slovenski jezik prevedel *Sveto pismo*.

Odločitev za pisanje biografskih romanov sem našel v znanem reku, ki popolnoma drži: »Življenje piše najboljše romane.« Še tako bogata fantazija pisatelja ne more doseči globin, ki jih ponuja resnično življenje.

Prežih mi je bil vedno zelo blizu. Moji začetki pisanja so nekako povezani z njegovim imenom, saj sem na literarni natečaj na temo Prežih, razpisan v Železarni, poslal prispevek, ki je bil izbran kot najboljši. To mi je bila vstopnica na literarno kolonijo izbranih mladih avtorjev. Seveda sta k odločitvi za roman ogromno prispevala njegov opus in moja povezanost s Koroško in Kotljami.

Bukla: Je med Prežihovimi in vašimi pisateljskimi začetki kak enačaja?

Mlinar: Morda. Sam sem namreč začel svoje prve črtice objavljati v tovarniškem glasilu Koroški Fužinar Železarne Ravne, on v glasilu Domači prijatelj, ki ga je na Češkem urejala Zofka Kveder. Njemu sta dajala podporo in spodbudo brata Kotnik, meni najprej pisatelj Leopold Suhodolčan, pozneje Marjan Kolar, tudi urednik moje prve zbirke črtic *Pekoče zvezde*, s hvaležnostjo

pa se spominjam spodbud in napotkov od žal mnogo prezgodaj preminule Mojce Potočnik, ki je bila kot lektorica in novinarka zaposlena v uredništvu Fužinarja.

Bukla: Pri pisanju ste se med viri naslonili tudi na korespondenco. V Vorančevem pismu Francu Kotniku naletimo na imenitno samooceno: »Jaz sem pač tak nemiren element, da moram imeti nekaj, za čemer se ženem – ne pomaga nič.«

Mlinar: Ta Prežihova samoocena velja za veliko pisateljev, ki čutijo, da morajo v življenju uporabiti ob rojstvu prejete darove. Nikoli ne gre samo za en dar. Prežihu je bil poleg pisateljskega daru položen v zibelko tudi dar za pravičnost, ljubezen do zemlje in še kaj. Iz te njegove ocene je vzet tudi naslov romana *Nemirni duh*. Če mu je dar za pisanje prinesel zadostneje in priznanje, pa je bil zaradi drugega daru pregan od doma in je zaradi njega preстал veliko trpljenja in bolečine, navsezadnje je prispeval tudi k njegovi prezgodnji smrti.

Bukla: Poleg obeh staršev ste ob množici življenjskih in političnih sopotnikov veliko pozornosti namenili tudi Vorančevim bratom. Zlasti odnosu z Alojzom, s katerim sta si bila ideološko najbolj vsaksebi, a sta si kljub temu do konca ostala zvesta.

Mlinar: Voranc je bil na vse tri brate, Alojza, Avgusta in Ivana, močno navezan, ne bi mogel reči, da na katerega bolj. Čeprav so si bili različni, da bi si bolj ne mogli biti, je vse vezala ljubezen do matere, očeta in domače zemlje. In ta vez je bila tako močna, da se je nobena ideološka drugačnost (tudi taka, da je bil na eni strani duhovnik Alojz, na drugi komunist Voranc) ni mogla dotakniti, kaj šele uničiti. To je kot drevo, ki širi svoje veje na vse strani, a imajo vse veje izvor v skupnem deblu. Žal se tega v mnogih družinah ne zavedajo. Prežih in njegovi bratje so se.

Bukla: V zadnjih poglavjih večkrat opozarjate na razočaranje bolehnega pisatelja nad nasilnim utrjevanjem nove oblasti v prvih povojnih letih: »Bolelo ga je, ko je gledal, kaj se dogaja, pomagati pa ni mogel ...«

Mlinar: Ne samo v zadnjem obdobju njegovega življenja, Prežih je bil že v ilegali močno

Rudi Mlinar

razočaran nad tistim, kar je on videl v komunizmu in kar je ta delal v praksi povsod, kjer je imel vpliv. Seveda pa je bilo njegovo razočaranje po vojni v naši državi, kjer je oblast prevzela partija, še toliko večje, kajti prav kmetje, za katere se je on najbolj zavzemal, so bili od nove oblasti najbolj prizadeti. A še zelo bolan je opozarjal na krivice in bil zato tudi večkrat opozorjen, grajan in prezrt. Če ga ne bi ščitil sloves priznanega pisatelja in komunista, bi imel zagotovo z novo oblastjo še veliko več težav.

Bukla: Nazadnje ste Prežihu položili v usta za razumevanje njegovega dela pomenljive besede: »Bil sem vse mogoče, delavec, vojak, politik, begunec, pisatelj, a nikoli nisem pozabil, kje so moje korenine, moje korenine so v kmetu.«

Mlinar: To misel je vse življenje nosil v sebi in se po njej tudi ravnal. Na domačo zemljo je bil navezan s tako spoštljivostjo, da se je, čeprav bolan, potem ko je dobil v last domačijo na Preškem vrhu, lotil kmetovanja, ker ni mogel gledati, da bi bila njegova neobdelana. Ni se le sam imel za kmeta, tega so v njem videli tudi drugi, recimo Župančič, ki ga je v uvodu zbirke *Solzice* označil za medveda, ki ne sme biti bolan. Kjer koli se je pojavil med kmeti in delavci, je bil že po videzu eden izmed njih, tako je govoril, tako je čutil in to so ljudje tudi opazili, zato je bil tako priljubljen tudi pri tistih, ki njegovih literarnih biserov niso niti prebrali.

PETER BOŽIČ

KO OBLASTI SPLOH NIBeletrina, zbirka Beletrina,
2022, t. v., 141 str., 21 €, JAK

Peter Božič

Povojni čas petdesetih in šestdesetih let prejšnjega stoletja je bil obdobje, ko je javno življenje v Sloveniji, »torej tisto, kar življenje sploh je«, dogajalo predvsem v bifejih. To pa je bil tudi čas človeškega in ustvarjalnega formiranja Petra Božiča (1932–2009), vseskozi angažiranega intelektualca, znanega predvsem kot predstavnika absurdne dramatike, a tudi pisatelja (romani *Izven, Jaz sem ubil Anito, Očeta Vincenca smrt* itn.). Zbirka njegovih literariziranih avtobiografskih zapiskov *Ko oblasti sploh ni*, napisana v letih pred njegovo smrtjo, nekako na prelomu tretjega tisočletja, je bila najdena posthumno (via Jurij Hudolin), v njej pa Božič postreže s pisano paleto ljubljanskega kulturnega življenja, ki je potekalo v nekdanj znamenitih lokalih, od Mesinga do Čarlja in od Uniona do Ria. Tam se je vsakodnevno zbirala kulturna srenja, tam jih je zalezovala oblast in jih nadzorovala, Božič pa je, kot nekdo, ki se je v ta svet šele prebijal, z navdušenjem spremljal že takrat karizmatične intelektualce od Tarasa Kermaunerja do Dominika Smoleta. Stran za stranjo nam tako postreže z »legendarnimi« anekdotami iz tistih časov, od tega, kar je posamezen kulturnik naredil, pa do tega, kaj je napisal ali rekel. Pomenljivi spomini na nekdanjo slovensko kulturno sceno. > SAMO RUGELJ

Povojni čas petdesetih in šestdesetih let prejšnjega stoletja je bil obdobje, ko je javno življenje v Sloveniji, »torej tisto, kar življenje sploh je«, dogajalo predvsem v bifejih. To pa je bil tudi čas človeškega in ustvarjalnega formiranja Petra Božiča (1932–2009), vseskozi angažiranega intelektualca, znanega predvsem kot predstavnika absurdne dramatike, a tudi pisatelja (romani *Izven, Jaz sem ubil Anito, Očeta Vincenca smrt* itn.). Zbirka njegovih literariziranih avtobiografskih zapiskov *Ko oblasti sploh ni*, napisana v letih pred njegovo smrtjo, nekako na prelomu tretjega tisočletja, je bila najdena posthumno (via Jurij Hudolin), v njej pa Božič postreže s pisano paleto ljubljanskega kulturnega življenja, ki je potekalo v nekdanj znamenitih lokalih, od Mesinga do Čarlja in od Uniona do Ria. Tam se je vsakodnevno zbirala kulturna srenja, tam jih je zalezovala oblast in jih nadzorovala, Božič pa je, kot nekdo, ki se je v ta svet šele prebijal, z navdušenjem spremljal že takrat karizmatične intelektualce od Tarasa Kermaunerja do Dominika Smoleta. Stran za stranjo nam tako postreže z »legendarnimi« anekdotami iz tistih časov, od tega, kar je posamezen kulturnik naredil, pa do tega, kaj je napisal ali rekel. Pomenljivi spomini na nekdanjo slovensko kulturno sceno. > SAMO RUGELJ

IVAN SIVEC

BLAGOSLOV GORAOkruški o prvem slovenskem
alpinistu in velikem humanistu
Valentinu Staniču

Družina, 2022, t. v., 224 str., 29,90 €

Slovenski pisatelj Ivan Sivec je v zadnjih letih napisal lepo serijo knjižnih življenjepisov znanih Slovencev, lani pa je v okviru založbe Družina začel s prav posebno knjižno zbirko *Slovenski narodni buditelji*, v kateri ima namen biografirati manj znane Slovence, ki so pomembno prispevali k slovenstvu. Kot prvi je bil upodobljen zavedni primorski duhovnik Virgil Šček, v drugo pa je Sivec svojo pisateljsko izrazno moč namenil prvemu slovenskemu alpinistu in velikemu humanistu Valentinu Staniču (1774–1847). S prepletom izurjenega literarnega pristopa in zgodovinsko potrjenih dejstev nam Sivec izriše Staničevo življenjsko zgodbo, ki se začne v Bodrežu pri Kanalu ob Soči, in njegovo otroštvo ter mladost, nas preseli v Trbiž in potem kasneje v Salzburg, kjer se je Stanič šolal, potem pa nas – kmalu potem, ko so Francozi na prelomu iz 18. v 19. stoletje prišli do naših krajev – s svojo pripovedjo preseli v gorske višave, saj je bil Stanič leta 1800 prvopristopnik na Watzmannu (2713 metrov), takrat pa je izmeril tudi višino Grossglocknerja (3798 metrov). Stanič je bil leta 1802 posvečen v duhovnika, kasneje je postal kaplan na Banjšicah pri Sv. Duhu nad Gorico in bil vsestransko aktiven, saj je osnoval manjšo tiskarno, izmeril Triglav, postal vikar v Ročinju, osnoval prvo slovensko knjigarno v Gorici, ustanovil prvo gluhonemnico na naših tleh ter že leta 1845 ustanovil prvo društvo proti mučenju živali v takratni Avstriji. Spremno besedo k tej dopadljivi in navdihujoči knjigi, ki jo bogati tudi obsežno fotografsko gradivo, je napisal alpinist in publicist Viki Grošelj. > SAMO RUGELJ

NOVO IZ ZALOŽBE DRUŽINA

Christopher Kaczor, Matthew R. Petrusek

**JORDAN PETERSON,
BOG IN KRŠČANSTVO**

Ta knjiga je prva sistematična analiza Petersonovih predavanj in uspešnic 12 pravil za življenje ter Onkraj reda s krščanskega vidika. Nepogrešljivo branje za kristjane, ki bi ga radi bolje razumeli, pa tudi za navdušence, ki se morda zdaj prvič resno sprašujejo o vlogi in pomenu vere.

Petersonova misel je zaznamovana z napetim odnosom med arhetipom in realnostjo – med idealom Kristusa in Bogom, ki deluje v zgodovini. Na vprašanje, ali je sam vernik, Peterson odgovarja: "Poskušam živeti, kot da Bog obstaja."

Antonia Salzano Acutis, Paolo Rodari

**SKRIVNOST
MOJEGA SINA**

Carlo Acutis je petnajstletnik, ki je leta 2006 umrl za levkemijo, nato pa je Cerkev zanj sprožila postopek kanonizacije. Za blaženega je bil razglašen leta 2020, ko je papež Frančišek priznal čudežno ozdravitev na njegovo priprošnjo. O prvem milenijskem svetniškem kandidatu so pisali že mnogi, tokrat pa nam o njegovem življenju spregovori oseba, ki ga je poznala najbolje: njegova mati. Antonia Salzano Acutis se je zahvaljujoč Carlu ponovno zblížala z vero in se celo vpisala na študij teologije. V ganljivi in navdihujoči prvoosebni pripovedi se bolečina ob izgubi sina prepleta s hvaležnostjo, upanjem in novo vero v večno življenje.

Naročila po telefonu
01/360-28-28Internet
www.druzina.siE-pošta
narocila@druzina.si

What the Future Wants / Kaj želi prihodnost? je mednarodni projekt, s katerim je Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper skupaj s partnerji iz Nemčije, Češke, Irske, Turčije, Severne Makedonije, Albanije, Srbije in Nizozemske sodelovala pri raziskavi in delu z mladimi v digitalnih okoljih. Rezultati raziskave so danes prevedeni v interaktivno razstavo, ki skuša mlade spodbujati h kritični presoji sodobne tehnologije in razmisleku, kakšen svet si želijo v digitalni prihodnosti.

KAJ ŽELI PRIHODNOST? Projekt, ki je zavrtel virtualni svet mladih

Namen projekta What the Future Wants je ambiciozen: mlade skuša postaviti v središče digitalne prihodnosti in jih z izobraževanjem ter soustvarjanjem ozaveščati o različnih vidikih virtualnega sveta. Mladi namreč danes odraščajo v okolju, ki je vse bolj odvisno od digitalnih tehnologij, te pa vse bolj posegajo v njihov socialni in učni prostor, zaradi česar se tudi ločnica med virtualnim in analognim ter med javnim in zasebnim vztrajno zmanjšuje. Tako so mladi v obdobju ključnega razvoja izpostavljeni edinstvenemu nizu izzivov, od tehnoloških navad in zasvojenosti do informacijskega onesnaževanja, algoritmov in diskriminacije ter nadzora podatkov.

Projekt What the Future Wants skuša te izzive definirati in obravnavati skupaj z mladimi in vsemi, ki jih pri tem podpirajo. Z raziskavami, izobraževalnimi učnimi načrti in kreativnimi posegi skuša vplivati na dvig podatkovne pismenosti naslednje generacije odraslih, da bo lahko ta kritično in proaktivno razmišljala o digitalnem okolju, kakršno si želijo že danes, predvsem pa v prihodnosti.

V koprski knjižnici so v ta namen v minulem šolskem letu za mlade v okviru navedenega

projekta izpeljali vrsto pilotnih delavnic in predavanj, ki se jih je udeležilo več kot dvesto dijakov Srednje ekonomsko-poslovne šole Koper in Gimnazije Koper, Mestna knjižnica Piran pa se je projektu pridružila z delavnico za dijake na Gimnaziji, elektro in pomorski šoli Piran.

Rezultati slovenske raziskave so podobno kot rezultati sodelujočih partnerjev (Trinity College Dublin, Goethe-Institut, FERS, Libraries Unlimited, Science Gallery Dublin in DOX Center za sodobno umetnost) pokazali, da se današnja generacija mladih večinoma ne zaveda pasti družbenih omrežij, obravnavajo jih kot samoumevne. Pomembno se je zavedati, da gre za generacijo, ki je z družbenimi omrežji odraščala in si posledično ne zastavlja več vprašanj, kot so denimo, zakaj uporabljati ključnik ali kako različna podjetja in spletni vplivneži dostopajo do naših podatkov. Prav tako večinoma ne poznajo svojih pravic na spletu ali, denimo, kaj lahko različni profili na družbenih omrežjih povedo o osebah, ki jih upravljajo že »na prvo žogo«.

Zaskrbljujoča je ugotovitev, da so interesi mladih v veliki meri skladni z današnjo politiko

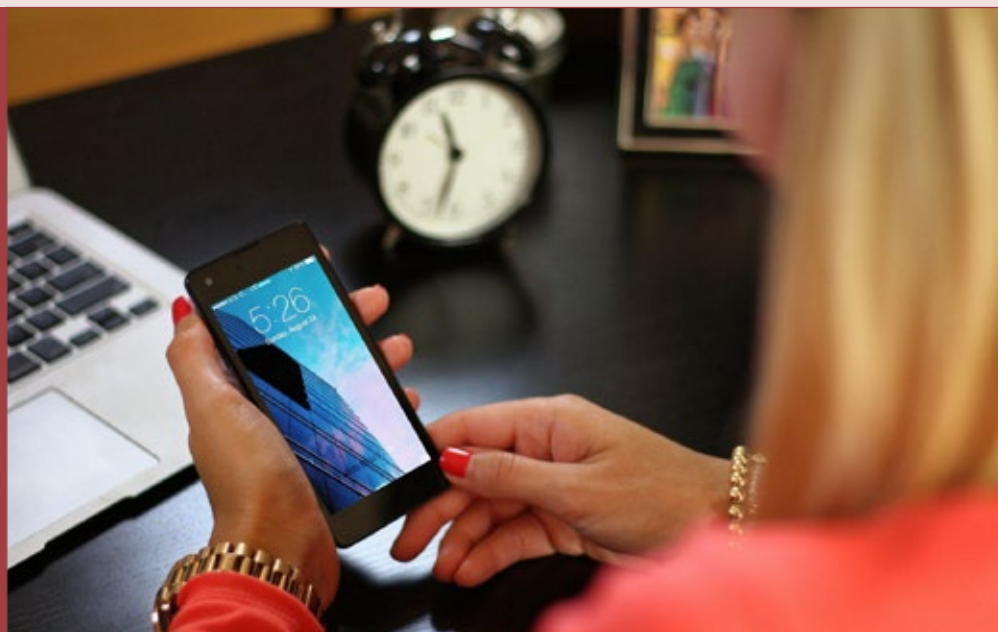
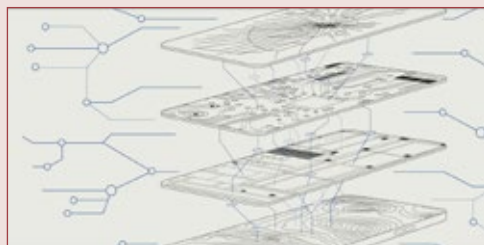

družbenih omrežij – dostop do hitre, instant podane vsebine, ki predvsem zabava. Klasične medije, z izjemo vidnejših nacionalnih, poznajo le izjemoma, kaj šele uporabljajo. Pomembnejšim aktualnim tematikam, ki so lahko prepredene z napačnimi ali celo lažnimi novicami, redko sledijo. Podobno je z lažnimi novicami oziroma t. i. lažnimi mediji; večinoma se jih ne znajo ubraniti, saj jih ne prepoznajo. Mladim so danes primarni vir informacij družbena omrežja.

Na delavnicah What the Future Wants so dijaki prejeli osnovna znanja, kako lažne novice prepoznati in se jim izogniti. Ob izvajanju delegiranih nalog so spoznali, da lahko tudi sami vplivajo na vsebino in raven komunikacije na družbenih omrežjih, za katero je splošno znano, da je tako pri nas kot v svetu že dlje časa v konstantnem upadu. Dijaki so ob tem zaznali nujnost kritične obravnave informacij in seveda branja, ki bogati naš besedni zaklad ter moč razumevanja in argumentiranja lastnih stališč. S precejšnjim zanimanjem pa so sodelovali tudi v pogovorih o vplivu družbenih omrežij na samopodobo, o nevarnostih in prednostih objave selfjev/sebkov in mobilnih napravah z ekološkega vidika.

Rezultati raziskave so danes prevedeni v interaktivno razstavo What the Future Wants, ki v fizični obliki že potuje po knjižnicah, objavljena pa je tudi na spletni strani <https://www.theglassroom.org/youth/> podjetja Tactical tech, ki je projekt tudi zasnovalo. Razstava skuša mlade spodbuditi h kritični presoji sodobne tehnologije in razmisleku o tem, kakšen svet si želijo v digitalni prihodnosti. Predstavlja namreč različne poglede na digitalno tehnologijo in njen vpliv na našo pozornost, podatke, pravice, družbo in ne nazadnje življenjska okolja.

Delavnice What the Future Wants so na Koprskem dosegle izjemno zanimanje, zato smo jih skupaj s srednjimi šolami vključili v redni letni program bibliopedagoškega sodelovanja.

FRANK WESTERMAN

MI, HOMININI

Antropološka detektivska zgodba
prevod: Mateja Seliškar Kenda
UMco, 2022, m. v., 329 str., 24,90 €, JAK

Frank Westerman

Nizozemec Frank Westerman (1964) je eden najbolj znanih evropskih nelepšlovnih avtorjev, erudit po poklicnosti, v svojem dosedanem knjižnem opusu pa se je podal na različne konce sveta ter z zavzetim pristopom na svojstven način osvetlil mnoge spre-

gledane teme. V slovenščini imamo do zdaj že prevedeni njegovi deli *Inženirji duše* in *Žival, nadžival*, v svoji odmevni knjigi *Mi, hominini*, mešanici eseja in potopisa, pa se je Westerman odpravil k samemu izvoru človeka. V tem elegantnem in ponekod tudi provokativnem delu se je Westerman odločil na različnih koncih sveta, od Nizozemske do Indonezije, najti odgovor na temeljno vprašanje človeštva: kaj smo v resnici in v čem se dejansko razlikujemo od živali. S starodavno človeško lobanjo kot začetno točko svoje raziskave se Westerman odpravi po svetu ter skuša poiskati fosil prvega človeškega bitja nasploh: še vedno manjkajoči člen med opicami in ljudmi. Na tej poti, terenu, kot mu pravi, nas seznanja z »lovci na lobanje«, vodilnimi eksperti za raziskovanje fosilov naših prednikov, ki so s svojimi življenjepisi prav tako fascinantni kot njihova prvinska odkritja. Westerman bistroumno odkriva delo sijajnih paleoantropologov tako v luči nove tehnike sekvencioniranja DNK kot tudi postkolonializma in vzpona žensk na tem področju, kjer so tradicionalno dominirali moški. Ob tem ponudi tudi obilo novih hipotez, kdo smo, in pokaže, kako je bila vsaka teorija doslej zaznamovana tako z duhom časa kot s prevladujočo ideologijo. *Mi, hominini* je knjiga, ki po svoji zasnovi in izvedbi spominja na briljantna dela Brucea Chatwina in Ryszarda Kapuścińskiego in je obenem tudi knjiga o tem, kako nastaja reportaža ter kako lahko dober publicist raziše obravnavano temo ter doživeto spretno vključi v knjigo in ji s tem dvigne vsebinsko vrednost. > SAMO RUGELJ

NINA BURTON

TANKE STENE ŽIVLJENJA

prevod: Petra Piber
Mladinska knjiga, 2022, t. v., 264 str., 27,99 €

Švedska pisateljica in pesnica Nina Burton (1946) v svojem pisanju pogosto meša lirične, poetske opise z naravoslovjem, njen razkošni talent za to unikatno prepletanje pa je na ogled v njeni – tudi mednarodno odmevni ter prijazno ilustrirani – knjigi *Tanke stene življenja*, ki je izvirno izšla leta 2020. Obnavljanje družinske hiške na švedskem otoku je več kot primerno izhodišče za to, da nas avtorica potegne v svoj svet narave, v katerem občutljivo in premišljeno vzporeja obnovo hiše s svojimi opažanji živali, od ptic in žuželk do jazbecov in rib, pa tudi rastlin in bakterij, ki jih nadgrajuje s strokovno podkovanostjo o zgodovini njihovega raziskovanja ter življenjskih posebnosti in navad. S tem pred nami razpira pisani živalski in živi svet, v katerem je človek le eden od prebivalcev in soustvarjalcev naše skupne sedanosti, s čimer na svoj način potrjuje strinjanje z Jamesom Lovelockom (in Laynn Margulis) ter hipotezo Gajo o vsesplošni povezanosti živega na našem planetu v en sam velik organizem. Nežna knjiga o življenjskem ciklu narave, ki je kot nalašč za jesenske sprehode in branje pod drevesi, s katerih že odpadajo listi. > SAMO RUGELJ

Kulturno društvo Marjan Rožanc podeljuje nagrado za najboljšo esejistično zbirko vse od leta 1993. Žirija – letos so jo sestavljali Ifigenija Simonović, Manca Košir, Nada Šumi, Vlado Motnikar in Žiga Valetič – je izbirala med več kot 30 deli, ki so večinoma nastajala v eksistencialno zahtevnejših letih 2020 in 2021, izdana pa so bila v drugi polovici leta 2021 in leta 2022. Med letošnjimi nominiranci so štirje avtorji in ena avtorica, slavnostna razglasitev nagrajence/nagrajenca pa bo 30. septembra v ljubljanskem Cankarjevem domu.

Nominiranci Rožančeve nagrade 2022

Jure Gantar
Eseji o komediji
MGL 2022

Tomaž Grušovnik
Midva ne bova rešila sveta!
Mladinska knjiga 2022

Irena Štaudohar
Fiziozofija
Mladinska knjiga 2022

Goran Vojnović
Zbiralec strahov
Goga 2022

Uroš Zupan
Znamenja v kroženju
LUD Literatura 2022

Poleg izbrane esejistične zbirke letos prejme ČASTNO NAGRADO društva njegova soustanoviteljica in kulturna knjižna dopisovalka DR. MANCA KOŠIR.

Nagrado prejme za polifonično zbirko esejev *Nagovori tišine*. V njih si avtorica navdihnjeno dopisuje s šestimi slovenskimi umetniki. Ta knjiga je v zajetem in raznovrstnem opusu Mance Košir sedmo dopisovanje z velikimi duhovi slovenstva. Vse dose danje, toda *Nagovore tišine*

najbolj, lirično prežarjata pesniški navdih in kontemplacija njenega »bitja, ki se podarja drugemu«. Kot eruditsko opremljena in pozorna spraševalka in iskrena samospraševalka se v ustvarjalni proces – od skrivnostno prišepetane izbire sogovornikov do fizične oblike knjige – preda vodenju iz vira lastne biti, ki dopisovalce samodejno potopi v prav to samopresežno srečanje.

Nagovori tišine s svojim poetičnim, mestoma mistično navdihnjenim jezikom in dialoškim poglobljanjem v eksistencialna vprašanja človekovega bivanja v slogovno in vsebinsko nerazdružljivo in vznemirljivo zlitim večglasnem soavtorstvu častno zastopajo tako žanr eseja kot častno Rožančevo nagrado.

Goran Injac je s svojim kuratorskim pristopom močno zaznamoval program Slovenskega mladinskega gledališča in ga že v prvi sezoni svojega umetniškega vodenja izrecno navezal na tradicijo osemdesetih let, ko se je ta hiša vzpostavila kot prodorno, politično angažirano in iskalsko ustvarjalno središče. Pogovarjala sva se v želji, da bi še jasneje osvetlila kontekst zadnjih petih sezon in različnim pogledom, zbranim v knjigi *Petletka*, ki je ravnokar izšla, ponudila enoten okvir.

»Zanima me beleženje simptomov družbe.«

NIKA ARHAR ET AL.

PETLETKA

Slovensko mladinsko gledališče v sezonah od 2015/2016 do 2019/2020
fotografije: Uroš Abram et al.
Slovensko mladinsko gledališče,
2022, m. v., 224 str., 25 €

Bukla: Ste dramaturg, kurator uprizoritvenih umetnosti in univerzitetni predavatelj, imate bogate izkušnje v tujini – dolgo ste delovali na Poljskem, kjer ste skrbeli za bogat mednarodni program krakovskega Starega gledališča, ustvarjali ste tudi v drugih državah. Leta 2015 ste prevzeli umetniško vodstvo Mladinskega. S tem ste se umestili v krajino, za katero pravite, da je prepredena z majhnimi nacionalizmi.

Injac: V svojem delovanju vedno izhajam iz preizpraševanja konteksta, umetnost se namreč uresničuje v javnem prostoru, tako funkcionira; zato je politična. Novi program, ki sem ga predlagal za Mladinsko, je komentar, je rezultat raziskovanja, ki sem ga opravil, preden sem prišel v Slovenijo. Ko sem zasedel mesto umetniškega vodje Mladinskega, sem postal eden redkih tujcev na vodilnem položaju v kaki slovenski umetniški ustanovi. Vem, da tega marsikdo ne mara slišati. Toda dejstvo je, da si tu lahko svobodni umetnik iz tujine, ki ustvarja pri kakem projektu, veliko težje pa je zasesti položaj, ki je politično pogojen. Razlogov za to je več: majhni narodi in majhne skupnosti se varujejo tako, da skušajo vzpostaviti imunost proti preostalemu svetu, misleč, da tako varujejo svojo posebnost. Drugo, in to se mi zdi enako pomembno, je vztrajanje pri nacionalnem kriteriju, fetišizaciji vsega, kar je čisto slovensko. Rezultati novega programa, spremembe in uspehi, ki jih je prinesel, pa tudi različni odzivi javnosti, bodisi pozitivni bodisi negativni, govorijo o tem, da je ta ugotovitev pravilna. Kot tujec imam namreč privilegij, da lahko situacijo vidim z dveh strani. Tu živim in delam, sem del te scene in establišmenta. Vendar ne izviram od tod, kar pomeni, da nimam tukajšnjih avtomatiziranih vzorcev vedenja, ki niso tema preizpraševanj, delujejo pač po inerciji.

Slovenija se mi zdi po eni strani zelo zanimivo okolje; gotovo je to, kar počnemo v Mladinskem, znotraj postjugoslovanskega prostora mogoče samo tukaj. Po drugi strani pa sem vendarle pričakoval, da je bolj povezana s svetom, da odgovore in navdih išče zunaj sebe, v širšem mednarodnem kontekstu.

Bukla: Kako ste zastavili kontinuiteto z dediščino Mladinskega, po drugi strani pa tudi diskontinuiteto, s katero ste sploh lahko ustvarili prostor za novo, zdajšnje gledališko imaginacijo?

Injac: Predložil sem program, ki je jasno kuriran in polni praznine v tem prostoru. Zdelo se mi je, da je treba iti v smeri jasne strukture, ki jo v programu sestavljajo različni dramaturški sklopi in gradijo naracijo, ki je umetniško in politično relevantna. Pa v smeri internacionalizacije, tako da v hišo povabimo čim več tujih umetnikov, ki prinašajo različne gledališke jezike in drugačen pogled na našo resničnost, pa v krepitev že obstoječega mednarodnega položaja Mladinskega pri povezovanju z evropskimi gledališči, ki teater in njegovo vlogo razumejo podobno. Moj namen je bil, da postanemo tehten partner, teater z natančno izoblikovanim programom in jasnim političnim stališčem, in tako utrdimo svoje mesto na gledališkem zemljevidu postjugoslovanskega in širšega evropskega območja. Skratka, upoštevanja vreden glas in ne le naključen gost festivalov.

Zato smo mojo prvo, 60. sezono Mladinskega pospremili s sloganom *Mladinsko ni samo slovensko, ni zgolj mladinsko in ni le gledališče*. Šlo je za duhovito izjavo, ki je napovedovala smer, v katero bomo šli. Rad rečem, da me gledališče, ki je samo sebi namen, pravzaprav ne zanima. Zanima me beleženje simptomov družbe in njihovo prikazovanje na odru s pomočjo različnih uprizoritvenih postopkov. Cilj je pri tem izstopiti v širši javni prostor, postati pomemben glas, ki vpliva na javno razpravo in jo inscenira. Biti gledališče, ki vznemirja.

Enako duhovito smo prvi petletni mandat tudi končali, in sicer s sezono, ki je potekala pod geslom *Mladinsko je samo slovensko, zgolj mladinsko in le gledališče*. S tem smo zaokrožili proces spreminjanja programa in odgovorili na različne odzive javnosti. To, kar počnemo, je prav tako gledališče kot tisto, kar se dogaja v klasičnih, tradicionalnih gledaliških hišah, le da mi prinašamo nekaj drugačnega in s tem prispevamo k razvoju širše gledališke kulture v Sloveniji. Seveda pa to, da smo mednarodni, ne izključuje slovenskosti, podaja le drugačen pogled na tovrstno identiteto.

Bukla: Vrniva se k tistemu, kar se zdi za Mladinsko bistveno: sprožanje odzivov v javnosti. Naš kontekst se zdi v odnosu do gledališke krajine mnogokrat neodziven in nezainteresiran; v tujini je Mladinsko doživelo nekaj povsem

Goran Injac

Foto: Borut Cvetko (Mediaspeed)

drugega, naenkrat je bivalo znotraj širšega javnega prostora.

Injac: Zdi se mi, da gledališče v Sloveniji nima kakšne velike moči. Zaradi tega je naše delo pravzaprav boj za večjo vidnost in slišnost. Mislim, da smo v preteklih petih letih povsem pravilno detektirali družbo in spremembe v njej. Vse, na kar smo opozarjali v naših predstavah, je danes žal postalo politična realnost. Velika prednost slovenske kulture je, da ima še vedno gledališče, ki se ukvarja s kritičnim premislekom konteksta.

60. sezono smo začeli s premiero na Bitefu v Beogradu in jo končali s premiero na Dunajskih slavnostnih tednih. Tudi to je bila izjava, označba mesta, kjer hočemo biti – na območju nekdanje Jugoslavije (v katerem imamo zgodovinsko gledano kulturni položaj) in v širšem svetovnem prostoru. Smo eno redkih slovenskih gledališč, ki mu je uspelo imeti premiero na teh dveh pomembnih festivalih. V isti sezoni smo prek povezovanja z različnimi festivali in gledališči dosegli slovenski rekord v številu predstav, odigranih na gostovanjih v tujini – bilo jih je okoli petdeset. Gostovanja so pospremili različni odzivi: od napada Katoliške cerkve na Poljskem in prijave lokalni policiji do protestov pred gledališčem in poskusov prepovedi predstave *Naše nasilje in vaše nasilje* v Sarajevu, Splitu ali češkem Brnu, kjer je skupina neonacistov celo vdrla na oder in skušala predstavo prekiniti. Vse omenjeno priča o tem, da smo z njo tudi v teh družbah sprožili zelo resno razpravo. Temu bi dodal še *Republiko Slovenijo*, ki smo jo z zavodom Maska postavili ob 25. obletnici neodvisnosti Slovenije. Uprizoritev, ki je nekakšen politični *ready-made* in je zasnovana na magnetogramu sestanka pri predsedniku republike iz leta 1993, je bila glavna novica v vseh medijih v regiji.

Bukla: Bi radi še kaj dodali?

Injac: Izjemno pomembno se mi zdi tudi to, da smo od naše 60. sezone vsako leto z nekaj produkcijami navzoči na Borštnikovem srečanju. Smo hiša, ki ima v primerjavi z velikimi nacionalnimi gledališči manj obsežen program. Pa vendar je na omenjenem festivalu vsako leto dobil prostor velik del naše produkcije, kar govori o njeni umetniški vrednosti in pomembnem prispevku k razvoju slovenskega teatra.

CARLOS PASCUAL

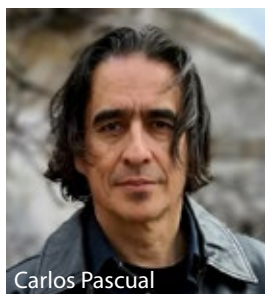
NILSKI KONJI V PUŠČAVI

prevod: Mojca Medvedšek

Mladinska knjiga, 2022, pt. v., 198 str., 27,99 €, JAK

Mehičan po rodu, Slovenec po domovanju in vse bolj tudi pisanju je Carlos Pascual (1964) človek, ki je potegnil najboljše iz obeh svetov. Serijski ustaljenec, kot si sam pravi, je živel in delal marsikje po svetu, od Amerike do Hongkonga, ob tem pa tudi marsikaj doživel, potem pa je pristan našel v slovenski prestolnici, kjer se je tudi poročil s prevajalko (Mojca Medvedšek), ki že ves čas skrbi za prefinjene prevode njegovih misli v slovenski jezik. Do zdaj so bile prevedene tri njegove knjige, ki so vse hibridnega tipa, saj se gibljejo nekje med spominsko prozo, potopisom, esejem in kratko zgodbo (za *Nezakonito melanholijo* je prejel nagrado novo mesto za najboljšo kratkoprozno zbirko), v svoji najnovejši, *Nilski konji v puščavi*, pa ponuja urejen izbor svojih kolumn iz slovenskih medijev iz obdobja 2017 do 2021, v katerih načenja različne teme, ki se razpenjajo od njegovega življenja, bivanja in ustvarjanja v Mehiki pa vse do »menedžeriranja« njegovega teatra v središču mesta. Svetovljansko pisanje o Sloveniji z mehiškim pečatom! > SAMO RUGELJ

Carlos Pascual

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

KAJ NE VIDITE, DA GORIMO!

Eseji o neoliberalnem krematoriju in smrti podnebja

UMco, zbirka Angažirano, 2022, m. v., 257 str., 24 €

Po esejistični knjigi o (ukrajinski) vojni, se je Marcel Štefančič, jr., tudi zaradi katastrofalnih požarov, ki smo bi jim bili priča na Krasu v minulem poletju, odločil, da bo svoje analitično oko usmeril na vse bolj uničujočo povezavo med vse bolj destruktivnim neoliberalizmom na eni strani ter vse bolj pogubnimi posledicami podnebnih sprememb na drugi. Ne glede na to, da je naše življenje zaradi vremenskega spreminjanja vse bolj na udaru, je neoliberalizem še naprej v polnem pogonu, korporativne elite vse bolj režejo pravice svojim delavcem ter jih spreminjajo v potrošno blago, obenem pa so tudi potrošniki – kot popotresni pandemični val – vse bolj zaprti v lastne mehurčke in zamejeni v svoj svet, s čimer se jim manjša aktivistična moč, da bi v zvezi s propadajočo človeško civilizacijo lahko kaj storili – denimo vsaj razstrelili naftovod. Knjiga o vrtoglavi negativni povratni zanki, v katero smo ujeti! > SAMO RUGELJ

Marcel Štefančič, jr.

TATJANA CAPUDER VIDMAR

ESEJ O POGLEDU

Biotehniška fakulteta, 2022, m. v., 111 str., 16 €

Fotografski esej arhitektke, visokošolske predavateljice Tatjane Capuder Vidmar, se osredotoča na *pogled*, ki opredeljuje naše razumevanje sveta, s čimer usmerja naše delovanje. Avtorica vodilno misel izpelje iz presečišča zgodovine (začenši z razsvetljenstvom), filozofije in arhitekture, krajinske arhitekture ter urbanizma. Pretresa odnos med *gledati*, *videti*, *uvideti* in *vedeti*. Obsežno fotografsko gradivo, posneto z istega očišča v različnih letnih časih, urah dneva in vremenskih razmerah, ponuja presenetljivo vizualno interpretacijo besedila. Razkriva nepregledno, vsakokrat drugačno, hitro spremenljivo množico podob krajinskih identitet enega samega prostora. Besedilo se v osrednjem delu osredotoča na soočenje razumevanja vprašanja pogleda na prostor s stališča zahodnega sveta in s stališča snovalcev tradicionalnega japonskega vrta. V zaključku eseja se avtorica sprašuje, ali ni čas, da presežemo razsvetljenski pogled in začnemo prostor in naravo razumeti kot nelinearen, zelo kompleksen, na videz kaotičen sistem, ki pa vendarle ima svoje značilnosti, spremenljivke in eno konstanto (teorija kaosa, teorija kompleksnosti). > MAJA ČREPINŠEK

SLOVENSKA MATICA

USTANOVljena 1864

Marko Uršič

Presežne prisotnosti. Eseji o Plotinovih metafiziki svetlobe

404 strani | 39 €, trda vezava

Uršičeva nova knjiga *Presežne prisotnosti* je tematsko enotna in metodološko temeljita filozofska monografija o metafiziki svetlobe pri najpomembnejšem filozofu pozne antike, utemeljitelju novoplatonizma Plotinu (3. st. n. št.), obenem pa je to izrazito avtorsko delo, v katerem se teoretski diskurz prepleta z osebno filozofsko in duhovno kontemplacijo umskega sveta v (novo)platonizmu in širše. Tematika je strukturirana v treh nizih filozofskih esejev oziroma razprav: prvi niz govori o »sijočem kraljestvu« Uma, v drugem nizu, ki tvori osrednji in najdaljši del knjige, avtor premišluje o duši v njeni dvojnosti (in obenem enosti) med duhom in telesom, v tretjem nizu z naslovom »Krogi Luči«, ki je po obsegu najkrajši, vendar vsebinsko najbolj zgoščen, pa je avtor izbral iz Plotinovega opusa devet odlomkov za svoje filozofsko-pesniške meditacije o Enem-Dobrem. Poleg obsežnih sprotnih opomb »pod črto« so na koncu knjige tudi bibliografija, seznam navedkov iz Plotinovih traktatov ter imensko kazalo.

Miklavž Komelj, Irene Mislej (ur.)

Zagledal sem se sredi dveh ozvezdij. Veno Pilon med podobo in besedo

205 strani | 35 €, trda vezava

Slovenska matica je leta 1965 izdala avtobiografijo Vena Pilona *Na robu*, v letu 2022 pa se je poklonila temu velikemu umetniku z monografijo *Zagledal sem se sredi dveh ozvezdij*, ki predstavlja Veno Pilon v sliki in besedi karseda celostno, ne le kot slikarja in fotografa, pač pa tudi kot pesnika, esejista in pretanjenega premišljevalca. Spremljavalni besedili in izbor

Pilonovih slik, esejev in pesmi sta delo uglednih poznavalcev njegovega življenja in dela dr. Irene Marije Mislej in dr. Miklavža Komelja. Knjigo sta zasnovala kot preplet avtorskih esejev o Pilonovem življenju, razpetim med rodno Slovenijo, Parizom in drugimi evropskimi mesti, ter njegovega dela, ki zrcali nemirnega ustvarjalnega duha. Monografija prinaša Pilonove najbolj reprezentativne eseje, prvič v takem obsegu pa lahko prebiramo tudi njegove pesmi. Besedila dopolnjujejo številne celostranske reprodukcije Pilonovih slik in fotografij ter tudi manjše reprodukcije, ki kot medbesedilne vinjete spremljajo tekste.

DAVID GRAEBER, DAVID WENGROW PRIČETEK VSEGA

Nova zgodovina človeštva
prevod: Samo Kuščer
UMco, zbirka Angažirano,
2022, m. v., 769 str., 29,90 €, JAK

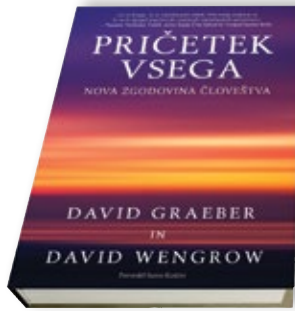

David Wengrow in David Graeber

»To ni knjiga. To je intelektualni užitek. Niti enega poglavja ni, ki ne bi (igraje) preobračalo ustaljenih intelektualnih prepričanj.«

– Nassim Nicholas Taleb, avtor knjig
Črni labod in *Tvegati lastno kožo*

postavlja pod vprašaj splošno sprejeto tezo o nastanku in razvoju človeških civilizacij. Ta temelji na tem, da se je človek po fazi lova in nabiralništva sčasoma ustalil v poljedelstvu in živinoreji, kar je bil pogoj za nastanek kompleksnejših družbenih ureditev, iz katerih so sčasoma nastala poveljarstva, kraljevine in države. Po dognanjih in izsledkih znamenitega antropologa Davida Graeberja (1961–2020), ki ga v slovenščini že dobro poznamo po knjigah *Dolg: prvih 5000 let* in *Utopija pravil*, ter arheologa Davida Wengrowa (1972) pa so bili ljudje že davno prej organizirani v različne, tudi zelo kompleksne družbene ureditve, ki so bile plod zavestnega in jasno strukturiranega človekovega mišljenja o sebi in družbi okoli sebe. V svoji edinstveni knjigi, ki sta jo pisala skoraj desetletje, končana pa je bila nekaj tednov pred Graeberjevo smrtjo, strokovnjaka večše združujeta sociološka znanja z ugotovitvami, pridobljenimi pri raziskovanju arheoloških izkopanin z vsega sveta, in preučevanja obstoječih pisnih virov o preteklih civilizacijah od Severne in Južne Amerike prek Evrope in Bližnjega vzhoda pa vse do Azije. Pričetek vsega je izvrstno dokumentirano delo o preteklosti človekovega civilizacijskega razvoja, ki zanosno razpravlja in dvomi o nujnosti in neizbežnosti sedanjih družbenih ureditev po svetu, s tem pa, podprta z mnogimi antropološkimi dokazi, predstavlja intelektualni izziv za slehernega sodobnega bralca in njegova dosedanja prepričanja. > SAMO RUGELJ

Pričetek vsega je izjemno izvirna knjiga, ki prese- neča že od začetnih strani naprej, ko bralca nagovori z razmišljanjem in morebitno definicijo enakosti med ljudmi, enim temelj- nih vprašanj naše sedan- sti, ki ga tudi vsakokratna vladajoča politika obrača in prireja po svoje. Potem pa v nadaljevanju poča- si in disciplinirano ter s pomočjo antropologije in preučevanja arheoloških ostankov zgodnjih človeš- kih naselbin z vsega sveta

PRELEPI GORENJSKI SVET

Stare razglednice iz zbirke
Leopolda Kolmana
izbor in urejanje: Miran Dolar, Jure Sinobad
Medium, 2022, t. v., 246 str., 39 €

Leopold (Polda) Kolman, znani blejski filatelista in ljubitelj starin, je v desetlet- jih zbirateljstva med drugim ustvaril tudi obsežno zbirko redkih fotografij, dopisnic, pisem in drugih do- kumentov. Pogosto jih razstavlja in objavlja. V širši javnosti je najbolj znan po monografijah *Bled na starih razglednicah* in *Gore in ljudje na starih razglednicah*. Tokrat v sodelovanju z Miranom Dolarjem in Juretom Sinobadom z bralci deli svojo zbirko 330 starih razglednic iz Gorenjske. Predstavljene so v desetih vsebinsko in topografsko zao- kroženih poglavjih: Blejske podobe raja, Iz Gorij na Pokljuko, Bohinj in Triglavsko kraljestvo, Dežela med Radovljico, Lescami in Begu- njami, Narodno svetišče na Brezjah, Skozi dolino Lipnice in Save do Podbrezj, Iz Tržiča na Ljubelj, Vasi pod Stolom, Jesenice z okolico, Zgornjesavska dolina in Svete Višarje. Črno-bele in tonirane ali ko- lorirane razglednice iz obdobja 1890–1943 so bogat vir pričevanja o preteklosti krajev, ljudi in običajev. Odslikavajo premene časov – ena izmed razglednic pošilja pozdrave iz Gorenjske v Sarajevo, učinko- viti avstro-ogrski pošti pa jo je uspelo dostaviti v borih dveh dneh. Pripovedujejo o spremembah v pokrajini in naseljih – najstarejša razglednica prikazuje čredo krav, ki se napajajo v še neokrnljenem plitvem zalivu sedanjega blejskega kopališča v Zaki. Iz pozabe časa priklječejo žive vtise pošiljateljev, in tudi tisto, kar so prejemnikom sporočali med vrsticami. Razglednice spremlja široko informativno besedilo zgodovinarja in bibliotekarja Jureta Sinobada, tudi avtorja uvodnika. V uvodniku, ki ga sestavljajo tri podpoglavja, najprej oriše zgornji del Gorenjske (Visoke Gorenjske, kot ji pravijo domačini) v prostoru in času od naselitve v starejši kameni dobi do samostojne Slovenije. Sledi podpoglavje o zapisih in potpisih o Gorenjcih in Gorenjski, kot so jih doživeli sodobniki, popotniki, rojaki in tujci. Be- sedilo je bogato prepedeno s slikovitimi, laskavimi in sočnimi citati o značaju in podobi domorodcev ter izjemni lepoti narave. Uvodnik zaključuje podpoglavje o Gorenjski na razglednicah Kolmanove zbirke. Monografijo, ki si naslov deli s skoraj ponarodelo skladbo Ansambla bratov Avsenik z besedilom Marjana Stareta, dopolnjuje skrbno se- stavljen seznam virov in literature. > MAJA ČREPINŠEK

knjigarna **www.bukla.si**

SOPHIA

www.zalozba-sophia.si

01/434 49 35 | narocila@zalozba-sophia.si

HOWARD ZINN
Ljudska zgodovina
Združenih držav Amerike

prevod: Mojca Dobnikar
768 strani, trda vezava

49 €

LOUIS ADAMIČ
Moja Amerika: 1928–1938
1. zvezek

prevod: Kristina Božič
448 strani, mehka vezava

25 €

MARK NOWAK
Družbena poetika

prevod: Blaž Gselman
388 strani, mehka vezava

23 €

ZDA skozi oči zatiranih in izključenih: življenjsko delo zgodovinarja in aktivista Howarda Zinna, osebna izkušnja Louisa Adamiča in današnji pogled učitelja, delavskega aktivista in pesnika Marka Nowaka.

BORIS A. NOVAK

SPOMIN JEZIKA, JEZIK SPOMINA

Študije o pesniškem jeziku

Založba Univerze v Ljubljani, zbirka Razprave FF,
2022, m. v., 365 str., 26,90 €

Vsi jezikovni postopki, kar jih uporablja poezija, temeljijo na ponavljanju, pravi na začetku obsežne knjige pesnik, mojstrski poznavalec pesniškega jezika, raziskovalec pesništva, literarni teoretik in univerzitetni profesor Boris A. Novak. Ponavljanje opredeli kot časovno komponento, ki s ponavljajočim se ritmičnim in zvočnim vzorcem vzpostavlja spominsko vertikalno. Avtor analizira pojma *spomin jezika* in *jezik spomina*, njun odnos in soodvisnost, na primerih verzniških oblik, pri tem pa sega od homerskega daktilskega heksametra do prostega verza – ali v literarnozgodovinskem pogledu – od srednjeveške trubadurske lirike do Paula Valéryja. Poglavlja so povezana v štiri sklope. Prvi utemeljuje izhodiščno tezo, da je ponavljanje temeljni zakon pesniškega jezika. Drugi preučuje zgodovino pesništva in ljubezništva, pri čemer je izhodišče trditev, da ni ljubezni brez izrekanja ljubezni. Tretji sklop govori o diverzifikaciji verzifikacij – o vprašanju podobnosti in razlik med slovanskimi jeziki na ravni verznege sistema. Četrti sklop na izbranih primerih proučuje radikalne spremembe oziroma prelom moderne lirike. Besedilo je pretkano z verzi in pesmimi, ki jih je prevedel avtor. > MAJA ČREPINŠEK

IGNAC FOCK

ROMANESKNA PRETVEZA

Predgovor v španskem in francoskem razsvetljenskem romanu

Založba Univerze v Ljubljani, 2022, m. v., 270 str., 24,90 €

Znanstvena študija izčrpno obravnava na prvi pogled samo-umevno, a pravzaprav spregledano paratekstualno enoto (romanesknega) besedila: predgovor. Avtorjeva osredotočenost in polje raziskovanja zadevata predgovor v okviru francoskega in španskega romana 18. stoletja oziroma njegov razvoj v obdobju

razsvetljenstva, ki je občutno vplivalo na literarno, umetniško, kot tudi etično razsežnost tega besedilnega elementa. Slednji zaradi svoje umestitve na čelo romanesknega dela nosi posebno tako strateško kot tudi estetsko funkcijo, predvsem pa predstavlja točko prehoda med empiričnim in literarnim, ki je, kot v knjigi natančno pojasnjuje pisec, v obdobju razsvetljenstva pridobil zmožnost pripovedne manipulacije in pretveze (v mnogoterih pomenih). Monografija, darežljivo posuta s primeri, strokovno trdno utemeljena in tudi sama pospremljena z mikavno predgovorno (in pripovedno manipulativno?) vabo o Hoffmannovi knjigi *Življenjski nazori mačka Murra*, je pravnje čtivo tako za stroko kot tudi naklonjene bralce. > TANJA BOŽIČ

MARK NOWAK

DRUŽBENA POETIKA

prevod: Blaž Gselman

Sophia, zbirka Naprej!, 2021, m. v., 386 str., 23 €, JAK

Ameriški pesnik, pisatelj, publicist in dramatik Mark Nowak (1964) je znan tudi kot pronicljiv družbeni kritik in priznan delavski aktivist. Da bi vrnil glas utišanim in odrinjenim, za delavce organizira pesniške delavnice in delavnice pisanja. V tej knjigi obravnava sodobno proletarsko literaturo in razvoj delavskih literarnih delavnic v ZDA in po svetu. Vsebinsko je knjiga hkrati biografija (avtorja in sodelujočih), literarna kritika in politična teorija, ki jo je oblikovalo delo na terenu. Ker pa je gosto prepletena s poezijo, je hkrati prepričljiv dokument pristne besede delavk in delavcev, ki pripovedujejo svoje zgodbe o porazih in zmagah, stiskah in upanju. Avtor se sprašuje, kakšno odmevnost in upornišvo bi lahko njihove besede prebudile na transnacionalni ravni. Ne govori o abstraktnem pomenu poezije, ampak o njenem živem naboju, o produktivni moči, o tem, kaj lahko naredi za ljudi zunaj tradicionalnih in kanoniziranih literarnih prostorov, za svetovno delovno silo. Pri družbenozgodovinskih, teoretskih analizah se opira na družbene, sociološke, filozofske, dekolonialne, političnoekonomske in (literarno)zgodovinske raziskave, toda knjiga je kot celota bolj kot literarni kritiki namenjena družbenemu raziskovanju in oza-veščanju, opolnomočenju in uporništvu, boju za uveljavljanje družbene pravičnosti in radikalne odprtosti ter za odkrivanje (politične) razsežnosti utopičnega in poetičnega. > MAJA ČREPINŠEK

• Homonizem

– sredo, 28. septembra, ob 18.00
O izvornem humanizmu se bosta pogovarjala Andrej Drapal in Leon Magdalenc

• Za otroke

Otroški abonma
z vsestranskim Srđanom Milovanovićem
– sobota, 1. oktobra, ob 11. uri
– sobota, 5. novembra, ob 11. uri

• Obisk Muce copatarice

– četrtek, 20. oktobra, ob 17. uri

• Četrtkovo popoldne s pravljico s Saro Primožič

– četrtek, 13. oktobra, ob 17. uri

• Klub fantastičnih

– sredo, 26. oktobra, ob 18. uri; *Drakula*
– sredo, 16. novembra, ob 18. uri

• Izbrani pogovori za dušo in srce

Organizira Založba Primus
– četrtek, 29. septembra, ob 18. uri; *Suzana Zagorc, Ne me silit, da ti lažem*
– torek, 11. oktobra, ob 18. uri; *Urška Klakočar Zupančič, Gretin greh*
– torek, 15. novembra, ob 18. uri; *Podedovane družinske travme*

• Hospickafe

povezuje Carmen L. Oven
– torek, 25. oktobra, ob 18. uri

• Društvo Jonatan Prijatelj

Predava dr. Evgen Benedik
– ponedeljek, 26. septembra, ob 17.30; *Kako se prehranjevati, da zmanjšamo tveganje za pojav raka?*
– ponedeljek, 24. oktobra, ob 17.30; *Kaj so prehranska dopolnila in ali so uporabna pri preprečevanju pojava/zdravljenju raka?*

• Enajsta šola v knjigarni

– torek, 4. oktobra, ob 11. uri
– torek, 15. novembra, ob 11. uri

• V začetku novembra ne pozabite na tradicionalno prodajno razstavo knjig Frankfurt po Frankfurtu

Živeti pametno – za trajnosten, preudaren in kakovosten življenjski slog

Se vidimo v Konzorciju.

Več o dogodkih na spletni strani:

www.mladinska-knjiga.si/dogodki

JANEZ BOGATAJ

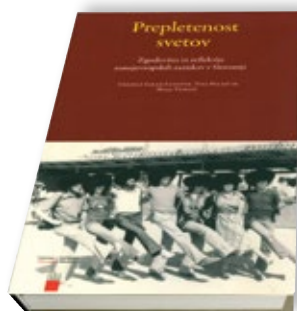
HRANA – NAJSTAREJŠE DIPLOMATSKO OROŽJE

Gastronomska diplomacija na Slovenskem

Hart, 2022, t. v., 119 str., 29 €

Gastronomska diplomacija je dokaj nov termin, toda izvajanje te vrste javne diplomacije je tako dolgo, kot je dolga sama zgodovina diplomacije. Za »dobro mizo« niso dobri le obroki, temveč je dober tudi pogovor, zato ne čudi, da so že naši predniki na pojedinah sklenili mir in se prehranjevali tudi pri drugih pomembnih pogajanjih. Dolga je tudi zgodovina zapisov teh znamenitih banketov, ki segajo v antiko, niso pa redki niti v slovenski zgodovini. Zaslužni profesor dr. Bogataj je najbolj prepoznaven etnolog tega področja in v pričujočem delu razgrinja gastronomijo in gastronomsko diplomacijo v Sloveniji. Kot pojasni, je Slovenija kot mlada država na tem področju še rahlo okorna in zato ne izkoristi vsega potenciala, ki ga naša kulinarika ponuja tako za razvoj turizma kot tudi za promocijo države in navsezadnje za dobro diplomacijo ter zunanje odnose. Bralec spozna zgodovino gastronomske diplomacije in primere držav, ki to diplomacijo uspešno izvajajo, sledi poudarek na Sloveniji: kaj se je že naredilo na tem področju – in v zadnjih letih je bilo narejenega res veliko – ter predvsem kje so naše priložnosti in manko, sploh na državnem institucionalnem področju. Knjiga bi morala biti obvezno čtivo za vse funkcionarje in politike, da bi lahko uspešno izkoristili potencial, ki ga imamo. Hkrati je zanimivo branje za slehernika, saj je hrana »eden najbolj temeljnih povezovalcev ljudi«, pa tudi ljubezen gre skozi želodec. Navsezadnje pa je to knjiga, ki v nas prebudi domoljubni ponos na lasten narod in njegovo kulinariko. > AJDA VODLAN

PREPLETENOST SVETOV

Zgodovine in refleksije zunajevropskih raziskav v Sloveniji

urejanje: Sarah Lunaček, Tina Palaić, Maja Veselič

Založba Univerze v Ljubljani, 2022, m. v., 257 str., 24 €

Monografija o zgodovini zunajevropskih raziskav, ki so jo uredile Sarah Lunaček, Tina Palaić in Maja Veselič, nudi vpogled v pretekle in sodobne prakse raziskovanja na Slovenskem (v drugi polovici 20. stoletja) v okviru različnih disciplinarnih področij, s poudarkom na etnologiji in antropologiji ter na raziskavah Azije. Deset prispevkov različnih univerzitetnih predavateljev, avtoric in avtorjev, je razdeljenih v štiri sklope in uvodnik. Uvodnik predstavi zgodovinski oris znanstvenega proučevanja zunajevropskih družb in muzejsko področje zbiranja in predstavljanja zunajevropskih zbirk v slovenskih muzejih, razmišlja o pomenu jezika v antropološkem raziskovanju in o izbiri termina zunajevropski, s čimer vabi v temeljni premislek o preteklih in sodobnih perspektivah na raziskave *Drugih* ter odpira vprašanje dekolonizacije disciplin in možnih alternativnih pristopov k ustvarjanju vednosti o *Drugih*. V prvem sklopu vsebine so zbrani avtorski epistemološki premisleki. V drugem sklopu avtorji osvetlujejo razvoj raziskovanj in zbiranja zunaj Evrope. Tretji sklop z naslovom »Predniki in prednice« se osredotoča na življenje in delo dveh pomembnih etnologov (Zmaga Šmitka in Branislave Sušnik), četrti sklop pa se z dvema prispevkoma posveča lingvističnim raziskavam. > MAJA ČREPINŠEK

MARC PERELMAN

BARBARSKI ŠPORT

prevod: Saša Jerele

Založba / *cf., 2022, m. v., 228 str., 24 €, JAK

Marc Perelman (1953) je profesor za estetiko na Université Paris Ouest-Nanterre Le Défense in avtor več odmevnih knjig s področja sociologije športa, med katerimi posebno mesto zavzema monografija *Barbarski šport* iz leta 2012. V njej Perelman na tekmovalni šport pogleda večplastno. Po eni strani je to prizma zgodovine in sociologije, kjer ugotavlja, da so imeli športni šampioni že v antiki privilegiran status in da tudi takrat ni šlo za nikakršen amaterizem ter zgolj prvinsko željo po gibanju in športnem druženju. Po drugi pa je analiza moderne dobe neoliberalizma in korporacijske ekonomije, ki pri razvoju športnikov celo spodbuja njihovo dopingiranje – to je dandanes skoraj nujno za doseganje odmevnih rezultatov, obenem pa je v povezavi s politiko in njenimi interesi ves čas v načrtovanju novih megalomanskih infrastrukturnih projektov, kot so stadioni in drugi športni objekti, ki za seboj vlečejo dolgoletne dolgove, uničujejo narodne ekonomije ter ustvarjajo urbane subkulture z izrazitim nasilnim vedenjem. Zaradi vsega ima Perelman tekmovalni šport za nič manj kot globalno kugo. > SAMO RUGELJ

STAROVERSTVO V SLOVENIJI

med religijo in znanostjo

urejanje: Saša Babič, Mateja Belak

Založba ZRC, 2022, t. v., 176 str., 27 €

Knjigi Borisa Čoka in Pavla Medveščka ter drugi spisi in odmevna novogoriška razstava o staroverstvu pri nas so v zadnjih letih dodobra razdelili strokovno javnost. Urednici zbornika opozarjata na dvome o pristnosti virov, zgodb, znanj in svetišč. Med etnologi in raziskovalci drugih humanistično družboslovnih ved sta se namreč izoblikovali dve struji: ena verjame v verodostojnost gradiva in želi ovrednotiti znanje in prakse starovercev, druga pa bolj razmišlja o diskurzih, skupnosti in identiteti, ki jih poraja, kot menijo, neverodostojno gradivo. Namen piscev zbornika ni zanikanje pristnosti virov, temveč zlasti njihovo kritično ovrednotenje in umestitev v zgodovinski, prostorski in družbeni kontekst. Udeleženi v projektu Popis, analiza in ovrednotenje primarnih in sekundarnih virov slovenskih raziskovalcev o »posoškem staroverstvu« pa si želijo najti potencial, ki ga tako gradivo ima, in s pozitivno naklonjenostjo podati spoznanja in predvidevanja o veri v naravo in njeno moč. > IZTOK ILICH

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

INTERSEKCIONALNOST

Perspektive strukturne, politične in reprezentacijske neenakosti urejanje: Roman Kuhar, Mojca Pajnik
Založba Univerze v Ljubljani,
2022, m. v., 211 str., 19,90 €

... pot v
raziskovanju
kompleksnih
neenakosti ...

Znanstvena monografija pretresa koncept intersekcionalnosti kot orodje analize in razumevanja strukturne diskriminacije oziroma kot pot v raziskovanju kompleksnih neenakosti. Sedem poglavij (prvo je uvodno pojasnjevalno, konceptualno in metodološko) obravnava intersekcijske perspektive v oblikovanju politik in spremljajočem medijskem (javnem) diskurzu v Sloveniji v zadnjih dveh desetletjih. Predstavlja rezultate temeljnega raziskovalnega projekta *Državljanstvo in diskriminacija: intersekcijski pristop k raziskovanju družbene izključenosti*, v kateri je skupina raziskovalcev diskriminacijo in družbeno izključevanje analizirala skozi perspektivo spola, etnične pripadnosti, vere in spolne usmerjenosti, na ravni strukturne, politične in reprezentacijske intersekcionalnosti. Ugotovitve kažejo, v kolikšni meri so bile politike v času porasta izključevanja, nazadovanja demokracije in multipliciranja kriz senzibilne za prepoznavanje kompleksnih neenakosti, koliko pozornosti je tej temi namenjeno v medijskih razpravah in kako se intersekcionalnost manifestira na ravni vsakdanjega življenja. Ugotovitve ilustrirajo citati iz javnega diskurza, na primer Žana Mahničič, Janeza Janše, Luke Mescica, Jožeta Horvata, Ljudmile Novak in drugih. Zaključno poglavje je zapis javne diskusije z Mieke Verloof, mednarodno priznana raziskovalka intersekcijkih neenakosti. > MAJA ČREPINŠEK

NINA PETEK

NA PRAGU PREBUJENJA

Svetovi sanj v budizmu
Beletrina, zbirka Koda,
2022, t. v., 437 str., 27 €, JAK

... pogled v svet
sanj v budizmu ...

Kaj se skriva onkraj stanja budnosti, zavesti in otipljivega? Gre za svet, ki je skrivnosten in včasih tudi težko opisljiv, a vse to ga dela še privlačnejšega in zanimivejšega! Prav na preprogo omejenjene sanjske magičnosti so položeni tudi začetki Bude in budizma; če ne bi bilo namreč slavnih preroških sanj kraljice Maje, Budove matere, pravzaprav ne bi bilo ne Bude in ne budizma, izvemo v tem delu. Avtorica te izredno precizno zasnovane in mojstrsko izpeljane monografije pred bralca razprostre bogato paleto sanjskih svetov, ki jim doda še večji čar s spremljajočimi prevodi nekaterih zgodnjih besedil indijskega budizma. Kasneje lahko bralec med potapljanjem v mistični svet mahajana budističnih besedil spoznava tanko mejo, ki v svetu filozofske percepcije sanj vlada med realnostjo in iluzijo, odkriva tudi zanimivo strukturo sanjske zavesti ter se ob srečevanju s skrivnostnimi budističnimi jogiji seznanja, kakšno moč in sporočilno vrednost skrivajo v sebi sanjske vsebine, ob pomoči katerih lažje prepoznavamo pomenskost sporočil, skritih v budističnih besedilih. Avtorica, sicer docentka na Oddelku za filozofijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani in direktorica Inštituta za študije menišva in kontemplativne znanosti, obenem pa tudi prevajalka iz sanskerta, nam je s svojim delom pretanjeno odstrla pogled v svet sanj v budizmu in njihov najgloblji pomen. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

In memoriam: Marjan Krušič (1937–2022), knjižni urednik

Februarja je umrl Marjan Krušič, dolgoletni urednik Cankarjeve založbe in Mladinske knjige, pri katerih je zasnoval in uresničil vrsto epohalnih del, ki so založbama in njegovemu spominu še danes v čast. Začelo se je leta 1973 z *Leksikonom Cankarjeve založbe* (kasnejšo Sovo), ki je bil sicer priredba tuje izdaje, a je Marjan k njegovi pripravi pritegnil več kot 100 strokovnjakov (in je prva naklada dosegla 40 tisoč izvodov, zvrstilo pa se je še več kot 10 izdaj), in nadaljevalo z *Zakladi Slovenije* (1979), ki so z besedilom Matjaža Kmecla, podprtih s številnimi fotografijami, predstavljali »najlepše, najzanimivejše, najpomembnejše na naši zemlji od nekdaj do danes« in so še zmeraj imenitno branje in bogata paša za oči. S knjigama *Pozdrav iz Ljubljane: mesto na starih razglednicah* (1985) in *Pozdrav iz slovenskih krajev: dežela in ljudje na starih razglednicah* (1987), okrog katerih je spet zbral vrsto strokovnjakov, je ohranil in širil

javnosti predstavil vrsto zanimivih fotografij in zgodovinskih dejstev iz naših krajev, hkrati pa razvnel pravo razgledniško mrzlico na Slovenskem, saj so marsikje v deželi pripravili svoj knjižni »pozdrav«. S »slovensko pomladjo« sta sozavneli knjigi, ki si ju je tedaj zamislil Marjan: *Pozdravljena, Slovenija* (1991) in *Slovenija iz zraka* (1993), ki ju je založba ponujala tudi v tujih jezikih in je skupna naklada dosegla blizu 130 tisoč izvodov; drugo je posebej zaznamoval nadstandarden fotografski prispevek Staneta Klemenca in Jožeta Hanca. Izjemno in nadpovprečno uredniško delo je Marjan Krušič opravil, ko je organiziral, usklajeval in vodil delo pri knjigi *Slovenija, turistični vodnik* (1995), ki je bila opažena doma in na tujem in nagrajena na frankfurtskem knjižnem sejmu, Marjan pa je ob njej povedal: »Umetnost je bila v tem, kako iz mase podatkov pripraviti kratko predstavitev. Dve leti sem delal petek in svetek ...«

Knjigo je naslednja leta – v želji po popolnosti gradiva in neoporečnosti podatkov – mukotrpno dopolnjeval in razširjal in leta 2009, ob njeni četrti izdaji, ko je skupna naklada dosegla več kot 70 tisoč izvodov, s ponosom navrgel, da »pokrije tudi zadnjo streho v Sloveniji«. Z njo je sklenil in kronal svoj uredniški opus, katerega rdeča nit je bila želja, da se Slovincem približajo značilnosti in dragocenosti njihove domovine v poljudni, privlačni in strokovno zanesljivi obliki. – Ko sem se ob novici o smrti Marjana Krušiča, dolgoletnega uredniškega kolega, vprašal, s katero besedo bi ga najprimerneje označil, mi je prišel na misel pridevnik »srčen«, ki ima dva pomena: »prijazen, ljubezniv« in »pogumen, odločen«. Oboje je bil Marjan, ko je snoval svoje uredniške podvige (danes bi se jim reklo »projekti«) in jih realiziral v nenehni tesni povezavi s številnimi sodelavci, pri kateri sta mu še kako prav prišli tako ljubeznivost

Foto: Mladinska knjiga

kot odločnost, ki ju je premogel v veliki meri. In ob tem ostajal skromen, ko se je ob imenitnih uspehih svojih knjig raje znašel nekako v ozadju, komajda opazen in napol anonimen, četudi – če preobrnem njegove besede – v Sloveniji skorajda ni strehe, pod katero ne bi bilo knjige, pri kateri je imel odločilno besedo Marjan Krušič, zaslužni slovenski knjižni urednik. > ALEŠ BERGER

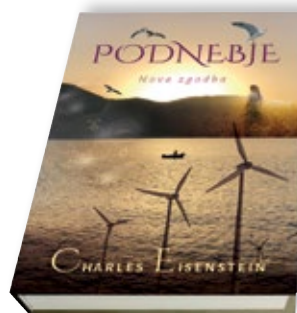

BLAŽ KOŠOVEL
**ZAKAJ ZDA NIMAJO
MINISTRSTVA ZA KULTURO**

Založba ZRC, 2022, m. v., 360 str., 24 €

Blaž Kosovel, urednik revije Razpotja, se je s študija v ZDA vrnil z gradivom za doktorsko disertacijo, ki jo je preuredil še za knjižno objavo kot raziskavo »Od agrikulture do kulturne industrije, od mesta Rima do ameriške civilizacije«. V dejstvu, da Združene države nikoli niso imele ministrstva oziroma vladnega resorja za kulturo, značilno za večino evropskih držav, vidi ključno razliko med obema celinama v pojmovanju tega večplastnega področja. V ZDA, ki so bile zgrajene na suženjskem delu, kultura tudi ni nekaj, kar bi definiralo narod, občestvo s skupno preteklostjo, temveč ljudstvo s skupno prihodnostjo. Edino merilo, ki odloča, ali je vredno slediti neki ideji, je uspešnost na trgu. Državljanom zadoščajo politične institucije, ki jim zagotavljajo svobodo pri iskanju osebne sreče. Potem ko so proti koncu 19. stoletja korporacije postale močnejše od same države, se je ameriški model potrošništva in kulturne industrije z globalizacijo prenese na ves svet. Obenem v državi, zrasi iz zanikanja kulture, obstaja močna zasebna pobuda z mecenstvom in sponzorstvom, ki v veliko večji meri kot v evropskih državah skrbita za kulturo in izobraževanje. > IZTOK ILICH

CHARLES EISENSTEIN
PODNEBJE; Nova zgodba
prevod: Svetlana Kodrič
Chiara, 2022, m. v., 333 str., 25 €

Verjetno ga ni človeka, ki po tako peklensko vročem letošnjem poletju ter vseh nevšečnostih, ki jih je pustilo za seboj, ne bi zaskrbljenostjo ugotavljal, da se z našim podnebjem dogaja nekaj zares zastrašujočega! Bomo res še naprej tako mačehovsko ravnali z Zemljo in pustili, da kljub njenim vedno glasnejšim krikom po nujnosti sprememb ne storimo ničesar in bomo samo (brezbrižno) čakali na rešitev?! Ta, kot nam Eisenstein, vsestranski raziskovalec, mislec in publicist, razkrije v svoji zelo svojstveni, tudi provokativni, a prav zato toliko dragocenejši knjigi, ne bo padla z neba, ampak bo moral k okoljskim spremembam po svoje pristopiti vsak od nas. Avtor v tej knjigi kritično opozarja na nujnost povezanosti znanosti s politiko, ekonomijo in celotno družbo. Šele ko bomo začeli vsi sodelovati in bomo opustili svoje hlepenje po zaslužku in vseh drugih kratkoročnih oblikah zadovoljevanja potreb sodobnega človeka, pojasnjuje Eisenstein, se bodo stvari začele premikati na bolje! Svoje delo, tako zelo drugačno in sveže prav zaradi avtorjevega pristopa k predstavljeni temi, utemelji in obogati s številnimi znanstvenimi izsledki, dodano vrednost pa mu vdahne tudi s svojo rahločutnostjo in empatijo do vsega živega na Zemlji. Vse to napravi pričujoče pisanje zares privlačno in zato knjiga kar sama od sebe vabi k prebiranju, razmišljanju in predvsem – delovanju! V dobro vsakega posameznika ter v dobro vseh nas in naše Zemlje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

**ODGOVORNOST DO DRUŽBE
V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU**

urejanje: Matjaž Mulej et al.
Kulturni center Maribor, 2022, m. v., 167 str., 29 €

V tretji knjigi trilogije/znanstvene monografije (*Okoliščine in odzivi*) avtorji predstavljajo »okoliščine, v katerih naj bi se prizadevanje za razvoj družbene odgovornosti pojavljalo kot odziv, podpora ali ovira, ki je globoko zakoreninjena v prepričanjih od posameznika do celotnega sveta«, piše recenzent dr. Mirko Markič. Pri monografiji je sodelovalo osemnajst avtorjev in urednikov. Teoretična izhodišča, empirične raziskave in primeri iz prakse so členjeni v šest poglavij, ki so jih strokovnjaki zapisali v zaokroženih segmentih. V uredniškem sklepu pa preberemo: »Zaradi soodvisnosti, v katero nas spravlja naravna in strokovno-poklicna specializacija, smo vsi hkrati odjemalci/kupci/uporabniki in ponudniki/proizvajalci/prodajalci. Torej se popolna kakovost, vključno z družbeno odgovornostjo, tiče vseh.« Znanstvena monografija s tematiko odgovornosti do družbe v vzgoji in izobraževanju tako naslavlja vse nas, da se zavemo svoje vloge v tej prepleteni soodvisnosti – vse se začne in konča pri posamezniku, ki se mora preizpraševati o tem precej ključnem vprašanju v tretjem desetletju 21. stoletja. > SABINA BURKELJCA

www.mladika.com

Ul. Donizetti 3 - Trst, Italija

Tel. +39 0403480818

uprava@mladika.com

Naročanje knjig: info@primus.si

Založba Univerze v Ljubljani predstavlja knjižne novosti

DAVČNI TERMINOLOŠKI SLOVAR

Mateja Jemec Tomazin (ur.)
120 str., 29,00 EUR
Fakulteta za upravo UL
in Založba ZRC - ZRC SAZU

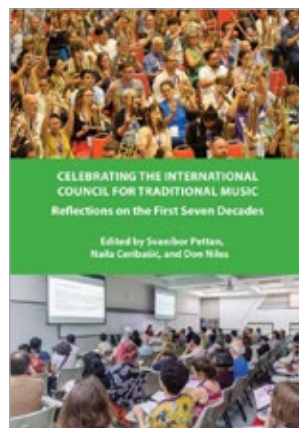
Davčni terminološki slovar je prvi slovenski terminološki slovar z definicijami s področja davkov.

ROBOVI, STIČIŠČA IN UTOPIJE PRIJATELJSTVA. SPREGLJANE KULTURNE IZMENJAVE V SENCI POLITIKE

Barbara Predan (ur.)
219 str., 20,00 EUR
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje UL in Inštitut za novejšo zgodovino

Interdisciplinarna osvetlitev vloge in pomena kulture v obdobju gibanja nevrščenih.

CELEBRATING THE INTERNATIONAL COUNCIL FOR TRADITIONAL MUSIC: REFLECTIONS ON THE FIRST SEVEN DECADES

Svanibor Pettan, Naila Ceribašić, Don Niles (ur.)
474 str., 49,90 EUR
Založba UL, Filozofska fakulteta UL

Praznovanje Mednarodnega združenja za tradicijsko glasbo: razmišljanja o prvih sedmih desetletjih.

GOZD SPOMINA - SLIKANICA IN PRIROČNIK

Katja Gorečan, Erika Nagode, Tina Zdravec, Sara Ferčič
42 str., 22,00 EUR
Pedagoška fakulteta UL

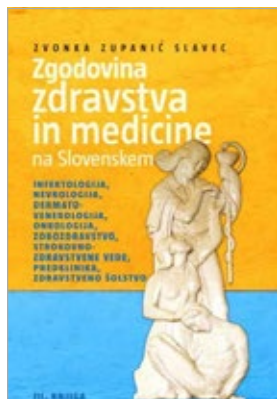
Glavni cilj publikacije je ozaveščanje otrok in mladib o demenci.

SNOVANJE IZDELKOV Z VIDIKA ZANESLJIVOSTI

Marko Nagode, Simon Oman, Domen Šeruga
179 str., 15,00 EUR
Fakulteta za strojništvo UL

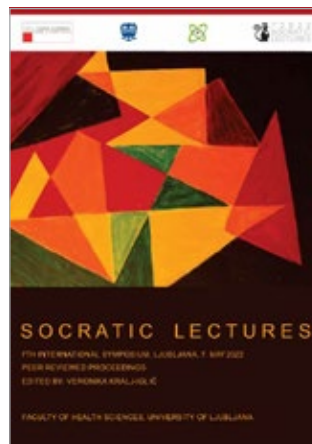
Univerzitetni učbenik za študente Fakultete za strojništvo UL.

ZGODOVINA ZDRAVSTVA IN MEDICINE NA SLOVENSKEM III. KNJIGA

Zvonka Zupanič Slavec
751 str., 89,90 EUR
Celjska Mohorjeva družba, Inštitut za zgodovino medicine UL MF

Vsebina tretjega dela knjige: infektologija, nevrologija, onkologija, dermatovenerologija, zobozdravstvo, strokovno-zdravstvene vede, predklinika in zdravstveno šolstvo.

SOCRATIC LECTURES: 7th INTERNATIONAL SYMPOSIUM

Veronika Kralj-Igljč (ur.)
184. str., brezplačna publikacija
Založba UL, Veterinarska fakulteta UL
Odprto dostopna elektronska publikacija. Dostopna na: <https://doi.org/10.55295/PSL.2022.D>

O KRAJINI: USTVARJALNO VARSTVO SVETA

Janez Marušič
177 str., 19,00 EUR
Biotehniška fakulteta UL

Obširen in temeljit pogled na krajino skozi zgodovino. Referenčno delo za vse, ki se ukvarjajo z urejanjem prostora.

Založba Univerze v Ljubljani je skupna organizacijska enota Univerze v Ljubljani, ki povezuje založniško dejavnost na 26-ih članicah UL. Predstavljene knjige lahko kupite v spletni knjigarni Založbe UL in na posameznih fakultetah.

Založba Univerze v Ljubljani
Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana
E: založba@uni-lj.si • T: 01 241 11 81

knjigarna.uni-lj.si

Univerza v Ljubljani

MARKO KERŠEVAN

RELIGIOLOGIJA, RELIGIJA, SVETO

Izbrani spisi

izbor in urejanje: Anja Zalta

Založba Univerze v Ljubljani,

2022, m. v., 282 str., 26,90 €

Izbrani spisi prof. dr. Marka Kerševana (1942), ki s prof. dr. Zdenkom Roterjem velja za začetnika in utemeljitelja sociologije religije na Slovenskem, obsegajo avtorjeve objave in predavanja od leta 1964 do leta 2021, dopolnjene z dvema novima uvodnima poglavjema. Zbrana besedila nudijo pregled in retrospektivo religioloških spisov in s tem vpogled na razvoj slovenske religiologije v zadnjih šestih desetletjih. Besedila odlikavajo vprašanja, ki se (še vedno) zastavljajo raziskovalcem religiologije, in izrisujejo lok družbenih sprememb od časa zaostrenih konfrontacij religije in marksističnega ateizma do sodobne politizacije religije. Obsežni zbornik besedil je zbrala, uredila, opremila z opombami, viri literature, podatki o besedilih, imenskim kazalom in spremeno besedo Anja Zalta (slednje v soavtorstvu z Igorjem Škamperletom). Vsebina je razdeljena v tri razdelke. Prvi obsega prispevke o temeljnih pojmi in dilemah, drugi nudi vpogled v preglede (primerjalne) zgodovine religij, tretji obravnava izbrane religiološke teme. Kot celota je monografija strokovnoznanstvena sociološka in religiološka študija, ki združuje in povezuje številne vsebine, zanimive tudi za bralce drugih strok, saj je avtorjevo polje delovanja zelo široko in poleg sociologije religije obsega tudi občo sociologijo, religiološko teorijo, sodobno protestantsko teologijo in slovenski protestantizem, odnose med cerkvijo in državo v socialistični Jugoslaviji in v samostojni Sloveniji. > MAJA ČREPINŠEK

MARIJA ŠVAJNCER

NAŠ RAZBURKANI ČAS

Kulturni center Maribor,

2022, m. v., 219 str., 24 €

Najnovejša knjiga doktorice filozofskih znanosti in dolgoletne predavateljice filozofije na mariborski univerzi je že njena deseta filozofska knjiga po vrsti. Prejemnica Glazerjeve listine je v lanskem letu izdala knjigo *Virus in filozofija*, v kateri s pomočjo filozofije preizprašuje začetke pandemije, področje svobode in druga vprašanja, ki smo si jih takrat zastavljali. Sedaj smo v novem obdobju in pojavile so se nove dileme (tudi na virusnem področju: vprašanje svobode pri cepljenju). V najnovejši knjigi, ki je, kot sama pravi, »tako filozofska monografija kot tudi deskripcija obstoječe pojavnosti«, se osredotoči na tri desetletja naše samostojne države in ponudi kritiko sodobne slovenske družbe. Tako kot smo Švajncerjeve že vajeni, prepleta filozofske teorije z aktualnimi težavami – pri oblikovanju slovenske samostojnosti se obrača na Platona in njegovo *Državo*, analizira ustavo, politične institucije v državi in pravo v celoti s poudarkom na kazenskem pravu in človekovih pravicah, to pa naredi z vidika filozofije, nadaljuje na področju politične kulture, kjer se obrača k Južničju in Lukšičju, s pomočjo Arendtove preučuje (nove totalitaristične) nevarnosti in neoekstremizme, ponudi razmislek na področju materinščine in identitete, zaključni pa s filozofijo športa – zakaj smo Slovenci tako zmagovalni na področju športa v svetu? »Nisem si mislila, da bo pisanje o našem času in dogajanju v zadnjih letih tako težavno«, pravi avtorica. Toda uspe ji tudi tokrat, saj sledi »svoji filozofiji«, da slednja ni le za zaprte akademske kroge in zidove, temveč »je tudi premišljevanje, ki je vpeto v družbeno dogajanje«. Je torej aktualno – če pa se dokaže, da argumenti niso koherentni, pa se mora poiskati nova pot dokazovanja. Filozofija ni eksaktna znanost, temveč so možne različne interpretacije in razlage. In to Švajncerjeva korektno dela: njeno razmišljanje o (ne)uporabi mask se spremeni po objavi odločitve sodišča o neupravičenosti kaznovanja – ter tako piše in razmišlja naprej. > AJDA VODLAN

BRAD INWOOD

STOICIZEM; Zelo kratek uvod

prevod: Andrej Adam

Krtina, 2022, m. v., 130 str., 14 €, JAK

Stoicizem, filozofska šola iz antike, je postal moderen že v renesansi, pravi preporod pa doživlja v 21. stoletju z mnogimi sodobnimi avtorji, izjemno večimi digitalnega marketinga (recimo Ryan Holiday) in zato ne čudi, da postaja pravo filozofsko gibanje naše ere. Avtor, profesor filozofije na Univerzi Yale, pravi, da ga najlažje opišemo takole: če ti življenje da limone, naredi limonado. V tej kratki, močno strnjeni knjižnici nam ne poda le bistva te miselnosti, temveč predvsem njegovo zgodovino in nastanek, torej jedro, ki ga na Instagramu in tudi v knjigah novih stoikov ne zasledimo. Stoicizem našega stoletja temelji predvsem na delih Marka Avrelija, točneje njegovem dnevniku, ki sicer nikoli ni bil mišljen za objavo. Prvotni zapisi o stoicizmu iz obdobja starih Grkov pa žal niso ohranjeni, zato Inwood zastavi vprašanje, zakaj se je stoicizem razvil v to smer, v katero se je razvil. Že v tistem obdobju je nastal razkol med maksimalnim in minimalnim stoicizmom: stoicizem kot filozofska šola z vsemi intelektualnimi razmisleki ali »zgolj« kot navodilo za življenje, orodje, ki nam pomaga, da se zavemo, od česa smo odvisni in od česa ne. Kajti slednje je pritegnilo in priteguje milijone danes, v tem vse bolj odvisnem svetu – kaj je vloga posameznika, kako vplivati na svet in navsezadnje: kako preživeti. Enostavno branje, pospremljeno z mnogimi citati. > AJDA VODLAN

41. rojstni dan ZRC SAZU in Azilov rojstnodnevni knjižni bazar

29. 9. 2022 od 10h do 20h

Knjigarna Azil | Novi trg 2, 1000 Ljubljana

Znanost med platnice, znanost med ljudi!

CAL NEWPORT

DIGITALNI MINIMALIZEM

Kako živeti bolje z manj tehnologije

prevod: Rok Blažič

Zavod Iskreni, 2022, m. v., 245 str., 29,95 €

Cal Newport (1982) je izredni profesor računalništva na Univerzi Georgetown in avtor knjižnih uspešnic, v katerih analizira vpliv tehnologij na naše življenje in delo. *Digitalni minimalizem* je njegov prvi prevod v slovenščino (knjiga je izvirno izšla leta 2019, potem pa je avtor napisal še zelo odmevno delo *A World Without Mail/Svet brez elektronske pošte*), v njej pa se digitalne resničnosti in informacijske izpostavljenosti, ki smo jima priča dandanes, loti razumno, saj skuša najti način, kako lahko sledimo potrebam časa, obenem pa vseeno zadržimo notranji mir, ki nam omogoča poglobljeno delo in bivanje. *Digitalni minimalizem* združuje teoretična spoznanja in praktične napotke, v knjigi pa Newport svetuje, kako lahko v vsakdanjem življenju izkoristimo nedvomne prednosti in uporabnost sodobnih komunikacijskih orodij, obenem pa ne dopustimo, da nas te zaslužnijo in nam ukradejo vso pozornost. Gre torej za koncept optimizacije: uporaba digitalnih tehnologij na tak način in v takem obsegu, da nam olajšajo življenje in ga naredijo ustrezno (delovno) učinkovitega, obenem pa tudi vpeljava omejitev, torej odpoved dostopu do vseh tehnologij ves čas (denimo uporaba osnovnega, ne pa pametnega telefona v določenem delu dneva), pri čemer pomembno vlogo zaseda tudi nadzor vplivanja tehnologije na naše obnašanje, saj nas ta zlahka zasvoji. Upajmo, da dobimo še kak prevod tega pomembnega sodobnega misleca! > SAMO RUGELJ

PSIHOLOGIJA PRILAGAJANJA NOVI REALNOSTI

Izbrane raziskovalne teme v času pred in po uvedbi cepljenja proti covidu-19

urejanje: Darja Kopal Grum

Založba Univerze v Ljubljani, 2022, m. v., 226 str., 22,90 €

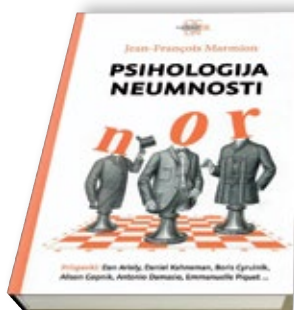
Izvirna znanstvena publikacija Znanstvene založbe Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ki jo je uredila prof. dr. Darja Kopal Grum, združuje prispevke študentk in študentov (pod mentorskim vodstvom urednice) magistrskega študija psihologije. V njej so predstavljene izbrane raziskovalne teme v času pred cepljenjem proti covidu-19 in po njem. Pri obsežnih raziskavah, ki so trajale od leta 2020 do 2022, je sodelovalo kar tri tisoč udeležencev, predstavljeni rezultati pa odpirajo aktualne teme psihološkega vidika posledic pandemije in odzivanja nanjo. Monografija je razdeljena na dva dela. Prvi se nanaša na obdobje izbruha pandemije in odziva nanjo. Drugi del obravnava psihološka vprašanja odnosa do cepljenja, ko so bila cepiva razvita. Teme v prvem delu obravnavajo čustva med pandemijo (osamljenost, tesnoba, potrtnost) in vlogo osebnosti pri preventivnem vedenju ter stres in spopadanje z njim. Drugi del proučuje diferencialno psihološki vidik medskupinskih in individualnih razlik v odnosu do cepljenja. Aktualni prispevki v zaključkih nagovarjajo tudi širši krog bralcev. > MAJA ČREPINŠEK

PSIHOLOGIJA NEUMNOSTI

urejanje: Jean-François Marmion; prevod: Andrej Poznič

Ciceron, 2022, m. v., 376 str., 28,60 €

Neumnost je po definiciji trditev ali ravnanje, ki ni v skladu z razumom oziroma pametjo, psihologija neumnosti in globlji razlogi zanjo pa so spodbudili francoskega urednika in publicista Jeana-Françoisa Marmiona, da se je o njej odločil objaviti knjigo. Pri tem je za njeno razlago uporabil številne tuje možgane: pogovarjal se je namreč z mnogimi uglednimi misleci in strokovnjaki ali pa jih poprosil za njihov pogled na neumnost. Rezultat je zbornik člankov in intervjujev (tudi z avtorji, ki jih v slovenščini že dobro poznamo, kot so denimo Dan Ariely, Daniel Kahneman in Ryan Holiday), ki se neumnosti dotikajo neposredno ali pa tudi ohlapneje, skupno pa jim je, da skušajo odgovoriti na naslednja vprašanja: zakaj pametni ljudje včasih verjamejo v popolne nesmisle; kako zaradi lenobe možganov včasih sprejemamo slabe odločitve; zakaj je debatiranje z neumneži že vnaprej obsojeno na poraz; kako nas medijsko bombardiranje in manipuliranje delata še bolj neumne; in zakaj neumneži zase seveda ne mislijo, da so neumni. Simpatični cinična in vseskozi zabavna knjiga, ki pa spodbuja k razmišljanju. > SAMO RUGELJ

Boris A. Novak

Spomin jezika, jezik spomina

Študije o pesniškem jeziku

366 str., 26,90 €

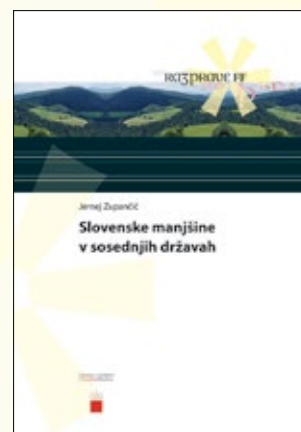

Temeljno delo o pesniškem jeziku, v katerem avtor pojma *spomin jezika* in *jezik spomina* analizira na primerih verzniških oblik skozi zgodovino pesništva.

Jernej Zupančič

Slovenske manjšine v sosednjih državah

424 str., 29,90 €

Monografija s področja slovenskega narodnega vprašanja enotno in celovito obravnava vse manjšine v sosedstvu.

Znanstvena založba Filozofske fakultete UL in Knjigarna Filozofske fakultete UL

t.: 01/ 241 1119

e.: knjigarna@ff.uni-lj.si

Več informacij na:

<https://knjigarna.uni-lj.si/>

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Društvo slovenskih književnih prevajalcev tudi to jesen opozarja na najbolj uspele prevode leposlovnih in humanističnih besedil v slovenščino in se poklanja njihovim avtorjem. Najboljši leposlovni prevod bo prejel Sovretovo nagrado, prvič podeljeno leta 1963 in poimenovano po klasičnem filologu in prevajalcu Antonu Sovretu, najboljši humanistični prevod pa Jermanovo nagrado, poimenovano po filozofu in prevajalcu Franetu Jermanu.

Nominacije za Sovretovo in Jermanovo nagrado

Nominacije za Sovretovo nagrado 2022

Žirija, ki jo sestavljajo Vasja Bratina, Saša Jerele, Marjanca Mihelič, Maja Šučur in Štefan Vevar, je za Sovretovo nagrado med dvaindvajsetimi predlogi soglasno nominirala tri prevajalke, in sicer:

Klarisa Jovanović za roman *Agrigento* Kóstasa Hatzianóniujia (Založba Pivec)

Klarisa Jovanović že več desetletij prevaja kakovostna dela sodobne grške književnosti v slovenščino. Za prevod grške kratke proze *Luči na odprtem morju* je leta 2004 v Atenah prejela nagrado Združenja grških književnih prevajalcev. Njena najnovejša stvaritev pa je prevod odmevnega sodobnega grškega romana *Agrigento* Kóstasa Hatzianóniujia iz nove grščine v slovenščino. Roman so do zdaj prevedli v devet jezikov, leta 2011 pa so ga nagradili z nagrado EU za književnost.

Pri prevodu izrazno in strukturno raznolikega romana se je prevajalka soočila z več izzivi. Avtor je kot izjemen poznavalec zgodovine Grkov na Siciliji v pripoved o Agrigentu, sicilijanskem antičnem mestu Akragant, ki s svojo izjemno preteklostjo in barvito sedanostjo vstaja pred bralčevimi očmi, vpletel tudi številne refleksije o iskanju, spominjanju in minevanju. V množstvu vzgibov, spoznanj, čustev in strasti pa je vztrajno odkrival okruške nekdanjega sveta.

Prevajalka je v slovenski jezik tenkočutno in suvereno prenesla vse te registre pripovedi, naj gre za prepoznavanje, iskanje ter vključevanje številnih citatov iz obstoječih prevodov iz stare grščine od Empedoklovih

do Homerjevih, Pindarjevih in drugih, za notranje monologe ali za poetične opise pokrajine, ki jo ožarjajo številni odtenki prдавne svetlobe. V prevodu je suvereno predstavila v drug jezik zgodovino krajev, iz katerih dihajo stoletja, vplivi antične, bizantinske, muslimanske in katoliške kulture, prepletene z osebnimi zgodbami, usodami in razmerji.

Ob tem se je spoprijela še z grško transkripcijo italijanskih občnih in osebnih imen iz rimskih in srednjeveških časov, z vso natančnostjo pa se je posvetila tudi razvejenim, pomensko zahtevnim povedim. Branje prevoda je od začetka do konca v največji meri gladko in tekoče, kar kaže tako na prevajalkino odlično poznavanje grškega jezika kot tudi na mojstrsko obvladovanje slovenščine.

Dušanka Zabukovec za roman *Wolf Hall* Hilary Mantel (Cankarjeva založba)

Dušanka Zabukovec, priznana slovenska književna, filmska in televizijska prevajalka iz angleškega, francoskega, italijanskega, hrvaškega in srbskega jezika, je do zdaj na svoji dolgoletni ustvarjalni poti poslovenila vrsto zahtevnih književnih besedil (Rabindranath Tagore, Evelyn Waugh, Ernest Hemingway, Jelena Lengold), lani pa je v njenem prevodu izšel zgodovinski roman *Wolf Hall* uveljavljene angleške pisateljice Hilary Mantel, prvi del obsežne trilogije o Angliji v burnem in prelomnem času vladavine kralja Henrika VIII. Roman je ob izidu leta 2009 vzbudil precejšnje zanimanje pri bralcih in bil dobro sprejet pri literarnih kritikih, ki so mu podelili Bookerjevo nagrado, najvišje angleško literarno priznanje.

Med odločilnimi vzroki je avtoričin izvirni pristop k temi: ne samo, da jo predstavi skozi oči Thomasa Cromwella, kraljeve desne roke in tretjeosebne pripovedovalca zgodbe romana, temveč jo tudi nadgradi s pronicljivimi uvidi, tenkočutnim razmišljanjem, izjemnim občutkom za duh časa in ne nazadnje s svojevrstnim angleškim humorjem. Poleg tega zgodovinske dogodke in življenja oseb spleta v »realnem času«, s čimer bralcu zgodovino sproti odstira kot izid številnih dejavnikov in naključij.

Prevajalka v spremni besedi, kjer predstavi avtorico romana, zgodovinsko ozadje trilogije in vladavino angleškega kralja Henrika VIII., opiše, kako je rešila nekaj prevajalskih zagat, in navede, kaj avtorica pričakuje od prevajalcev: jezikovno spretnost, razgledanost, raziskovalno žilico in še zlasti zmožnost usklajevanja lastne intuicije z njeno, saj lahko le tako v drug jezik prelijejo izjemno pomemben duh besedila.

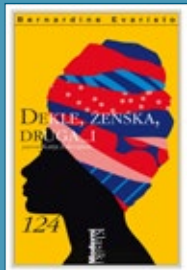
Po mnenju komisije je Dušanka Zabukovec v prevodu zahtevnega proznega dela vsa avtoričina pričakovanja ne le izpolnila, temveč jih v marsičem tudi presešla, zato si nedvomno zasluži uvrstitev med nominirance za Sovretovo nagrado.

Katja Zakrajšek za roman *Dekle, ženska, druga_i* Bernardine Evaristo (Cankarjeva založba)

Katja Zakrajšek je komparativistka in literarna prevajalka, ki se posveča prevodom iz francoščine, angleščine in portugalščine. Med avtorji, ki jih je doslej prevajala, so se med drugim znašli Machado de Assis, Cristóvão Tezza, Adriana Lisboa, Marie NDiaye, Nathacha Appanah, Ken Bugul, Fiston Mwanza Mujila in Ngũgĩ wa Thiong'o. Na svoje delo je pomembno opozorila že leta 2008, ko je kot mlada prevajalka prejela nagrado Radojke Vrančič za roman Monique Truong *Knjiga soli*, leta 2017 pa ji je za prevode pesmi Warsan Shire pripadel lirikonov zlát.

V romanu *Dekle, ženska, druga_i*, za katelega je britanska pisateljica Bernardine Evaristo prejela tudi Bookerjevo nagrado, o sprepledanosti temnopoltih ženskih in spolno

nebinarnih teles priča ducat literarnih junakinj. Skupno jim ni le, da so prebivalke sodobne Velike Britanije (z njeno bogato kolonialno dediščino), temveč si delijo tudi izkušnjo nepripadnosti in nezaželenosti, ki v družbi, zaznamovani z mizoginijo in rasizmom ter homo- in transfobijo, zadene vsako, ki ne ustreza ustaljenim »zahodnim« normam. Da bi se lahko protagonistkam med branjem približali, je prevajalka za vsako ukrojila govorico, ki priča o njenem (psihološkem) ozadju. Ni torej prevajala »le« iz angleščine, temveč iz različnih angleščin afriške diaspore v Veliki Britaniji; zasledovati je morala učinke prvin karibskih kreolščin, nigerijskega pidžina, elementov afroameriške angleščine ... V iskrivem prepletu zbornega jezika in sočnih primesi pogovornega, pocestnega sociolekta skupaj z vulgarizmi se tudi v prevodu odlično zrcalijo značaji protagonistk in njihov flegmatično senzualni odnos do sveta. O prevajalkinem znanju in humorni iznajdljivosti priča še zvestoba množici kulturnih referenc, vztrajnost pri iskanju sopomenk, ki v različnih kontekstih nadomestijo pojem »temnopolt«, pa tudi njena smelost pri prilagoditvi jezikovnega izraza nebinarni izkušnji. Tudi prevod naslova romana, ki s podčrtajem opozarja na vključujočo rabo jezika, je dokaz, da njen prevajalski angažma presega zvestobo zgolj aktualnemu prevajalskemu projektu.

Nominaciji za Germanovo nagrado 2022

Za Germanovo nagrado, za katero je prispelo enajst kandidaturo, je žirija soglasno nominirala dve prevajalki, in sicer:

Anja Naglič
za zbirko esejev *Ornament množice*
Siegfrieda Kracauerja (Založba /*cf.

Prevajalka Anja Naglič se je že tretjič prevodno spoprijela s pomembnim nemškim mislecem iz prve polovice 20. stoletja Siegfriedom Kracauerjem. Pri Založbi /*cf. so izdali njegovo reprezentativno delo, zbirko esejev z naslovom *Ornament množice*.

Siegfried Kracauer (1889–1966), eden od pionirjev sociologije kulture kot

interdisciplinarne vede, je v teh esejih, napisanih v času weimarske republike med letoma 1920 in 1931, razvil samosvojo interpretacijo filozofskih, socioloških, zgodovinskih, umetnostnozgodovinskih in literarnih fenomenov v njihovi interakciji ter ustvaril dragocene dokumente časa v zgodnjem 20. stoletju.

Nič manj raznolik kot avtorjev tematski nabor družbenih fenomenov je tudi njegov slogovni prijem, ki se giblje med literarnim, poljudnim, žurnalističnim in znanstvenim, najpogosteje pa je zasidran na enigmatičnem robu med znanstvenim in esejističnim. Prevajalka se je reflektirano spoprijela s specifikom in pastmi Kracauerjeve pisave, s pomensko gostoto te dikcije, eliptično in abstraktno naravo spisov, nejasnim prehajanjem med konkretnim in abstraktnim ter dobesednim in prenesenim. Globoko je prodrla v enigmatiko avtorjeve razgibane argumentacije ter razjasnila mnoge terminološke zagate. V bolj literarno-esejistično intoniranih člankih je za Kracauerjevo dikcijo iznašla bolj sproščeno, vsečno literarno izreko, v bolj hermetičnih besedilih v maniri znanstvenega esejizma pa se je odločila za varnejšo bližino avtorjevi težje dostopni govorici, ne da bi pri tem zašla v dobesednost. Ustvarila je besedilo, ki tudi v slovenščini deluje kot avtonomno, monumentalno avtorsko delo pomembnega premišljevalca o raznolikih relevantnih družbenih vprašanih prve polovice 20. stoletja. Zaslužna je tudi za zgledno in tehtno uredniško podobo knjige, za prevajalsko spremno besedo, za več kot štiristo večinoma lastnih in deloma prevedenih opomb ter za preglednico izvornih naslovov in prvih objav prevedenih esejev.

Suzana Koncut
za delo *Pet čutov: filozofija mešanih teles*
Michela Serresa (Založba Studia humanitatis)

Suzane Koncut ne poznamo le po dosežkih pri prevajanju francoskega leposlovja, temveč tudi kot eno najzlahtnejših posredovalk humanistične in družboslovne teorije v francoščini. Že vrsto let se loteva zahtevnih klasičnih in temeljnih tekstov, ki zahtevajo teoretsko podkovanost, jezikovno kultiviranost in neomajno voljo do raziskovanja.

Za svoje delo je prejela najpomembnejša priznanja, med drugim Sovretovo ter Nodierjevo nagrado in nagrado Prešernovega sklada, pa tudi francoski odlikovanji vitezinje in častnice reda umetnosti in leposlovja. S predanostjo in visoko prevajalsko kondicijo svoj impresivni opus vseskozi dograjuje.

Pet čutov: filozofija mešanih teles (1985) Michela Serresa je smel in samosvoj podvig, ki v raziskovanje kompleksnosti sveta v celoti vpotegne jezik. Brez prevajalkine suverene izrazne moči takšno delo v slovenščini ne bi moglo zaživeiti; pri tem se je oprla na izkušnje z raznolikimi družboslovnimi pisavami in stilisti. Serres, ki je v kontekstu

francoske in evropske misli težko umestljiv, saj ga zanimajo teme telesa, jezika, komunikacije, ekologije, identitete, prostora in tehnologije, v eklektičnem slogu združuje precizno filozofsko refleksijo z nazorno izraznostjo. Konceptualni aparat naravoslovja in barvite metafore za družbene, tehnične in znanstvene pojave so od prevajalke zahtevali poglobljeno razumevanje, izčiščevanje terminoloških nians in posluš za ton avtorjeve retorike. Najznačilnejši serresovski prijem je naštevanje: približevanje »pravi« besedi se gradi skozi vrstenje pojmov, ki variirajo, se vejijo, konvergirajo in se razpršujejo, se zažirajo drug v drugega in se brusijo. V petih dolgih poglavjih filozof tolmači svet bolj z žarkastim, pahljačastim razgrinjanjem kot analizo; s tem nas popelje v mešanje subjekta in substance, umljivega in občutnega. Labirintski stroj besedila, ki je z drugimi osrednjimi metaforami (zagrinjali, vozli, skrinjicami, pahljačami, cveticami, geografijo) sam po sebi vzorec delovanja čutov, a tudi razumevanja in pisanja, je prevajalka poustvarila z nepojemljivo disciplino in sproščenim zamahom. »Misleče telo knjige« se gibko razstira pred nami v dolgih, zapletenih, meandrastih povedih, ki se v kombinaciji z neosebni oblikami, elipsami, asketsko nominalnostjo in ritmično uročnostjo združujejo v prepoznaven slog, v katerem nikoli ne zapušča mo telesnega in občutnega, pa tudi ne duše. Suzana Koncut je Serresovo filozofsko refleksijo prenesla brez pobrušenih robov in poenostavitev, z ekvivalentno silovito poetično gesto.

ELENA ARMAS
**ŠPANSKA
LJUBEZENSKA
PREVARA**

prevod: Ljubica Karim Rodošek
Hiša knjig, 2022, t. v., 556 str., 36,90 €

Romantična komedija, ki je minulo poletje blestela kot prava BookTok senzacija in si poleg vrhov prodajnih lestvic zaslužila tudi prvo mesto med »goodreads« prvinci, je nastala pod peresom mlade španske pisateljice. Tudi glavna junakinja je Španka, simpatično duhovita Catalina, uspešna inženirka v ameriškem podjetju, ki se je znašla pred težavo. V nekaj tednih si mora najti spremljevalca za sestrično poroko, sicer bo morala cel vikend v domači vasi prenašati pomilovalne poglede svoje družine in sorodnikov. Kdo bi jo lahko spremljal čez Atlantik in se tri dni pretvarjal, da je njen fant? Nepričakovano se za to nalogo prijavi njen zoprni sodelavec Aaron, ki je poleg tega, da ves čas vtika nos v njene projekte, tudi presenetljivo dobrega videza. Ker nima veliko izbire, se Catalina odloči, da poskusi z njim, kar seveda pripelje do precej kaotičnih situacij, sproži se veliko isker in do zadnjega ni čisto jasno, ali bosta sovražnika sploh lahko zaigrala ljubimca. > BETI HLEBEC

TERESA MEDEIROS
NAJLEPŠA OD VSEH

Nekoč v davnih časih, knj. 4
prevod: Irma Kukovič
Hiša knjig, 2022, m. v., 385 str., 13,95 €

Mlada lady Holly daleč naokrog slovi po svoji neverjetni lepoti, še posebej pa po očeh vijoličastega odtenka. In prav te oči že ob prvem nenavadnem srečanju očarajo tudi valižanskega sira Austyna iz Gavenmora, ki pa ne ve, kdo je v resnici mladenka, ki jo spozna na vrtu njenega gradu. Ko se Hollyjin oče nekega dne odloči, da bo svojo trmoglavo hčer končno poročil, se mlada lepota, naveličana nenehnega čaščenja njene lepote, odloči, da si obraz premaže s pepelom in z njim počrni tudi zobe, saj upa, da bo s takšno podobo odgnala vse nadležne snubce. Pri tem ne računa na odločnega Valižana Austyna, ki jo na koncu poroči in odpelje na svoj grad. Ko Austyn čez čas spozna ženino prevaro, brezglavo znori in jo zapre v grajski stolp, saj je prepričan, da se je vsa ta maškarada zgodila zgolj zaradi prekletstva, ki že več generacij bdi nad njegovo družino. A potem svoje naredita Hollyjina inteligentnost, pa tudi iznajdljivost ... Nežno branje za ljubitelje romantičnih zgodovinskih romanov. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

FRANCINE RIVERS
ODREŠENJE LJUBEZNI

prevod: Niki Neubauer
Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 511 str., 32 €

Francine Rivers (rojena 1947) je ameriška avtorica, ki je sprva pisala zgodovinske ljubezenske romane, potem pa se je spreobrnila v kristjanko in svoje romantično leposlovje obarvala s krščansko tematiko. Nastalo je več knjižnih uspešnic (v slovenščino je preveden *Glas v vetru*, 2017, *Družina*) in nekaj filmskih priredb. Najbolj znana pa je prav po navdihujočem romanu *Odrešenje ljubezni*, ki že dvajset let velja za njeno najmočnejše literarno delo. Nesrečne okoliščine so krhko in drobno osemletnico Sarah odpeljale v krut in temačen svet prostitucije, tam je dobila novo ime, Angel, in izgubila zaupanje v človeško dobroto, še posebej v moške. Z leti je angelska lepota postala zgolj predmet, ki so ga moški proti plačilu uporabljali, zvodniki pa zlorabljali. V sebi je bila prazna in mrtva. Potem se je na vratih bordela pojavil Michael Hosea, poln upanja in vere v Božjo milost ... > RENATE RUGELJ

GAELN FOLEY
MOJ NEVARNI VOJVODA

Klub Pekel, 1. del
prevod: Olga Štuhec
Hiša knjig, 2022, m. v., 541 str., 15,95 €

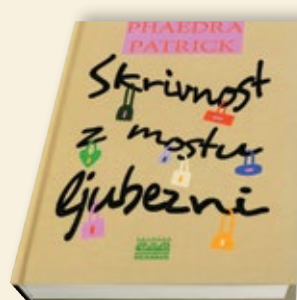
Nova knjiga izjemno popularne avtorice se prične v kilburnski trdnjavi vojvode Warringtona, ko mu vaščani pripeljejo hotnico Kate kot darilo za svoje grehe. Med njima v trenutku zavлада kemija, želja, prava pohota, ki jo Foleyjeva opiše tako strastno poželjivo in čutno, da ne čudi, zakaj je ena izmed najbolj prodajanih avtoric na lestvici New York Timesa. Toda hitro ugotovimo, da je zgodba veliko bolj napeta in da je Kate Madsen bojevito dekle nedolžnega srca, ki so jo ugrabili in tam ni po svoji volji. Pa je to res njen prvi priimek? Kaj pa če je stari kapitan Gerald Fox še živ? Je imel hčerko? Erotično ljubezensko zgodbo pisateljica preplete z usodo in vraževerjem, preteklostjo francoske revolucije, redom svetega Mihaela, pirati in prometejskim elitnim svetom ovaduhov, doda kanček prevar, skriti alkimistov dnevnik, skrivnosti družine DuMarin, Shakespearove citate in vrednote aristokratskih družin, kot so pogum, resnica, čast, popraviti, kar uničiš, in pa predvsem pravica. Ter seveda čisto pravi užitek, ki ga lahko moški podari ženski! Je Zver res zverina ali pa ta močni pravični vojvoda v sebi skriva plemenito srce? Bo on tisti, ki bo končal družinsko prekletstvo? Knjiga, ki je kot »vino, ki ima okus po ustekleničenem poletju« – ali pa vroče branje za septembrske dni! > AJDA VODLAN

PHAEDRA PATRICK
SKRIVNOST Z MOSTU LJUBEZNI

prevod: Urška Pajer
Meander, 2022, t. v., 272 str., 32 €

Odkar mu je v nesreči umrla žena, nekdanji arhitekt Mitchell opravlja delo vzdrževalca mostov. Izbral ga je, da lahko skrbi za hčerko Poppy. Devetletnica mamico močno pogreša, pa tudi Mitchell pokojnici še vedno vsak dan napiše ljubezensko pismo, kot da bi ju razdvajal le prostor. Mitchellovo sedanje delo je odstranjevanje ključavnic, ki jih ljudje priklepajo na ograje mostov kot obljubo ljubezni. V katero sam ne verjame več. Delo opravlja enako mehanično in strukturirano, kot je organiziral življenje zase in za Poppy. Do dne, ko se Mitchell za trenutek spogleda iz oči v oči z neznanko, ki ga spomni na pokojno ženo, ona

pa hip zatem omahne z mostu. Ne da bi pomislil, plane za njo v deročo reko. Reši jo v zadnjem trenutku. Toda kmalu zatem ženska izgine. Mitchell, ki ga tisk označi za junaka z mostu, nenadoma postane slaven. Pišejo mu neznani ljudje in nato se izkaže, da neznanko z mostu že dolgo išče tudi prikupna, boemsko spontana učiteljica glasbe ... Čustveno topel ljubezenski roman v napeti zgodbi z elementi kriminalke niza ljubezenska srečanja s srečnim koncem. Phaedra Patrick je avtorica uspešnic (*Srečno, Benedict Stone!*, *Knjižnica spominov, Žlahtna očarljivost Arthurja Pepperja*), ki so prevedene v več kot dvajset jezikov. > MAJA ČREPINŠEK

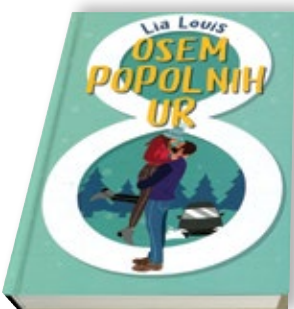
EMILY HENRY

LJUDJE, KI JIH SPOZNA MO NA POČITNICAH

prevod: Katja Mrak

Hiša knjig, 2022, m. v., 455 str., 15,95 €

Radi potujete, spoznavate nove kraje in nove ljudi? Nenasitna želja po potovanjih je mlado Poppy po najhitrejši možni poti odnesla iz podeželskega doma njenih staršev in mesta, kjer se vsi poznajo, v veliki, bleščeči New York. Tam se je na neki potniški reviji zaposlila kot novinarka/bloggerka in živela svoje sanje. Prav nikogar od domačih ni pogrešala zares, le najboljšega prijatelja Alexa, in četudi večji del leta preživita ločeno, sta si zadnjih deset let vsako leto privoščila en teden veličastnih, skupnih poletnih počitnic. Vse dokler se ne zalomi ... Kako je že s temi prijateljstvi in ljubeznijo? Avtorica *Romana za plažo* in *Ljubitelji knjig* se vrača z iskrivo zgodbo, izpiljenimi dialogi dveh popolnih prijateljev in razmerjem, ki bralcu pušča topel priokus, kakršnega običajno doživimo po res dobrih počitnicah. > BETI HLEBEC

LIA LUIS

OSEM POPOLNIH UR

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, 2022, m. v., 334 str., 14,95 €

Kakšno vlogo igrajo v našem življenju naključja? Ali pa je vse skupaj usoda? Romantična zgodba se prične v snežnem metežu, ko se tridesetletna Noelle Butterby vrača z dogodka na svojem nekdanjem kolidžu. Dogodka, ki jo znova in znova vrača v preteklost, ko jo je njena prijateljica Daisy vabila, da se pelje z njo in njenim fantom ... Vse bi bilo drugače, če bi Noelle to takrat tudi naredila. »Kaj pa če ...?« je tako pogosto vprašanje v njenih mislih. Pa bo privlačni Sam res ostal zgolj neznanec, s katerim je preživela popolnih osem ur v metežu? V zgodbo se vpletejo nekdanji partnerji in starši, predvsem pa naključna srečanja, ki vodijo k nepričakovanemu preobratu: res bi lahko bilo vse drugače. Pa bi bilo bolje ali je moralo biti preprosto tako, kot je? Nežna ljubezenska zgodba za vse romantične duše. > AJDA VODLAN

»Kaj pa če ...?« je tako pogosto vprašanje v njenih mislih. Pa bo privlačni Sam res ostal zgolj neznanec, s katerim je preživela popolnih osem ur v metežu? V zgodbo se vpletejo nekdanji partnerji in starši, predvsem pa naključna srečanja, ki vodijo k nepričakovanemu preobratu: res bi lahko bilo vse drugače. Pa bi bilo bolje ali je moralo biti preprosto tako, kot je? Nežna ljubezenska zgodba za vse romantične duše. > AJDA VODLAN

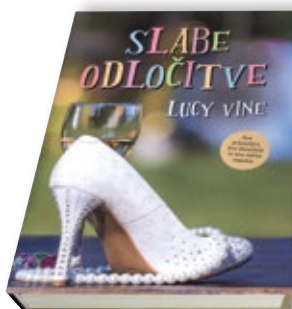
LUCY VINE

SLABE ODLOČITVE

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2022, m. v., 366 str., 24 €

Žensko prijateljstvo, ki se od najstništva razteza čez par desetletij, je lahko kot topla odeja, v katero se zaviješ ob prehladu, ali skodelica dišeče kave po napornem dnevu. Prijateljici Nat in Zoe vse dneve pretičita skupaj in si delita prav vse, izkušnje prvih brezupnih zaljubljenosti, nejasna čustva okoli spolne usmerjenosti, šolske in delovne uspehe, življenjske polomije, prave in napačne odločitve ..., celo rojstni dan imata na isti dan. Zgodba navduši z zabavnimi prigodami mladih Angležinj in iskrenostjo, ki jo podarjata druga drugi, a obljuba zvestega prijateljstva drži le, dokler življenje ne zavije po svoje ... Zgodba o odraščanju, razpadanju in prijateljstvih, ki jih je treba negovati. > BETI HLEBEC

PAULA QUINN

UKROTIL JO JE VIŠAVEC; Otroci megle, 3. del

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, 2022, m. v., 396 str., 14,95 €

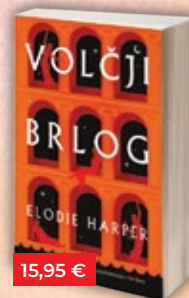
Nov slovenski prevod ameriške avtorice, ki je svetovno slavo požela s pisanjem zgodovinskih romantičnih zgodb o Škotski, saj pravi, da sta jo navdušili zgodovina in lepota dežele. Tokrat se dogaja v Angliji, glavna junakinja Mairi MacGregor pa je razpeta med ljubeznijo do svoje Škotske in moškega, ki je izdal svojo domovino in ji tako zlomil srce. Mu lahko po sedmih letih ponovno zaupa, ko se znajde v Londonu, in morda prav z njegovo pomočjo ugotovi, kdo je izdajalec, ki ogroža njeno ljubljeno Višavje? Se sploh lahko zanese na Connorja Granta, ko pa o njem in njegovem slovesu kroži toliko govoric? Ali jo bo naposled le ukrotil? Nova vroča pripoved nagrajene avtorice, ki združuje politiko in zgodovino z močjo in lepoto škotskih bojevnic ter vročekrvnih Višavcev. > AJDA VODLAN

Mu lahko po sedmih letih ponovno zaupa, ko se znajde v Londonu, in morda prav z njegovo pomočjo ugotovi, kdo je izdajalec, ki ogroža njeno ljubljeno Višavje? Se sploh lahko zanese na Connorja Granta, ko pa o njem in njegovem slovesu kroži toliko govoric? Ali jo bo naposled le ukrotil? Nova vroča pripoved nagrajene avtorice, ki združuje politiko in zgodovino z močjo in lepoto škotskih bojevnic ter vročekrvnih Višavcev. > AJDA VODLAN

16,95 €

Christian Unge
Za vsako ceno

15,95 €

Elodie Harper
Volčji brlog

15,95 €

Emily Henry
Ljudje, ki jih spoznamo na počitnicah

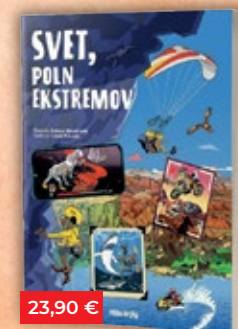
21,90 €

Yulia Van Doren
Kristali
Sodobni vodnik zdravljenja s kristali

Laurence Bourguignon, Annette Boissard
Miklavževi čevaljci

V PREDNAROČILU do 2. novembra 2022

14,30 € 17,95 €

23,90 €

Helena Haraštová, Lukáš Fibrich
Svet, poln ekstremov

17,90 €

Chella Quint
Tvoja menstruacija
Vodnik do pozitivnega sprejemanja menstruacije

Podarjamo promo kodo

GALARNA10 za dodatnih

10% POPUSTA!

Kodo vnesete v prvem koraku nakupa v nakupovalni košarici na strani www.galarna.si. Kodo lahko zaradi zakona ZECK uporabite le za knjige starejše od 6 mesecev. Koda velja do 31. 12. 2022.

www.galarna.si

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 522

všečkajte nas na Facebooku

KRISTINA OHLSSON

HENRYJEVA SKRIVNOST

Martin Benner, knj. 3

prevod: Petra Piber

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,

2022, t. v., 447 str., 34,99 €

Odvetnik Martin Benner, ki ga bralci poznajo že iz avtoričinih predhodnih del *Zakopane laži* in *Izrečene laži*, po vseh pretresih iz preteklosti končno živi mirno življenje s svojo nečakinjo Belle, katere starša sta tragično preminula. Potem pa nekega dne izve, da je njegov dolgoletni prijatelj, lastnik newyorške starinarne Henry Schiller, umrl in njegova vdova Magda mu ponudi, da prevzame delno lastništvo starinarne. A v trenutku, ko Martin sprejme njeno poslovno ponudbo, se začnejo v njegovem življenju dogajati nenavadne, tudi srljive stvari. Med drugim nekoč na drevesu za svojo hišo odkrije obešeno truplo ženske, ki ga je malo pred tem obiskala, da bi mu razodela svoja odkritja o nenavadnem dogajanju v nekem začasno zaprtem švedskem hotelu. Ob vsem tem Martin postopoma odkriva tudi skrivnostno preteklost pokojnega Henryja, ki je bil v mlajših letih verjetno vpleten v precej škandalozna početja ... Še en fantastičen roman izpod peresa švedske mojstrice psiholoških kriminalk, ki ga preberemo na mah. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

CILLA IN ROLF BÖRJLIND

SPI, MALA MAČICA

Rönning & Stilton, knj. 4

prevod: Branka Šnek Oset

Hiša knjig, 2022, t. v., 492 str., 36,90 €

Švedska mojstra kriminalk se vračata s četrtilim romanom o Olivii Rönning in Tomu Stiltonu. V razburljivih zgodbi se lotita pereče problematike begunske krize, ki je jeseni 2015 pestila

Švedsko. V romanu srečamo brezdromko Muriel, ki je navajena življenja na ulici. Tam spozna Folami, deklico, ki je v poplavi beguncev prispela v Stockholm. Skupaj poiščeta zatočišče zunaj mesta, vendar nanju povsod preži nevarnost. Ekipa Mette Olsäter preiskuje umor neznanega dečka. Tom in Olivia skušata njegovo identiteto odkriti z obiskom Romunije. Med preiskovanjem prideta do pretresljivih odkritij. Knjiga z brutalno iskrenostjo prikaže situacije, ki jim obračamo hrbet. Brez olepšave pokaže, kaj so ljudje pripravljeni narediti iz pohlepa in kakšne grozote lahko na poti doletijo begunce, še posebej otroke. Med branjem lahko pričakujete veliko napetosti, občasne občutke tesnobe in spretno napisano pripoved. > ANJA KOCIJANČIČ

JAVIER CASTILLO

SNEŽNA DEKLICA

prevod: Katja Mrak

Hiša knjig, 2022, m. v., 412 str., 14,95 €

»Ste videli Kiero Templeton?« je vprašanje, ki se je 1. decembra 1998 pojavilo na naslovnici časopisa. Vprašanje, ki so si ga vsi postavljali že ves teden. V New Yorku, med povorko ob zahvalnem dnevu, je namreč izginila ta deklica.

Kljub intenzivni iskalni akciji so našli le njena oblačila in nekaj pramenov las. Pet let ni bilo dokaza, ali je živa ali mrtva, nato pa na dekličin osmi rojstni dan njena starša prejmeta VHS-kaseto. Na posnetku je Kiera, na videz nepoškodovana, ki se v tuji sobi igra. Kaj to pomeni? Očitno je živa, vendar kje je in kdo je poslal videokaseto? S temi vprašanji se ukvarja tudi Miren Triggs, študentka novinarstva, simpatičen lik s težko preteklostjo, ki si želi priti zgodbi do dna zaradi deklice, ne samo zaradi škandala. Španski avtor nas zopet razvaja z odličnim trilerjem. Zgodbi sledimo skozi leta in poleg primera spremljamo tudi spreminjajoč se odnos med Kierinimi starši. > ANJA KOCIJANČIČ

JANKO VALJAVEC

SEKIROPRAKTIK

Lynx, 2022, m. v., 206 str., 19 €

Janko Valjavec (1962) zveste bralce razveseljuje z novim primerom kriminalističnega inšpektorja Riharda Tisnikarja. Naključna sprehajalka obvesti policijo, da je na travniku ob obrobju Ljubljane našla truplo.

Preden na kraj zločina prispe preiskovalna ekipa, močen naliv izpere vse dokaze in ugotovijo le, da gre za bližnjega kmeta, ki se je odpravil na košnjo in bil umorjen s sekiro. Kmalu se izkaže, da je bil kmet vzkipljiv in nagnjen k alkoholu, v preteklosti pa tudi obsojen za telesni napad. A oba osumljenca imata alibi in Tisnikar se znajde v slepi ulici. V svojem slogu, z vztrajnim iskanjem odgovorov na vprašanja, ki se mu porajajo med preiskavo, počasi napreduje, a mogoče je tokrat le našel na svojega »belega kita«. > GORDANA GRANATIR

ANNE METTE HANCOCK

SMRDLJIVKA

prevod: Tina Stanek

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,

2022, t. v., 295 str., 32,99 €

Prvenec danske pisateljice Anne Mette Hancock (prva knjiga serije z glavnima junakoma novinarko Heloise Kaldan in policistom Ericom Schäferjem) je na Danskem takoj postal uspešnica,

preveden pa je že v več kot petnajst jezikov. Naslovna *Smrdljivka* je roža, ki v času cvetenja razvije falični cvet in oddaja vonj po mrhovini, ki privablja mrčes, s katerim se prehranjuje. Je tudi najljubša roža glavne osumljenke za umor mladega odvetnika pred tremi leti, Anne Kiel, ki je od takrat na begu. Svoj molk prekine, ko začne novinarki Heloise Kaldan pošiljati skrivnostna pisma, v katerih jo nagovarja, naj pove njeno zgodbo. Heloise začne raziskovati zgodbo, a po premisleku posreduje pisma tudi inšpektorju Schäferju, ki je zadržan za hladni primer. Kar razkrije preiskava, je gnilo bolj kot vonj smrdljivke v času cvetenja. Obetaven začetek serije z zanimivimi in večplastnimi liki, hitrim tempom in kompleksno zgodbo. Brez dvoma se veselimo nadaljevanja. > GORDANA GRANATIR

Prenovljena spletna knjigarna

www.mojaknjiga.si

- kriminalke • leposlovje • biografije •
- zgodovinski in sodobni ljubezenski romani •
- osebna in duhovna rast • kuharice •
- zdravje • priročniki • turizem in narava •
- otroško in mladinsko branje •

koda MOJIH5 za 5% popust

Romani že od 4,99 € naprej.

#mojaknjiga

ELLE COSIMANO

DIH JEMAJOČA FINLAY DONOVAN

Finlay Donovan, knj. 2

prevod: Janja Šega

Meander, 2022, t. v., 360 str., 32 €

Elle Cosimano

Bodočo pisateljico Finlay Donovan v prvi knjigi iz zbirke kriminalk (*Ubijsko dobra Finlay Donovan*) neznanki ocenita kot profesionalko, ki jo najameš, da »izgine« nezvesti partner. Ona pa je le svoji knjižni agentki pripovedovala, kakšen bo zaplet nje-nega romana. V drugi knjigi Finlay, sveže samska mati dveh malčkov, od-

krije, da nekdo načrtuje umor njenega bivšega. Nezvestega babjeka ji ne bi bilo žal, a ker je dober oče njenih otrok, se z Vero, varuško in zaupno prijateljico, odločita, da bosta odkrili, komu je trn v peti. Raziskovanje ju znova potisne na nevarne poti, a ker se med detektivskimi vohlanji Finlay trudi napisati svoj drugi roman, ji je dogajanje tudi za navdih. Nujno ga potrebuje, ker ji denar, zaslužen z »umori«, hitro pohaja. Finlay drvi iz nevarnosti v nevarnost, pa tudi Vero ima svoje mračne skrivnosti. Poleg tega vse zapletata kar dva moška, vroči študent, ki Finlay občuduje, in vznemirljivo možat kriminalist Nick, ki mu je Finlay več kot vseč ... Elle Cosimano, prejemnica nagrade International Thriller Award, je mojstrica lahkotnih, zabavnih kriminalnih romanov z dražljivimi ljubezenskimi zapleti. > MAJA ČREPINŠEK

LEE CHILD, ANDREW CHILD

STRAŽAR

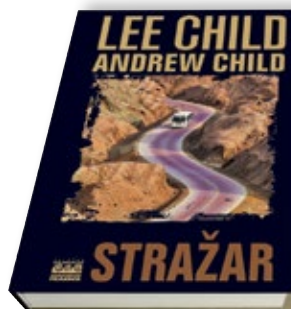
serija Jack Reacher

prevod: Sonja Uran Šinigoj

Meander, 2022, t. v., 320 str., 32 €

Lee Child

Lee Child (1954), gre seveda za psevdonim Jamesa Dovra Granta, je tisti angleški pisatelj, ki si je pred četrto stoletja izmislil širokoplečega in običajno rahlo zanemarljivega dvometraša Jacka Reacherja, ki se potika po Ameriki, kriminalne

zgodbe vseh vrst pa se kar lepijo nanj. Od prvega romana iz serije *Velika prevara* iz leta 1997 je Reacher dobil tudi dva filma in zdaj še televizijsko serijo, Lee Child pa je praktično ves ta čas spoštoval logiko enega Reacherjevega romana letno. *Stražar* je tako že petindvajseti po vrsti, ki se v avtorskem smislu razlikuje po tem, da je prvič kot soavtor podpisan tudi njegov mlajši brat Andrew (Andrew Grant), zgodbo pa odpre računalniški heker Rusty Rutherford, ki ga zaradi domnevnega napada na podatkovne baze mesta Pleasantville v Tennesseeju odpustijo iz službe, zato zdaj doma igra video igre in brezvoljno tava po mestu. Ko se nanj spravi četverica, ki je pripravila zasedo, se po naključju v bližini znajde tudi Jack Reacher, ki Rustyju priskoči na pomoč, v nadaljevanju pa se potruji tudi pri tem, da bi hekerju uspelo dokazati svojo nedolžnost in si v mestu povrniti ugled. Jack Reacher v standardno dobri formi! > SAMO RUGELJ

- ☛ 376 strani
- ☛ trda vezava
- ☛ opisi sistemov in iger
- ☛ intervjuji
- ☛ ilustracije
- ☛ več kot 600 fotografij

Cena v prednaročilu
(do 17. 10. 2022):

34,99
EUR

Naročila na: <https://jazbina.si/>

Email: trgovina@jazbina.si

Telefon: 069 674 600

Fliper ☛ videoigre na univerzitetnih računalnikih ☛ pionirske konzole v dnevni sobi ☛ **Space Invaders** ☛ krah ameriškega trga z videoigrami ☛ **ZX Spectrum** ☛ Commodore 64 ☛ **prva slovenska računalniška igra Kontrabant** ☛ svete vojne ☛ **Ultimate Play the Game** ☛ Electronic Arts ☛ **Jet Set Willy** ☛ Nintendo NES ☛ maskote ☛ Commodore Amiga ☛ **Super Nintendo** ☛ Lucasfilm ☛ DOS ☛ **Doom** ☛ **PlayStation** ☛ Tomb Raider ☛ **Hugo!** ☛ in še veliko, veliko več!

NEIL WHITE

NASLEDNJA ŽRTEV

Joe in Sam Parker, knj. 1
prevod: Matejka Križan
Lynx, 2022, m. v., 443 str., 26 €

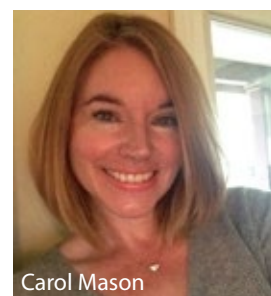
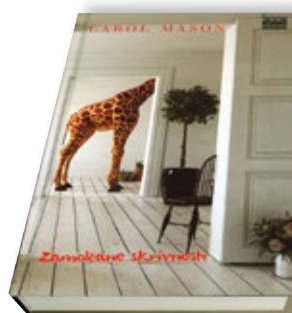
Britanski pisec kriminalk Neil White je čez dan kazenski odvetnik. Pri obravnavi obtoženih je sodeloval tako na strani tožilstva kot obrambe. Slednje je bilo pogosto vzrok za razhajanje mnenj s policisti, ki ne morejo razumeti, zakaj bi nekdo branil kriminalce. Kot pravi avtor, se kljub temu z detektivi dobro razume, a se zaveda, da narava dela poseduje konfliktno interese. Svoje izkušnje je preliel v pričujoči roman (ki je tudi prvi del trilogije), zgodbo o dveh bratih: Joe Parker je odvetnik, specializiran za obrambo, Sam Parker pa detektiv. »Eden zločinca lovi, drugi jih spušča na prostost,« lahko slikovito preberemo med platnicami. Vendar White to črno-belo opredelitev večplastno razširi z »insajderskim« vpogledom v kompleksne situacije, ki spremljajo zaposlene pri tem delu. Razlog za izbiro bratovih poklicev je njun odziv na travmatični dogodek izpred petnajstih let, ko je bila umorjena njuna sestra. Sedaj pa se bosta ločena primera – Joe v obrambo vzame storilca, obtoženega umorov svojega dekleta in hčerke, Sam pa preiskuje skrivnostna izginotja najstnic (je na delu serijski storilec?) – nepričakovano prepletla in brata pripravila, da združita moči ter se soočita s sencami lastne preteklosti. Po knjigi *Skrajno zlo* je to že drugi pisatelj prevod letos, ki bo navdušil ljubitelje pravniških trilerjev in »polijskih proceduralnih« detektivk. White poleg obeh protagonistov dovršeno oriše tudi več podpornih likov, zagonetno zgodbo pa preveva avtentičnost dogajanja. Kriminalna srhljivka v vrhunski formi! > ALEŠ CIMPRIČ

CAROL MASON

ZAMOLČANE SKRIVNOSTI

prevod: Tanja Gabrijelčič
Meander, 2022, t. v., 316 str., 32 €

Carol Mason

Emily ima vse: sina, ki je vzhajajoča teniška zvezda, prikupno nerodno najstniško hčerko, moža, ki je še vedno privlačen, psa, mačko, veliko lepo hišo na podeželju in najboljšo prijateljico. Povrh vsega je uspešna profesorica. Toda ko se slika njene srečne

družine pojavi v časopisu, se sproži erozija nepredvidenih dogodkov. Nekdo ji pošlje posnetek njenega moža, očitno pijanega, kako naključnim znancem razlaga, da si tako dobre žene sploh ne zasluži. Nato se na vratih hiše pojavi posmehljiva neznanka, ki se vede preveč domače. V družbi svoje najstniške hčerke vsiljivo zbira denarne prispevke za dobrodelne namene. In malo zatem njena najstniška hčerka, ki nikoli ni imela najboljših prijateljic, za Emilyjinim hrbotom sklence prijateljstvo ravno z neprijetno hčerko tiste neznanke. Kmalu nad njo pridobi strašljiv vpliv ... Roman kopiči napetost, ki se prične kot oddaljeno grmenje, nato pa se razdivja v uničujoče neurje, ki razkrije zamolčano. Pripoveduje, kako destruktiven je lahko vpliv vrstnikov, kako težavno je odraščanje, kako malo vemo drug o drugem in da si pogosto zatiskamo oči pred bolečo resnico. Angleško-kanadska avtorica Carol Mason (*Ko si odšel*) se tudi tokrat osredotoča na ženske like in zapletene partnerske odnose. > MAJA ČREPINŠEK

Prejmite sveže novice iz sveta računalništva vsakih 14 dni v vaš poštni nabiralnik!

Letna naročnina na revijo Računalniške novice (21 števil) skupaj z darilom za samo

33,50 €

IZBRATE LAHKO MED:

Ključavnica Masterlock 8391 (90 cm)

USB ključ Apacer 3.1 128 GB

Kinetic Reactor

AKCIJA

ZA BRALCE

REVIJE BUKLA

☎ 01 620 88 00

✉ narocnine@stromboli.si

DAMIEN BOYD

**VRANOV LET;
GLAVA V PESKU**

serija Zgodbe inšpektorja
Nicka Dixona, knj. 1 in 2
prevod: Luka Pieri
Aktivni mediji,
2022, m. v., 211/261 str., 21,90 €/22,90 €

Damien Boyd je v Londonu rojeni angleški pisec kriminalk in trilerjev, ki je dolgo časa delal kot preiskovalec zločinov, zato so mu policijske metode dobro poznane. Do zdaj ga v slovenščini nismo poznali, zdaj pa naenkrat dobivamo dva preveda njegovih romanov, v katerih predstavlja svoj nosilni lik, inšpektorja Nicka Downa. Ta je svojo knjižno premiero doživel ravno z *Vranovim letom* leta 2013, od takrat pa je do danes izšlo še ducat romanov z njim v glavni vlogi. *Vranov let* je ime plezalni smeri, ki se je kot svoj še neuresničen izziv loti Nickov nekdanji izkušeni soplezalec in prijatelj Jack Fayter, vendar pa gre – o čemer izvemo v prologu – tokrat nekaj usodno narobe, zato Fayter zgrmi v globino in se smrtno ponesreči. Steče rutinska preiskava, Nicka Downa pa pokličeta Fayterjeva starša, ga spomnita, da je Fayter Downu rešil življenje, in ga poprosita, če lahko spremlja preiskavo in zagotovi, da bo šla po pravilih. Down jima to obljubi, sprva dobljeni podatki s terena pa kažejo, da je kljub plezalčevi izkušeni šlo za nesrečo. Potem pa se začnejo gostiti pričevanja o neobičajnem dogodku v soteski tik pred Jackovim padcem s stene, kar na ponesrečenca vrže drugo luč – kmalu pa se pojavijo tudi ljudje, ki so imeli interes, da Fayter umre.

V drugem romanu o inšpektorju Nicku Downu *Glava v pesku* (iz leta 2015), ki se kot marsikatera od Boydovih kriminalk dogaja v mirnem angleškem mestecu Burnham-on-Sea, pa smo priča bolj konvencionalnemu kriminalnemu zapletu: na igrišču za golf odkrijejo odsekano glavo, kar seveda sproži lov na (serijskega) morilca, preiskovalci povežejo dogodek s serijo nerazrešenih zločinov izpred desetletij, Nick Down pa se znajde pod pritiskom, ki ga potisne na pot po vsej državi. Ko se pojavi še eno truplo, se odprejo mnoga nova vprašanja, med drugim tudi to, ali gre res za samo enega morilca. Dvojček čvrstih in dobro raziskanih angleških kriminalk. > SAMO RUGELJ

CHRISTIAN UNGE

ZA VSAKO CENO

Tekla, knj. 1
prevod: Maša Zupančič
Hiša knjig, 2022, m. v., 494 str., 16,95 €

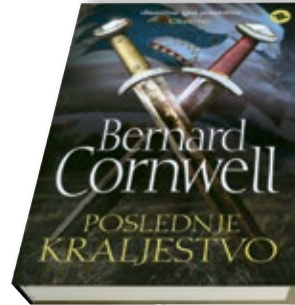
Švedski avtor je objavil že kar nekaj knjig, med drugim tudi tri kriminalne romane z glavno junakinjo Teklo Berg, zdravnico na urgentnem oddelku, in pred nami je v slovenščino

preveden prvi del, ki se prične s požarom in pacientom, tako močno ožganim, da je popolnoma neprepoznaven. Pa je bil res požar? Ali so sodelovali teroristi? In ali je možno, da je to Teklin brat? Unge natančno opiše dogajanje, predvsem medicinske posege in sistem javnega zdravstva na Švedskem. Nič čudnega, saj je pisatelj zgolj ljubiteljsko, njegovo osnovno poslanstvo pa je biti zdravnik. V zgodbi prepleta stresno življenje zdravnikov, uzbekistansko mafijo, družinske skrivnosti in odnose ter zlorabo drog – posledice, ki nastanejo v odnosih, predvsem pa tudi uporabo drog kot alternativo stresnemu življenju. Napeto, a hkrati lahkotno branje! > AJDA VODLAN

BERNARD CORNWELL

**POSLEDNJE
KRALJESTVO**

Poslednje kraljestvo, knj. 1
prevod: Vesna Kovač
Didakta, 2022, m. v., 426 str., 17,99 €

Bernard Cornwell

Burna zgodovina Anglije je mikavna snov za številne napete zgodbe. Pred nekaj leti smo v štiridelni seriji *Vojna rož* Conna Igguldena dobro spoznali znameniti spletkarski boj za angleško krono 15. stoletja, tokrat pa se pod večšo taktirko še enega priznanega pisca zgodovinskih romanov (Cornwell je med drugim avtor čislanih knjig o napoleonskih vojnah *Sharpe*) odpravimo še dlje v preteklost, v 9. stoletje. To je bilo obdobje, ko so danski plenilci Vikingi pustošili po otoškem ozemlju, dokler Wessex pod vodstvom kralja Alfreda ni postal poslednje kraljestvo, od katerega je odvisna usoda celotne dežele. Vihravo dogajanje, polno izvrstnih opisov bitk, spremljamo skozi oči fiktivskega junaka Uthreda, mladega sina saksonskega grofa, ki ga med bitko ugrabijo Danci, v ujetništvu pa si pridobi njihovo zaupanje. Odraste v mogočnega bojevnika, čeprav mu globoko v srcu še vedno tli pripadnost do domovine ... *Poslednje kraljestvo* je prvi v nizu trinajstih romanov o nastanku »Englalda« – Anglije, ki je bil tudi osnova za istoimensko hvaljeno BBC-jevo nanizanko (zaključna, peta sezona se je odvrtila ravno letos). > ALEŠ CIMPRIC

DRAGOCEN SPOMIN, ODLIČNO DARILLO

Knjiga **PRELEPI GORENJSKI SVET** je zbir dragocenih pričevalk časa, ko sta se kalila, utrjevala in končno obstala ponos in samozavest slovenskega naroda.

Stare razglednice so iz bogate zbirke zbiratelja Leopolda Kolmana. Fotografski zapisi obsegajo obdobje od konca 19. stoletja do štiridesetih let prejšnjega stoletja. Kar pa ne pove fotografija, nam v uvodniku in komentarjih ob razglednicah slikovito opiše zgodovinar in bibliotekar Jure Sinobad iz Radovljice.

Knjiga je trdo vezana, formata 23 x 30 cm, ima 248 strani na katerih si lahko ogledate 330 starih razglednic iz obdobja od 1890 do 1943.

Naročila in informacije:

Medium d.o.o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica
E: medium@medium.si • T: 04/580 50 20 • M: 040 221 533
www.medium.si

Cena knjige: 39,00 €
Brezplačna dostava

NIVES MEROI

LET PLAŠNEGA KROKARJA

Anapurna in vzpon iz nekdanih časov
prevod: Igor Škamperle
Celjska Mohorjeva družba,
2022, m. v., 129 str., 22 €

Nives Meroi (1961) je tista znamenita italijanska alpinistka, ki je s svojim soprogom, Beneškim Slovencem Romanom Benetom (1962), brez dodatnega kisika in brez pomoči višinskih nosačev osvojila vseh štirinajst osemtisočakov, v slovenščini pa jo že poznamo po izpovednih knjigah *Ne pustim te čakati* in *Sinaj*. V svojem najnovjšem prevodu *Let plašnega krokarja* nas v umirjenem in občutenem, vendar poznavalskem in angažiranem slogu odpelje na njun vzpon na zadnjega (osemtisočaka), Anapurno, na katerega sta se v preteklosti želela povzpeti že nekajkrat, vendar jima to zaradi različnih razlogov ni uspelo. Tudi tokrat ne gre vse po načrtu, večtedensko bivanje v baznem taboru in občasna vzpenjanja na tabore višje na gori vzbujajo slutnjo, da jima vrh tudi tokrat ne bo usojen, dokler se (skupaj še s štirimi drugimi alpinisti) ne odločita, da se bosta skušala nanj povzpeti po metodi »nekdanih časov«. Tako se na veličastno goro odpravijo v epskem alpskem slogu, kar avtorica napeto, vendar hladnokrvno dokumentira in bralca spretno potegne neposredno v dogajanje. Knjiga o partnerstvu, ki jekleni na himalajskem prepihu. > SAMO RUGELJ

NACE NOVAK

PO NEBEŠKI POTI

Peš od Ogleja do Svetih Višarij
Zadruga Goriška Mohorjeva in Novi glas,
2022, m. v., 166 str., 17 €

Nace Novak (1971), avtor potopisa *Camino: od Nove Gorice do Kompostele*, prvega slovenskega vodnika po Jakobovi poti, je »povabilo« na romarsko Nebeško pot/Il Camino Celeste, zagledal naključno, nato pa spoznal, da ga nezadržno vabi na 220 km romanja od Ogleja do Svetih Višarij. Vodnik po skoraj 7000 m poti navzgor in 5000 m navzdol je dnevnik desetih dni pešpoti (po pet ur dnevno) po Furlaniji - Julijski krajini v bližini slovensko-italijanske meje od morja do gorskih vršacev. Avtor pripoveduje, kako se je na pot pripravljaval in kaj je vzel s seboj, poroča, kakšna so prenočišča, kje se umiti in si kupiti hrano idr., pa tudi, kako se soočiti z utrujenostjo, bolečino in slabim vremenom. Med praktične nasvete so vpletene misli o ljudeh, ki jih je srečal, o vrednotah in smislu romarske poti, ki vabi k asketskemu odmiku in soočenju s samim seboj. > MAJA ČREPINŠEK

romarsko Nebeško pot/Il Camino Celeste, zagledal naključno, nato pa spoznal, da ga nezadržno vabi na 220 km romanja od Ogleja do Svetih Višarij. Vodnik po skoraj 7000 m poti navzgor in 5000 m navzdol je dnevnik desetih dni pešpoti (po pet ur dnevno) po Furlaniji - Julijski krajini v bližini slovensko-italijanske meje od morja do gorskih vršacev. Avtor pripoveduje, kako se je na pot pripravljaval in kaj je vzel s seboj, poroča, kakšna so prenočišča, kje se umiti in si kupiti hrano idr., pa tudi, kako se soočiti z utrujenostjo, bolečino in slabim vremenom. Med praktične nasvete so vpletene misli o ljudeh, ki jih je srečal, o vrednotah in smislu romarske poti, ki vabi k asketskemu odmiku in soočenju s samim seboj. > MAJA ČREPINŠEK

KARMEN GOSTINČAR

ČUDOVITI SVET MIL

fotografije: Kristina Smodila
Kmečki glas, 2022, t. v., 168 str., 24 €

Avtorica, lastnica podjetja Calendula, ki ponuja vse za izdelavo domače kozmetike, nas je s svojimi recepti že razveseljevala v knjigah *Moja domača kozmetika* in *Darila iz domače kuhinje*, tokrat pa nas popelje v čudovit svet mil. Ste vedeli, da se izdelava mila prvič omenja že v dokumentih iz obdobja keltske in rimske kulture? »Izdelava naravnega mila v resnici ni tako zahtevna, da ga ne bi vsaj poskusili narediti.« In zakaj se lotiti ustvarjanja? Ker so naravna mila veliko prijaznejša do naše kože, predvsem pa bodo mila, ki jih naredimo sami, prilagojena našim željam (najboljše sestavine za potrebe naše kože, barva in dišava po našem okusu), pa še cenejša bodo. Ste pripravljeni za čarobno ustvarjanje s kančkom na novo pridobljenega kemijskega znanja? V knjigi vas namreč čaka več kot 50 receptov, od najbolj enostavnih pa do bolj zahtevnih in tudi takšnih brez luga. Naj se čarovnija prične! > AJDA VODLAN

METKA PISLAK OCEPEK,

VLASTA JENČIČ, LUCIJA ŽVOKELJ

BOLEZNI IN ŠKODLJIVCI ČEBELJE DRUŽINE

Kmečki glas, 2022, m. v., 110 str., 22 €

Tri doktorice veterinarske medicine so napisale knjigo, ki bi morala stati na polici vseh slovenskih čebelarjev (teh v Sloveniji res ni malo!). Razvoj v znanosti nam je omogočil, da vse bolj poznamo bolezni, njihov nastanek in potek, vendar pa je globalizem prinesel raznos bolezni po celem svetu, tudi na območja, kjer jih prej ni bilo. Avtorice nas seznanijo z osnovami anatomije čebel in fiziologijo ter imunskim sistemom čebelje družine, nato pa kategorično opišejo bolezni (tiste, ki jih povzročajo bakterije, glive, virusi, zajedavci, praživali, pa tudi nekužne bolezni) in škodljivce čebeljih družin ter dejavniki, ki vplivajo na zdravje čebel. Delo ni namenjeno le čebelarjem, temveč širši javnosti. Vsi se namreč zavedamo, kako ključne so čebele za naš svet in obstoj. Zdravje čebel je navsezadnje tudi naše zdravje. Izjemno strokovno čtivo, ki pa je zapisano na lahkoten in razumljiv način. > AJDA VODLAN

BARBARA OAKLEY

ODPRTA GLAVA ZA ŠTEVILKE

prevod: Katja Jenčič
Vida, 2022, t. v., 336 str., 29,90 €

Knjigo *Odperta glava za številke* je napisala Barbara Oakley, priznana ameriška predavateljica in soavtorica spletnih tečajev za uspešno učenje. Avtorica pri svojih nasvetih za čim učinkovitejše učenje snovi, ki je povezano z logičnim mišljenjem, številkami in reševanjem tovrstnih nalog, izhaja iz podmene, da so naši možgani v bistvu narejeni in prilagojeni za reševanje tovrstnih izzivov, ona pa ponuja različna orodja, ki to še olajšajo. V knjigi, polni različnih primerov, osebnih izpovedi in raznovrstnih prikazov, nas avtorica popelje na pot spoznavanja, kako po potrebi vključiti in okrepiti različne načine mišljenja, kako se prenehati izogibati nelagodnim nalogam in kako prilagoditi svoje navade, da bodo delovale v vašo korist, s tem pa ustvari uporabno knjigo, ki je že v tem šolskem letu lahko v pomoč pri soočenju z novo porcijo matematike in naravoslovja. > SAMO RUGELJ

NOVO PRI ZALOŽBI CHIARA

ZALOZBA-CHIARA.SI | 01 5341 252 | PRODAJA@ZALOZBA-CHIARA.SI

KATE MURPHY

NE POSLUŠAŠ ME!

Izpopolnimo večino poslušanja in postanimo odlični sogovorniki
prevod: Andreja Bolton in Danica Križman
Mladinska knjiga,
2022, pt. v., 216 str., 27,99 €

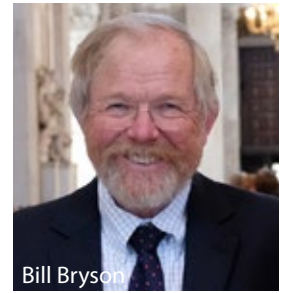
V dobi egocentrizma, ko je marsikdo usmerjen v samopoveličevanje, površne odnose ter nenehno izražanje svojega mnenja, bi človek pomislil, da je pri umetnosti poslušanja pomembno samo nekaj – da znamo dobro prisluhiti. Vendar pa ameriška novinarka in publicistka Kate Murphy v svojem knjižnem prvencu

Ne poslušaj me! fenomen poslušanja (imamo en jezik in dve ušesi!) razišče in analizira veliko podrobneje in z različnih perspektiv. Pozorno poslušanje je naporno, kar lahko potrdijo letalski kontrolorji; prav nič nenavadnega ni, če vas vaši bližnji poslušajo manj pozorno od popolnih neznancev; pri govorjenju morate, če želite biti slišani, upoštevati načela kakovosti (torej govoriti resnico), količine (ne preveč izčrpno), primernosti (logičen tok pripovedi) in načina (kratkost, jedrnatost in jasnost); ljudje lahko imamo vzpostavljene globlje odnose (kar predstavlja osnovo za pozorno poslušanje) le z majhnim številom ljudi, kar se vidi tudi iz tega, da se možgani dobrih prijateljev podobno odzivajo na zunanje dražljaje (denimo kratke videoposnetke), slabi poslušalci pa niso nujno slabi ljudje. > SAMO RUGELJ

BILL BRYSON

ČLOVEŠKO TELO

Ilustrirana izdaja
prevod: Samo Kuščer
Mladinska knjiga, 2022, t. v., 560 str., 49,99 €

Odmevne in vsebinsko bogate knjige kasneje mnogokrat dobijo tudi svoje ilustrirane različice – spomnite se denimo tovrstnih izdaj Harryja Potterja in Dana Browna – zdaj pa smo tega deležni tudi pri duhovitem popotovanju po človeškem telesu, ki ga

je popisal angleško-ameriški publicist in pisatelj Bill Bryson (1951). Potem ko je prevod klasične verzije knjige *Človeško telo* izšel lani, ji zdaj sledi še izjemna ilustrirana izdaja, ki nam omogoča to, s čimer se ponašajo najboljši turistični vodniki: s premišljeno izbranimi fotografijami, ilustracijami in poudarjenimi komentarji nam namreč pokažejo to, o čemer smo prej lahko samo brali. Bryson s svojim iskričnim pripovednim pristopom kombinira presenetljiva ter manj znana dejstva o našem telesu, da pa bi izvedel zanje, se je odpravil k mnogim priznanim raziskovalcem in znanstvenikom. S svojo neznanstveno fascinacijo nad telesom in stvarjenjem življenja nas tako popelje vse od uvoda, v katerem razišče, koliko naj bi stale sestavine za »izdelavo« človeškega telesa, pa do sklepne poglavja, kaj se zgodi ob koncu življenja, ko umik krvi, ki odteče iz kapilar blizu površine telesa, zelo očitno pokaže, da je nastopila smrt. Duhovito in nazorno! > SAMO RUGELJ

JULIJSKE ALPE: ZAHODNO OD SOČE IN PIŠNICE

Klemen Janša, Jože Drab

31,90 €

Planinski vodnik *Julijske Alpe, Zahodno od Soče in Pišnice* vas bo prepričal:

- Z nazornimi opisi 45 gora in poti primernih za otroke, najbolj našpičene in bolj umirjene hribovce.
- S kvalitetnimi fotografijami in odličnimi zemljevidi s prikazom poteka poti.
- Zaradi odličnega pisanja dveh izkušenih poznavalcev Julijskih Alp – Klemna Janše in Jožeta Draba.

DDV je vključen v ceno.

OSNOVE PLANINSTVA

Jože Drab

24,90 €

Osnove planinstva sestavljajo teme, ki jih mora poznati vsak obiskovalec gora:

- Priporočila za varnejše obiskovanje gora (pravilna izbira in uporaba opreme, priprava na turo, poznavanje nevarnosti, vreme, prva pomoč, orientacija, tehnike gibanja).
- Predstavitev domačih in tujih gorstev in njihov nastanek in zgradba, rastlinstvo, živalstvo in zgodovina gornišva.
- Predstavitev organiziranega planinstva pri nas ter pomen družabnosti.

Planinska trgovina PZS Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

MICHAEL MOSLEY

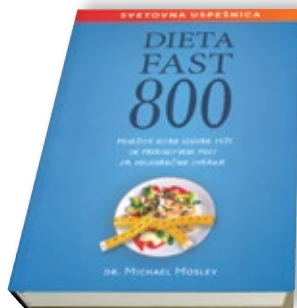
DIETA FAST 800

Povežite hitro izgubo teže in prekinitveni post za dolgoročno zdravje
prevod: Petra Anžlovar

Aktivni mediji, 2022, m. v., 291 str., 25,90 €

Michael Mosley

Izvirna knjiga o izgubljanju teže, pri kateri pa naj vas naslov ne zavede. »Fast« v njem ne pomeni hitro, temveč post. Michael Mosley je dolgoletni promotor izgubljanja teže s prekinitvenim postom (denimo knjiga *Dieta 5 : 2*), pri katerem obroke hrane zaužijemo samo znotraj določenega dela dneva.

Pred časom se je odločil, da bo svoja spoznanja v zvezi z zdravim prehranjevanjem na eni strani ter enakomernim in ne preveč bolečim izgubljanjem teže na drugi povezal v novo metodo, ki jo je poimenoval dieta fast 800. Pri njej Mosley izhaja iz predpostavke prekinitvenega posta, doda pa ji precejšnje znižanje vnosa hrane nekako dvakrat tedensko, ko naj bi dnevni vnos kalorij ostal pri 800 kalorijah, torej več kot pol manj od običajnega. Metoda se zdi smiselna, vendar predstavlja tudi dobršen izziv, saj pogled na obroke (knjiga postreže tudi s kar nekaj recepti jedi in njihovimi fotografijami), ki skupaj predstavljajo zgolj 800 kalorij, pokaže, da boste tista dva dni v tednu morali dobro premisliti, da vas ne bo proti večeru zaneslo h kakim posladkom – avtor za kritične trenutke ponuja tudi vaje za premagovanje tesnobe in stresa. Knjiga, ki kaže novo pot do znižane teže, na njej pa mora uporabnik sam (kar se da brez napak) opraviti prav vse korake. > SAMO RUGELJ

JESSIE INCHAUSPÉ

GLUKOZNA REVOLUCIJA

Uravnoteženje krvnega sladkorja vam bo spremenilo življenje
prevod: Brigita Orel

Vida, 2022, m. v., 295 str., 29,90 €

Poletje je čas, ko lahko vsaj za nekaj časa na preprost način spremenimo prehrano, jo obogatimo z več sadja in zelenjave ter s tem morda blagodejno vplivamo tudi na telesno počutje in težo, preden nas spet zaskoči jesen.

Francozinja Jessie Inchauspé, diplomirala je iz matematike, magistrirala pa iz biokemije, v knjigi z malce enigmatičnim naslovom *Glukoza revolucija*, nas v svoji prvi knjigi, ki je izvirno izšla na začetku tega leta, skozi originalno perspektivo popelje na pot uživanja sodobne prehrane s čim manj škodljivimi posledicami – z zornega kota glukoze, ki jo naše telo (denimo možgani) sicer potrebuje, vendar je (za telo nasploh) zelo pomembno, v kakšni obliki in količini jo dobi. Z razumljivo razlago, ki jo bogati z mnogimi pomenljivimi preglednicami, nam avtorica razjasni, kako in kdaj moramo jesti, da ravni glukoze v naši krvi ne sežejo previsoko, saj to sproži izločanje inzulina ter posledično kopičenje glukoze v obliki maščobnih zalog v telesu, pri tem pa nam postreže tako z najnovejšimi odkritji biokemije kot s pregledom spreminjanja naše prehrane od pradavnine do danes. Uporabno! > SAMO RUGELJ

... kako in kdaj moramo jesti ...

PO RAZPRODANI PRVI IZDAJI JE TU 2. RAZŠIRJENA IN DOPOLNJENA IZDAJA KNJIGE

David Cigoj

RAZVOJ ZAVESTI

Vse, kar morate vedeti o napredovanju sebe in družb

2. RAZŠIRJENA
IN
DOPOLNJENA
IZDAJA

Kako živeti bolje in uspešneje? Razvoj zavesti je najbolj celosten odgovor na to vprašanje, na osebni in družbeni ravni. Omogoča pa tudi edini način, da rešimo ta svet. Življenje postaja lažje, vendar kompleksnejše. Količina izzivov, s katerimi se spoprijema vsakdo od nas in hkrati celotna družba, postaja neobvladljiva. Najboljši način, da se izognemo izgorelosti, anksioznosti ali depresiji, je, da z razvojem zavesti te težave prerastemo. Odrasli se lahko razvijamo s podobno dinamiko kot otroci, kar nas vodi proti vedno bolj kakovostnemu življenju. Knjiga Razvoj zavesti je skoraj nekakšen učbenik, ki podaja najboljša znanja o vseh vidikih razvoja posameznikov, družb in človeštva. Knjiga opisuje procese, ki vodijo k praktično neizogibni paradigmatki spremembi oziroma temu, kar nekateri imenujejo zlata doba. Po mnenju mnogih, bi jo moral prebrati vsakdo oziroma bi morali to znanje poučevati v šolah. Prihaja namreč čas, ko bo večina ljudi razumela in kultivirala lasten razvoj zavesti.

WWW.RAZVOJZAVESTI.SI

JASMINA ZAVRŠNIK

NORMALNA PO KAPI

Pot okrevanja 24-letnice po možganski kapi

Primus, zbirka Avtorji, 2022, m. v., 181 str., 24 €

Možganska kap ni le bolezen, ki prizadene starejše, temveč tudi mlajše, pripoveduje danes 34-letna Jasmina, ki je pred desetimi leti to spoznala na lastni koži (in možganih). Zgodbo o boju mlade osebe, ki izkusi krhkost življenja, saj le en trenutek spremeni življenje, kot ga je poznala, začne in zaključí s poezijo Tone-ta Pavčka: »Vsak človek je zase svet, čuden, svetel in lep ...« Sicer pa bi lahko njeno zgodbo opisali dokaj enostavno: »Preživela sem.« Poda nam natančen opis dogajanja v času kapi, predvsem pa dolgega okrevanja, ki je sledilo, s poudarkom na osebnem razmišljanju in tistih neskončnih vprašanjih, ki si jih (mazohistično preveč radi) postavljamo – kaj pa, če ... Kaj bi bilo drugače? Kdo je kriv, kdo bi lahko naredil več od zdravstvenega osebja, kaj je pripeljalo do tega, je bil življenjski tempo prehitel? Vprašanja, na kateri ni odgovorov, temveč mora priti le spoznanje, da je treba stvari v življenju sprejeti in iti naprej. »S kapjo sem doživela največji poraz, a hkrati največjo zmago,« pripoveduje diplomirana novinarka, ki danes živi naprej. Drugače. Morda fizično bolj omejeno, toda duhovno pa zagotovo bogatejše. Tako kot vsi, ki pridejo iz bitke in spoznajo, da je vsak dan darilo. Ali kot citira: »Ko se življenje spremeni in postane težje, spremeni sebe in postani močnejši.« > AJDA VODLAN

knjigarna
www.bukla.si

PAUL FRANCIS

ŠAMANSKO POTOVANJE

Praktični vodnik terapevtskega

šamanizma, 1. del

prevod: Irena Pan

Chiara, 2022, m. v., 203 str., 25 €

Psihoterapevt in šamanski praktik Paul Francis je združil svoja znanja in razvil terapevtski šamanizem; ta vključuje elemente psihoterapije in izvornega šamanizma, ki ga je razvil antropolog Michael Herer. Praktični priročnik vas korak za korakom vodi skozi osnovna načela in prakse terapevtskega šamanizma. Vključuje tudi vrsto vaj, ki vam bodo pomagale začeti in vas odpeljale na šamansko potovanje, pa tudi tehnike in prakse, s katerimi si lahko pomagate pri ustvarjanju povezav s sabo in vsem, kar vas obdaja, ter pri zapolnitvi notranje praznine, ki jo je prinesel sodobni način življenja. Kot zapiše avtor v uvodu, je knjiga zgolj niz predlogov in vaj, ki jih lahko preizkusite, ter idej, o katerih lahko razmislite. Šele ko boste imeli osebno izkustvo, boste spoznali resnico o šamanizmu. Zaradi takih stavkov deluje knjiga zelo iskreno in stvarno, kar je v poplavi praznih obljub raznih duhovnih učiteljev osvežujoča sprememba. > GORDANA GRANATIR

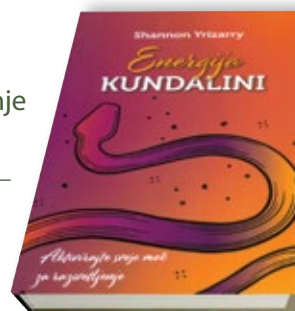
SHANNON YRIZARRY

ENERGIJA KUNDALINI

Aktivirajte svojo moč za razsvetljenje

prevod: Aiša Maj

Ara, 2022, m. v., 279 str., 22,90 €

Si predstavljate, da bi (odslej) živeli mnogo bolj sproščeno in lahkotno, svoje dotedanje življenje pa bi povsem postavili na glavo in doživeli prepород na vseh področjih? Potopite se v skrivnostni svet energije kundalini, predstavljene v tej nadvse zanimivi knjigi, in stopili boste na pot preobrazbe, o kateri ste sanjali že vrsto let! Če želimo vzpostaviti energijo kundalini in uživati v vseh svojih (neizživetih) potencialih, moramo najprej očistiti negativno karmo in se otresti starih vzorcev, ki nas pehajo v zadušljivo psihofizično stanje, šele potem se lahko podamo na osvobajajočo pot vsesplošnega blagra, nas pouči avtorica, ki nam v knjigi natrese veliko metod za usvajanje energije kundalini. Ob pomoči odpiranja čakar, dela s kristali in eteričnimi olji, obredi umivanja s hladno vodo, meditacijami, krepitvijo intuicije ter drugimi prijemi bomo iz svojega življenja zlahka zmagovito pregnali vse, kar nam ne služi več. Aktivirajmo torej energijo kundalini in zaživimo svobodneje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ADRIAN P. KEZELE

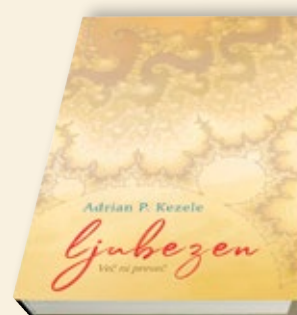
LJUBEZEN; Več ni preveč

prevod: Tadeja Zupan

Chiara, 2022, m. v., 376 str., 28,90 €

Priznani hrvaški svetovalec poti do boljšega življenja, kakor sam rad opiše svoje življenjsko poslanstvo, in avtor številnih knjižnih uspešnic s področja osebnostne rasti in duhovnosti, se je v tokratnem delu lotil teme, ki je verjetno najpogosteje opisovana in tudi najbolj prisotna v naših željah, po drugi strani pa se zdi – sploh ko prebiramo zgodbe avtorjevih klientov – da o njej pravzaprav ne vemo (skoraj) ničesar. Kot je v navadi, Kezele tudi pri svojem tokratnem pisanju, v katerem ima glavno vlogo ljubezen, ne ovinkari; tako že na začetku knjige jasno razloži najpoglavnejše vzroke, zakaj se nam ljubezen in z njo povezana sreča tako pogosto izmikata iz rok. V nadaljevanju se podrobno

dotakne »večljubja«, kakor slikovito opiše številne drugačne, v naši družbi večinoma manj sprejete oblike izražanja in doživljanja ljubezni. Marsikater tokratne avtorjeve teze, podkrepjene z resničnimi zgodbami iz njegove večdesetletne prakse, bodo lahko za koga manj sprejemljive ali pa se bo z njimi težko poistovetil. A vsega tega se zaveda tudi sam avtor, zato s temami o različnih vidikih »večljubja«, tako telesnih kot povsem duhovnih, bralce v resnici zgolj opogumlja k drugačnemu razmišljanju, nam širi obzorja ter nam obenem pretanjeno ponuja obilo snovi za samorefleksijo. In v tem je tudi največji čar tovrstnih knjig, mar ne? > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Poskenirajte kodo in naročite svoj izvod

29,95 €

PRAVKAR IZŠLO:

Kako živeti bolje z manj tehnologije, ne da bi se ji povsem odpovedali?

Cal Newport:
Digitalni minimalizem

“Temeljna ideja digitalnega minimalizma je, da nove tehnologije, če jih uporabljamo skrbno in premišljeno, omogočajo boljše življenje.”

Vzemite svoje življenje nazaj v svoje roke
in naj sodobne tehnologije služijo vam, ne vi njim!

✉ info@iskreni.net
☎ 064 135 136

iskreni

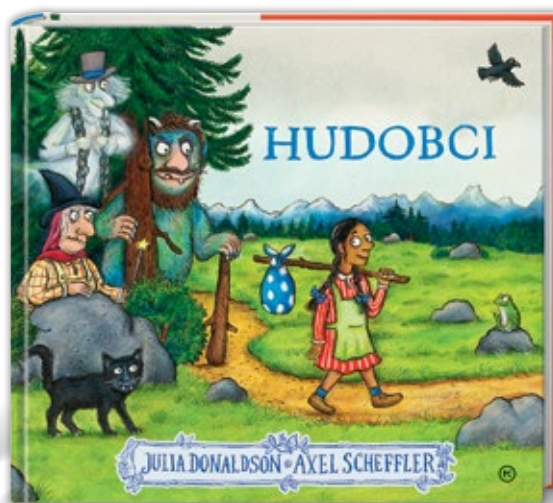

KO BEREVA SKUPAJ, IMA VSAKA

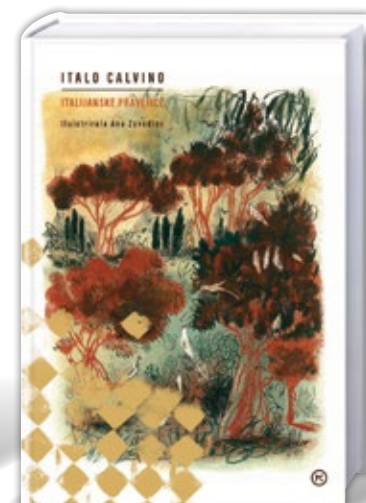
Skupno branje spodbuja spodbuja otroško ustvarjalnost, razvija domišljijo in

Nova knjiga Dava Pilkeyja postavi Pasjega moža in Malega Petrčka pred največjo preizkušnjo doslej.

V deželo hudobnih duhov, trolov in čarovnic se preseli deklica, polna veselja in sočutja. Uganite, kdo potegne kratko!

200 pravljic Itala Calvina – vsakdanji, a čudežen svet kraljev, čarovnic, princesk, junakov ...

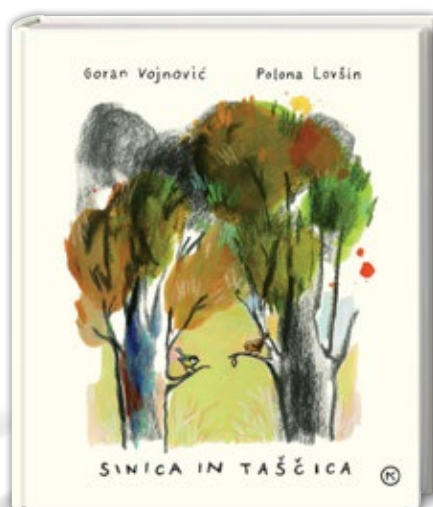
Najlepše knjige za otroke in odrasle vas že čakajo v Mladinski knjigi.

Tjaša Perko

ZGODBA SREČEN KONEC.

empatijo, krepi pozornost in plete trdne vezi. Zato berite z otrokom.

V prvi otroški knjigi Gorana Vojnoviča spremljamo življenje ptic, ki spoznajo pomen prijateljstva.

Boštjan Gorenc - Pižama in Igor Šinkovec sta tokrat otroke povabila v domišljjski svet pod vodo.

»Raziskovalci so ugotovili, da branje otroku spodbuja razvoj njegove domišljije in ustvarjalnosti.«

»Kar tri četrtine celotnega prebivalstva spremlja šport. Kaj pomeni spremljati šport? To pomeni, ali se z njim aktivno ukvarjati kot tekmovalac, ali trener, ali v kakšni drugi vlogi ali pa spremljaš te tekmovalce iz navijaških vrst. Zakaj tako velika številka vključenih v spremljanje športa? Ker vidimo in čutimo, da športnik verjame v to, kar počne.« Tako je moč športa opisal Andrej Miklavc, vrhunski športnik, udeleženec olimpijskih iger, ambasador akcije Mednarodnega olimpijskega komiteja (Mok) »Verjemi v šport« in avtor knjige z naslovom *Šepatelec športnim otrokom*.

Program #športajmoinberimo: »V enem trenutku kariere sem vse, kar sem potrebovala zvedeti o sebi, izvedela iz knjig.«

Program #športajmoinberimo najlažje opišemo z mislijo pisatelja Juliana Barnesja iz knjige *Lege življenja* (2020): »Človek sestavi dve stvari, ki prej nista bili povezani. In svet se spremeni. Ljudje takrat morda tega ne opazijo, ampak ni važno. Svet se je kljub temu spremenil.« V skoraj štirih letih trajanja programa smo se trudili opaziti ali vsaj zaznati drobne spremembe, a vsekakor vemo, da se je s povezavo športa in branja svet spremenil.

Program #športajmoinberimo, ki je namenjen mladim športnikom in športnicam med 15. in 19. letom, poteka od leta 2019 v soorganizaciji OKS in Centra za spodbujanje bralne pismenosti Mariborske knjižnice ter s podporo področnih ministrstev za kulturo, šolstvo in šport. V zadnjih treh letih so se programu pridružili še drugi partnerji in druge splošne in šolske knjižnice po Slovenji, izpeljali smo trinajst dogodkov, ki se jih je udeležilo 983 dijakov in dijakinij športnih oddelkov ter 56 učencev ali učenk zadnje tirade.

V programu #športajmoinberimo smo slišali več kot trideset zgodb. Daleč od tega, da bi bile to le zgodbe o uspehu brez padcev. Ker ravno to, da so po padcu naredili korak proti vzponu, je bilo izhodišče za zgodbo o uspehu. Vrhunski športniki in športnice so spregovorili tudi o akademskih in osebnih dosežkih ter tako skozi pogovor o športnikom pomembnih temah spregovorili tudi o pomenu branja, vlogi knjige in pridobivanju znanja skozi lastno izkušnjo. V tem programu so sodelovali: mag. Katja Koren Miklavc, Mitja Robar, Primož Kozmus, Rajmond Debevec, Matej Znideršič, Špela Ponomarenko Janič, Filip Flisar, Tina Šutelj, Aleš Zemljič, Sara Isaković, Rožle Prezelj, Tjaša Ristič, Tina Mrak, Anja Klinar, Darko Đurić, Peter Prevc, Marcel Rodman, Mia Krampf, dr. Anja Valant, Žiga Kous, Sašo Popovič, Simon Hočevar, Petra Majdič, Luka Žvižej, Uroš Zorman, Primož Kobe, Andrej Miklavc, Damir Čontala, Tadeja Brankovič, Mitja Petkovšek, Vesna Fabjan, Živa Dvoršak, dr. Teja Melink, Igor Kragelj, Dejan Fabčič, Aljaž Sedej in Mojca Rode.

Program je v letu 2022 finančno podprla tudi Javna agencija za knjigo Republike Slovenije ob že dosedANJI finančni in organizacijski podpori

Olimpijskega komiteja Slovenije. Nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki in športnicami poteka pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije – Zveze športnih zvez v sklopu programa Olimpijske solidarnosti. Partnerji programa so Ministrstvo za kulturo, ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod republike Slovenije za šolstvo, Javna agencija za knjigo Republike Slovenije in Mariborska knjižnica.

Program se v letu 2022 odvija v devetih mestih in v programu sodeluje devet splošnih knjižnic, in sicer Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Goriška knjižnica Franceta Bevka, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Knjižnica Radovljica in Knjižnica Velenje. V aprilu 2022 se je programu s pilotnim sodelovanjem za študente pridružila tudi Univerza v Mariboru, in sicer Univerzitetna knjižnica Maribor in Študentski domovi UM.

Ko vrhunski športnik ali športnica mladim nameni misel: »Ko sem prišel v Ameriko, sem poiskal stripe, da sem se naučil jezika. Takrat ni bilo pametnih telefonov, da bi si pomagal s prevajalnikom. Prebral sem goro stripov,« mu verjamejo. In tako povezana šport in branje preko vzgleda spreminjata svet.

MESEC OTROKA PRI ZALOŽBI PIVEC

1.–31. OKTOBER 2022

 Založba Pivec

www.zalozba-pivec.com • info@zalozba-pivec.com • +386 2 250 08 28 • [f](https://www.facebook.com/ZalozbaPivec) Založba Pivec • [@](https://www.instagram.com/zalozbapivec) zalozbapivec

Vsa otroška in mladinska literatura v spletni knjigarni po polovični ceni!

TINA VALLÈS

SPOMIN NA DREVO

prevod: Veronika Rot

Zala, 2022, t. v., 208 str., 20 €

Ganljiva pripoved o Janu in njegovi družini je sicer delo za mladostnike, vendar pa čudovita zgodba navdušuje tudi odrasle bralce, saj razlaga o globokih življenjskih spremembah na izjemno preprost način. Zato prav nič ne čudi, da je delo katalonske pisateljice prevedeno že v osemnajst jezikov. »Dedek pravi, da štor prikazuje spomin vsega, čemur je bil kot drevo priča.« Dedek pa nato doda tudi, »da s tem, ko se usedeš na štor, vstopiš v drevo in vidiš vse, kar je videlo, da zaustaviš čas in obrneš pogled navznoter, v drevo in vase«. *Spomin na drevo* je zgodba Janovega dedka Joana (nomen est omen!) in njegove vrbe, predvsem pa je opis minljivosti spomina in človeškega življenja, hkrati pa močna simbolna pripoved o času: kako ga lahko ustavimo, ko mu vladamo mi in ni on naš gospodar, ter kako se gleda čas in shranjuje pomembne spomine tja, kjer ostanejo večno – v srce. Ko se babica in dedek s podeželja preselita k Janu in njegovima staršema v stanovanje sredi Barcelone, s seboj prineseta drugačen življenjski ritem. Čas za manj televizije in več pogovora. Čas za poglobljene odnose, ko bobu rečemo bob in ko se pogovarjamo o tistih najpomembnejših življenjskih temah: naših vsakdanjkih, občutkih in čustvih, ki jih doživljamo. Takrat čas teče počasneje ... ampak saj za to pa gre, kajne? > AJDA VODLAN

SJOERD KUYPER

BIZARNO

prevod: Katjuša Ručigaj

Miš, zbirka Z(o)renja+, 2022, t. v., 272 str., 30,95 €

Čas počitnic nizozemski najstniki Sallie Mo («Svoboda je, ko sediš v vlaku z veljavno vozovnico.») prinese kamping na otoku z mamo, vsaka sicer v svojem šotoru (da lahko mama »počne ali opusti, kar ji je po volji« – in torej kar sproti preizkuša morebitne kandidate za novega moža), in navodilo psihiatra, h kateremu so jo poslali po smrti dedka, da naj dekle naslednje tri mesece ne bere, temveč samo gleda okoli sebe, poslušaj, in če hoče, kaj tudi zapiše. Sallie se teh navodil vestno drži in pred nami se odvrti poletni dnevnik, drzno napisana, spretno ubesedena pripoved o nekem poletju, ki bo drugačno od tistih poprej, saj se Sallie odloči, da bo letos osvobodila Dylanovo srce (tudi on je na počitnicah s svojo mamo, ki tudi ima svoj šotor), vendar ne ve, da se bo Dylan zaljubil v drugo. Toda kot bo ugotovila Sallie – fantovske najstniške zaljubljenosti včasih minejo hitro. Enajst poletnih dni, polnih dramatičnih dogodivščin in preobratov, je v romanu, polnem tudi retoričnih vragolij, ubesedil nizozemski pisatelj Sjoerd Kuiper (1952, poznamo ga že po prevodih, kot so *Hotel Veliki L*, *Nožič* itn.), zanj pa leta 2020 prejel nagrado srebrno pisalo. > SAMO RUGELJ

HENRIETTE WICH

VEDNO DOSEGLJIVA

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik

Skrivnost, 2022, t. v., 95 str., 19,90 €

Knjiga nemške otroške in mladinske pisateljice Henriette Wich se loteva v današnjih časih še kako aktualne teme: zasvojenosti s pametnimi telefoni in posledicami, ki jih ti prinesejo v življenje najstnika. Glavna junakinja je Luna, dekle, ki se odpravi na tek s svojima prijateljicama Aylin in Jennifer. Pridružiti bi se jim morala tudi Sara, a je zbolela. Da bi bila z njimi v duhu in da bi jih zabavala, jim Sara pošlje glasbeni video, ki ga je posnela. Luna je tako navdušena nad posnetkom, da si v mislih že predstavlja Sara kot megazvezdo in zato naloži Sarin posnetek na spletno glasbeno platformo, čeprav ji Sara tega ni dovolila. Tako se Luna zaradi tega spre s prijateljicami in začne sama snemati videe in požanje uspeh na spletu, hkrati pa postaja vse bolj zasvojena s tem, čakajoč na nove in nove vsečke; cele noči prebedi s telefonom v roki in ima čedalje slabše ocene v šoli ... Če se naslonimo še na naslov knjige – biti vedno dosegljiv vsekakor ni zdravo. > BETI HLEBEC

SIMONA PODERGAJS FAJGELJ

MARTINOVE ZGODBE

Mohorjeva Celovec, 2022, t. v., 176 str., 28 €

Pripoved o otroštvu dečka Martina je povezovalni okvir večplastne zbirke zgodb o njegovih fantovskih doživetjih na počitnicah pri starih starših v Celju in Piranu. Obenem se dogajajo tudi njegova prva, ne le brezskrbna in sproščena šolska leta v Ljubljani. Sošolci mu radi nagajajo, zato mu odleže, ko se zbliža s sošolko Lili, ki živi sama z mamo in jo imajo na piki dekleta. Še bolje pa se zvedavi Martin počuti v družbi odraslih in komaj čaka dni, ko bo spet lahko prisluhnil pripovedovanju deda Martina, none Rosanne in drugih bližnjih, ki mu krajšajo večere in razvnamajo domišljijo. Najljubše so mu zgodbe o legendarnem štajerskem razbojniku Francu Guzeju, bistrem, delovnem kmečkem fantu, ki je postal tolovaj zaradi krive obtožbe, da je kradel. Martin, strasten bralec v času brez današnjih elektronskih pripomočkov, rad prisluhne tudi pravljicam – zlasti tistim z ozadjem v ljudskem izročilu, kot so pripovedi o žalik ženah. Kakšno mimgrede doda še sam, vse pa mu utrjujejo občutek za lepoto, dobroto in pravičnost. Avtorica je knjigo tudi sama ilustrirala. > IZTOK ILICH

PETRA POSTERT

LETO, KO SO PRIŠLE ČEBELE

prevod: Renata Zamida

KUD Sodobnost International, zbirka Zvezdogled, 2022, t. v., 169 str., 24,90 €

Nemka Petra Postert (1970) je po študiju najprej delala kot novinarka in urednica na radiu, danes pa je poklicna pisateljica, ki poleg knjig za otroke, prevedenih v številne jezike, piše tudi radijske igre. Roman, ki ga je prevedla Renata Zamida (med drugim zase pravi, da je tudi »čebelarica vajenka«, sicer pa kulturna managerka), v svoje središče postavi dvanajstletno Josy, ki po dedkovi smrti od njega kot zapuščino dobi čebele. Seveda ne ve, kaj bi z njimi, najraje bi se tej dediščini

odpovedala, vendar pa jo prijazna in s čebelami izkušena Alma počasi vpelje v svet teh čudovitih žuželk. Pred nami se postopoma, tudi s perspektive čebel kot vzporedne pripovedne niti, odvijeta leto dni, ko Josy začne spoznavati čebele, njihove navade, doživi čebelji pik in nepričakovano izginotje svojih čebel, si pridobi prijatelja, ki ji pomaga pri njihovem iskanju ter ob koncu leta o sebi – za razliko od čebel, ki so že nekajkrat preživele svoj življenjski krog – in o življenju okoli sebe ve veliko več kot leto prej. > SAMO RUGELJ

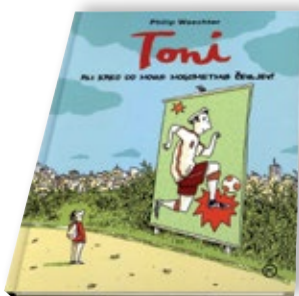
PHILIP WAECHTER

TONIali kako do novih
nogometnih čevljev?

prevod: Neža Božič

Mladinska knjiga, zbirka Stripeki,
2022, t. v., 68 str., 24,99 €

Deček Toni se ob pogledu na jumbo plakat noro zaljubi v čisto nov model kopačk Rolanda Brzinca, s katerimi bi lahko postal neustavljiv nogometaš. Mama pa mu jih kljub prigovarjanju noče kupiti, saj so stare še čisto v redu, zato se Toni odloči, da si bo denar za nje prislužil sam. Na lovu za zaslužkom se zapleta v zabavne dogodivščine in situacije, med drugim se udeleži boljšega sejma, poje ob spremljavi kitare, raznaša letake, sprehaja psa in se celo preizkusi v snemanju reklame! Odštekane prigode mu sicer prinašajo nekaj zaslužka, a ga zaradi dobrega srca tudi hitro porabi. Topel in prijeten strip o sanjah in tem, kako jih uresničiti, pa tudi o pomenu solidarnosti in sočutja. > VERONIKA ŠOSTER

RAINA TELGEMEIER

SESTRICI

prevod: Matej Frece

Grlica, 2022, t. v., 197 str., 24,50 €

Raina Telgemeier je morda najbolj prevajana striparka zgodnjenajstniških avtobiografskih zgodb. Po *Nasmehu* (in pred *Dramo*) je založba Grlica izdala *Sestrici*, kjer se Raina spominja, kako se je veselila prihoda sestrice Amare, vendar kmalu spoznala, da je imeti mlajšo sestrico precej burno in manj zabavno, kot si je predstavljala na začetku. Zgodba se razvija v dveh časih: ko sta sestrici še majhni in pozneje, ko nekoliko odrasteta in se z mamo peljeta na družinsko srečanje v Kolorado. Odnos še vedno ne cveti, toda naučiti se morata sodelovati, če želita kaj doseči pri starših, ob njima pa je zdaj tudi nov izziv ... bratec. > ŽIGA VALETIČ

VICTORIA JAMIESON, OMAR MOHAMED

**KO SO ZVEZDE
RAZPRŠENE**

barve: Iman Geddy

prevod: Tanja Rojc

Grlica, 2022, t. v., 264 str., 23,95 €

V avtobiografski stripovski zgodbi *Ko so zvezde razpršene* spremljamo somalska brata, ki odrasteta v be-gunskem taborišču v Keniji, medtem ko je zanju zadolžena nadomestna mati Fatuma. Hasan ima občasne epileptične napade in ne govori, Omar pa ga ščiti in v njegovi družbi premaguje dolgčas in lakoto, dokler ga ne pokličejo v taboriščno šolo. Od tam kmalu izstopi petnajstletna Maryam, najboljša učenka, ki se mora poročiti z neznanim moškim, vse družine pa trpijo nenehno lakoto in čakajo na morebitno selitev v Ameriko. Odrasli Omar Mohamed je o izkušnji taborišča najprej želel napisati roman za odrasle, vendar ga je humanitarna delavka in striparka Victoria Jamieson prepričala, da sta skupaj ustvarila strip, ki ima moč, da stopi še tako trdo srce. Večkrat nagrajeno! > MAJA ČREPINŠEK

AINO HAVUKAINEN, SAMI TOIVONEN

**TINE IN BINE
NA VLAKU**

prevod: Julija Potrč Šavli

KUD Sodobnost International,

2022, t. v., 39 str., 19,90 €

Tine in Bine, čudaška brata iz Čudne Gore, kjer vse počnejo nekoliko drugače kot pri nas, sta superjunaka, detektiva in izumitelja, toda z vlakom še nikoli nista potovala. Ko ju stric Tim povabi v Vrtivje in jima obenem že pošlje vozovnici za hitri vlak, sta zelo vznemirjena. Začenja se nora dogodivščina, na kateri na novo odkrivata vse: kaj zložiš v kovček, kako najdeš pravi vlak in svoj sedež, da je med potniškimi vagoni tudi jedilni vagon in kaj narediš, če moraš na stranišče, pa tudi, da na vlakcu ne moreš balinati. Le zakaj živahna brata kmalu spoznajo vsi na vlakcu? Zabavna zbirka stripovskih slikanic finskih ustvarjalcev Aino Havukainen in Samija Toivonena obsega v slovenščini že sedem naslovov. > MAJA ČREPINŠEK

STEFAN BOONEN & MELVIN

TABOR BRAVO

prevod: Stana Anželj

KUD Sodobnost International,

2022, t. v., 98 str., 22,90 €

Teodor Bob Princel Prvi, ki pa ga lahko kličete tudi Teo, se za pet dni odpravi v Tabor bravo, kraj za velike, divje in nevarne pustolovščine, kjer so tudi Varuša kosmatonoga, Osvald in drugi fantje ter punce. Očka mu je obljubil nore dogodivščine, mama pa tabor, poln zanimivosti. In res je *un poco* divje! Avtor in ilustrator, oba iz Belgije, sta ustvarila nenavadno stripovsko zgodbo s hudomušnimi ilustracijami in nepričakovanimi pustolovščinami, prav nič varnimi, pa zato za otroke toliko zanimivejšimi. Pestro, barvito, duhovito in tudi nagajivo! > AJDA VODLAN

LUKE PEARSON

**HILDA IN PTIČJA
PARADA**

serija Hilda, knj. 3

prevod: Boštjan Gorenc

Didakta, 2022, t. v., 48 str., 22,99 €, JAK

V tretji knjigi o deklici Hildi se skupaj z njeno mamo preselimo v mesto Trolberg, daleč stran od gozdnatih fjordov. Tu sta potepanje in raziskovanje videti malce drugače. In kaj se zgodi, ko jo novi prijatelji zapustijo in se v mestu znajde sama? Bo našla pot domov? Družbo ji dela nenavaden krokar, ki je pozabil leteti in se ne spomni, kaj točno ima danes ... Je pa nekaj pomembnega! Ali je res slaven? Pearson ponovno ustvari skrivnostni svet, idejo o pomembnem krokarju pa črpa kar iz nordijske mitologije o bogu Odinu in njegovih krokarjih Muninu (spomin) ter Huginu (misel). Na koncu pravljice nas čaka še zemljevid Hildinega sveta, obeta pa se prevod nove pustolovščine. Poučno in pristrčno izpod peresa in čopiča britanskega avtorja, Hilda serija pa je ugledala luč tudi na platnu Netflixa. > AJDA VODLAN

Založba Pivec

Slikovite dogodivščine, liričen jezik
in čudovite ilustracije.

Novi knjižni zakladi za otroke
in mladino.

(Zlata) bera mladinske knjižne produkcije leta 2021

Zlata hruška je znak kakovosti mladinskih knjig, ki ga podeljujemo v Mestni knjižnici Ljubljana, Pionirski. Znak in priznanje zlata hruška smo uradno uvedli leta 2010, razvila pa sta se iz skoraj pol stoletja trajajoče tradicije priporočanja mladinskih knjig, s katero je pričela tedanja Pionirska knjižnica. Zlate hruške so »stranski« proizvod celoletnega branja mladinske knjižne produkcije za potrebe *Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig*. Strokovni odbor *Priročnika* tiste knjige, ki po vsebini in izvedbi izstopajo, uvrsti med odlične izdaje leta. Tako pridobijo znak zlata hruška. Skupaj z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije v štirih kategorijah podelimo tudi priznanja zlata hruška, katerih dobitnice vam predstavimo v naslednji številki Bukle.

Med produkcijo knjig za otroke in mladino z letnico 2021, ki je obsegala skoraj 1.500 naslovov (katalog COBISS), je strokovni odbor *Priročnika* izbral 983 knjig za vrednotenje.

Podrobnejši pregled vrednotene produkcije nam pokaže naslednje (kogar bi zanimala bolj poglobljena statistika, je le-ta eden od stalnih prispevkov v *Priročniku*):

- po nekajletnem nižjem številu naslovov, primernih za vrednotenje, se je številka v letu 2021 ponovno približala tisočici;
- 17 % produkcije predstavljajo ponatisi;
- opazen je padec izdajanja poučnih knjig (v letu 2021 je poučnih knjig le 13 %, pred petimi leti pa so predstavljale kar petino produkcije);
- 42 % produkcije predstavljajo slovenske knjige;
- 65 % izdanih knjig je strokovni odbor ocenil kot priporočene (dobre, zelo dobre in odlične);
- zlate hruške predstavljajo 12 % vrednotene produkcije;
- zlate hruške je za svoje izdaje prejelo 32 izdajatelj/založnikov.

Morda bo to dovolj za prvi številčni vtis o lanskoletni produkciji. Malo za šalo in malo za res si zelo na kratko pogledjmo še besedno statistiko. Pregled predmetnih oznak, dodeljenih priporočenim knjigam, nam pokaže naslednjo sliko:

- prijateljstvo je najpogostejša leposlovna tema, sledita mu družina in pustolovščine;
- ženske junakinje (deklince, dekleta, matere, sestre, babice) so pogostejše od moških;
- v skoraj polovici slikanic nastopajo posebej ljeni živalski junaki;
- več kot četrtnina slikanic in igroknjig je napisanih z velikimi tiskanimi črkami.

Zdaj, ko smo dobro podprti z vsemi opisnimi podatki o knjigah, pa vas vabimo, da si s seznama letošnjih zlatih hrušk izberete knjige in se z njimi potopite v svet branja. Ne bo vam žal.

CELOSTNA PREDSTAVITEV VREDNOTENIH KNJIG 2021

VSE VREDNOTENE KNJIGE z letnico izida 2021				OD TEGA SLOVENSKE			
		SKUPAJ	NOVO	PONATIS	SKUPAJ	NOVO	PONATIS
VSE		983	813	170	419	339	80
OD TEGA	LEPOSLOVJE	859	701	158	379	305	74
	POUČNE	124	112	12	40	34	6
	SLOVENSKE	419	339	80			
	TUJE	564	474	90			
	OD TEGA						
OD TEGA	ODLIČNO	202	119	83	93	47	46
	ZELO DOBRO	203	158	45	66	52	14
	DOBRO	233	215	18	59	53	6
	POMANJKLJIVO	345	321	24	201	187	14

SEZNAM KNJIG, KI SO PREJELE ZNAK ZA KAKOVOST ZLATA HRUŠKA (BREZ PONATISOV)

IGROKNJIGE

Ogrizek, Maša: *Koko mesto* | Miš | B
Scheffler, Axel: *Lačni kozel* | Morfemplus | A

SLIKANICE

Andersen, Hans Christian: *Deklica z vžigalicami* | Sanje | 1
Bauer, Jana: *Kako objeti ježa* | KUD Sodobnost International | B

Bezinovič-Haydon, Iva: *Moja babica ne ve, kdo sem* | KUD Sodobnost International | B; 1

Bilban, Tina: *Kaj misliš, kdo?* | Miš | B; 1

Blackall, Sophie: *Če prideš na Zemljo* | Epistola | 1

Bonilla, Rocio: *Zgodba iz soseske* | Celjska Mohorjeva družba in Društvo Mohorjeva družba | B

Borin, Andreja: *Drevo in ptica* | Mladinska knjiga | 1

Cali, Davide: *Prodajalec sreče* | Epistola | B; 1

Eichenseer, Erika: *Rajski vrt* | Miš | 2

Handford, Martin: *Kje je Vili? Fantastično potovanje* | Učila International | 1

Holzwarth, Werner: *Kdo se je Krtku pokakal na glavo?* | Mladinska knjiga | B

Hyder, Lisa: *Če se bo dan končal* | Malinc | 1

Janisch, Heinz: *Pravljično potovanje Hansa Christiana Andersena* | Mladinska knjiga | 1

Javaux, Amélie: *Ko te jeza spremeni v volka* | Družina | 1

Klassen, Jon: *Hočem nazaj svoj klobuk* | Narava | 1

Klassen, Jon: *To ni moj klobuk* | Narava | 1

Bralne stopnje: | A = za najmlajše | B = za predšolske | 1 = za začetno branje | 2 = za osnovno samostojno branje | 3 = za napredno samostojno branje | 4 = za kritično samostojno branje

Kvartič, Ambrož: *Ugibanica* | Miš | 1
Leskovec, Anita: *Lisičke* | Mladinska knjiga | B
Lindgren, Barbro: *Zgodba o malem starem možu* | Zala | 1
Mav Hrovat, Nina: *O kraljeviču, ki ni maral brati* | Mladinska knjiga | B
Messner, Kate: *Nad in pod gladino jezera* | Grlica | 1
Messner, Kate: *Nad in pod snežno odejo* | Grlica | 1
Mlakar Črnič, Ida: *Kako sta Bibi in Gusti ozmerjala čas* | Didakta | B
Olejarczyk, Asia: *Jeti, v katerega ni nihče verjel* | KUD Sodobnost International | 1
Peixoto, José Luís: *Mama, ki je deževala* | Malinc | 2
Peklar, Andreja: *Tisoč ptic* | KUD Sodobnost International | B
Prešeren, France: *Povodni mož* | Miš | 2
Rozman, Andrej: *Dvanajst mescev* | Mladinska knjiga | B ; 1
Schutten, Jan Paul: *Je to vse?* | Zala | 1
Smith, Lane: *To je knjiga* | Modrijan | B ; 1
Svetina, Peter: *Kako je gospoda Feliksa doletela sreča v nesreči* | Miš | 1
Svetina, Peter: *Lučka Lučka in senca Senčica* | Mladinska knjiga | 1
Svetina, Peter: *Raznašalka kruha* | Malinc | 1
Štampe Žmavc, Bina: *Princesa kamnitih besed* | Miš | 1
Štefan, Anja: *Medved in klobuk* | Mladinska knjiga | B
Thé, Tjong-Khing: *Kje je torta?* | Vida | B
Tuckermann, Anja: *Nusret in krava* | Mladinska knjiga | 1
Volarič, Tina: *Črta* | Miš | B
Welsh, Clare Helen: *Plima* | Skrivnost | 1
Yemen, Gülşah: *Barva* | KUD Sodobnost International | B

ZGODBICE

Bačič, Martina: *Gumbki* | Mladinska knjiga | B ; 1

Gardner, Sally: *Gospod Tiger, Betka in modra luna* | Pivec | 1
Lagercrantz, Rose: *Ko sem bila nazadnje naj srečnejša* | Zala | 1
Mitreviski, Ivan: *Bolhograd* | Miš | 1
Nopola, Sinikka: *Zarja in Živa. Nabrita šolarica* | KUD Sodobnost International | 1
Skubic, Andrej E.: *Amor in strašne stvari* | Mladinska knjiga | 1 ; 2

ZBIRKE PRAVLJIC IN ANTOLOGIJE

Makarovič, Svetlana: *Baladne pravljice* | Cankarjeva založba | 4
Rozman, Andrej: *Rozimnica* | Mladinska knjiga | 1 ; 2

STRIPI

Bagieu, Pénélope: *Čarovnice* | Zavod VigeVageKnjige | 2
Benčević, Dora: *Dekle, ki se ni balo medvedov* | Zavod Stripolis | 3
Boutavant, Marc: *Ariol. Trije osli* | Zavod VigeVageKnjige | 1
Kaštrun, Dora: *Žabci* | Zavod VigeVageKnjige | 4
Lunaček, Izar: *Lahko noč, sine* | Zavod Stripolis | 1 ; 2
Mitreviski, Ivan: *Žanov super mega fantastični potep po zgodovini Slovenije* | samozaložba | 2
Munuera, José-Luis: *Merlin gre na plažo* | Graffit | 2
Munuera, José-Luis: *Merlin. Roman o lisjakovi mami* | Graffit | 2
Pilkey, Dav: *Pasji mož. 22 kaveljcev* | Mladinska knjiga | 2
Pilkey, Dav: *Pasji mož. Kažin in kazen* | Mladinska knjiga | 2
Sfar, Joann: *Graščina. Poldan* | Graffit in Zavod Stripolis | 2
Sfar, Joann: *Sardina v vesolju. Carica Platina* | Zavod Stripolis | 2
Sfar, Joann: *Vampirček gre v šolo* | Mladinska knjiga | 1 ; 2
Stepančič, Damijan: *Pod svobodnim soncem* | Škratelj | 3

Wirbeleit, Patrick: *Škatla. Matemagija* | Zavod VigeVageKnjige | 1 ; 2
Zep: *Titeuf. Čav, kruti svet!* | Graffit | 2
Zep: *Titeuf. Kaj se skriva v ozadju* | Graffit | 2

FANTASTIKA

Androjna, Irena: *Modri otok* | Mladinska knjiga | 3
Ballerini, Luigi: *Mira ve vse* | KUD Sodobnost International | 3
Dabos, Christelle: *Zrcalka. Vihar odmevov* | Sanje | 4
Jonsberg, Barry: *Ujemi me, če padem* | Miš | 3
Končinský, Tomáš: *Zatipk in Flek* | Miš | 2 ; 3
Lunde, Maja: *Snežena sestra* | Grafenauer | 2
Pratchett, Terry: *Miceni svobodni možje* | Mladinska knjiga | 2 ; 3
Stančič, Petr: *H₂O in skrivna vodna misija* | KUD Sodobnost International | 2
Svetina, Peter: *Modri Portugalec* | KUD Sodobnost International | 3

RESNIČNOST

Anderson, Laurie Halse: *Krik* | Grlica | 4
Boonen, Stefan: *Najdenka iz Puhljevega gozda* | KUD Sodobnost International | 2
Doyle, Roddy: *Divjina* | Zala | 2 ; 3
Jägerfeld, Jenny: *Kraljica smeha* | Zala | 2 ; 3
Karlovesek, Igor: *Ognjeno pleme. Velika bitka* | Miš | 3
Kolerud, Arnfinn: *Milijonček za prijaznost* | Zala | 3
Konc Lorenzutti, Nataša: *Tronci* | Mladinska knjiga | 1 ; 2
Moeyaert, Bart: *Bratje* | KUD Sodobnost International | 3
Pregelj, Sebastijan: *Nov dom* | Miš | 2
Reinhardt, Dirk: *Čez gore in čez morje* | Salve | 4
Robben, Jaap: *Bratov kožuh* | Mladinska knjiga | 4
Soukupová, Petra: *Klub čudnih otrok* | Celjska Mohorjeva

družba in Društvo Mohorjeva družba | 2 ; 3
Strandberg, Mats: *Konec* | Mladinska knjiga | 4
Thomas, Angie: *Thug. Vse se vrača* | Mladinska knjiga | 4
Tratnik, Suzana: *Ava* | Mladinska knjiga | 4
Woltz, Anna: *Zobje morskega psa* | Miš | 2

POEZIJA

Košuta, Miroslav: *Božaj veter* | Mladinska knjiga | 2 ; 3
Lukan, Blaž: *Fantek in punčka* | Mladinska knjiga | 1
Möderndorfer, Vinko: *Romeo in Julija iz sosednje ulice* | Miš | 3
Pavček, Tone: *Vrtljak* | Miš | 1
Štampe Žmavc, Bina: *Drobne pesmi* | KUD Sodobnost International | 4

POUČNE KNJIGE

Bajd, Barbara: *Človečnjaki* | Hart | 2
Enciklopedija znanja: *Človeško telo!* | Mladinska knjiga | 3
Glavan, Mihael: *Naš Jurčič* | Mestna knjižnica Grosuplje | 3
Jackson, Tom: *Človek prihodnosti* | Učila International | 2 ; 3
Jackson, Tom: *Hekerji* | Učila International | 2 ; 3
Jackson, Tom: *Podnebne spremembe* | Učila International | 2 ; 3
Jaz sem taka, ti si tak | Mladinska knjiga | 2 ; 3
Kovšca, Nataša: *Fotografski pojmovnik za mlade* | Aristej | 4
McAnulty, Dara: *Dnevnik mladega naravoslovca* | UMco | 4
Mizelińska, Aleksandra: *Pod zemljo* | Mladinska knjiga | 1 ; 2
Očarljivi poskusi z rastlinami | Slovensko društvo za biologijo rastlin in Nacionalni inštitut za biologijo | 2
Sedláčková, Jana: *Barve narave* | Narava | 1
Žmitek, Maša P.: *Po sledih velikanov* | Miš | 2

Da letos praznujemo 70. obletnico Sinjega galeba, te najmarkantnejše mladinske knjižne zbirke v (zdajšnji in nekdanji) državi, čivkajo že ptički (tudi v Bleščivki!). Kot del aktivnosti v počastitev te obletnice so ponatisnili osem klasik, izdali eno izvirno in eno prevodno novost – tokrat predstavljamo dve klasiki in prvič prevedeno klasično mojstrovino poljske pisateljice Krystyne Boglar.

»Glavni junaki so otroci, neverjetno bistri in prijazni, predvsem pa pogumni«

- **BRANE DOLINAR: DVOJNE POČITNICE**
ilustracije: Luka Seme
Mladinska knjiga, 2022, t. v., 224 str., 24,99 €
- **ASTRID LINDGREN: BRATA LEVJESRČNA**
ilustracije: Ilon Wikland; prevod: Nada Grošelj
Mladinska knjiga, 2022, t. v., 264 str., 24,99 €
- **KRYSTYNA BOGLAR: KLEMENTINA IMA RADA RDEČO**
ilustracije: Bohdan Butenko; prevod: Staša Pavlovič
Mladinska knjiga, 2022, t. v., 168 str., 22,98 €

Dolararjeva uspešnica *Dvojne počitnice* je prvič izšla leta 1959, pa nato še 1980 in 1987 kot Zlata knjiga, tokrat pa je natisnjena v prenovljeni izdaji Sinjega galeba, saj kot v spremni besedi zapiše Slavica Remškar: »V sedmih desetletjih se je kar nekaj spremenilo, med drugim tudi jezik, pa država se je zamenjala in predvsem okolje.« Roman je morda današnji mladini tudi zgodovinsko zanimiv, saj omenja nam že oddaljene dogodke druge svetovne vojne (fašistična Italija pa Švabi). Danes zaradi telefonov dogodivščina enojajčnih dvojčkov Braca in Boža tako verjetno ne bi bila realna. Ali pač? In bi se prebrisana dvojčka spomnila novih načinov, kako pretentati svoji mamico in babico? Določene stvari pa se nikoli ne spremenijo: bratrance še vedno nagajajo sestričnam, plavanje v morju je še vedno najboljša dogodivščina za vse otroke (pa tudi mamice) in mornarske zgodbe barbe Vaneta so še danes zanimive. Dolinarjeva pustolovka je navduševala mnoge generacije in z novo izdajo bo navduševala tudi naprej.

Tudi *Brata levjesrčna* sta bila že večkrat prevedena v slovenščino, prvič leta 1976. Ena najbolj znanih svetovnih mladinskih avtoric združuje pogum in ljubezen, predvsem pa ustvarja karakterno izjemno močne otroške like, pomembno vlogo pa tudi tokrat igrajo živali, do katerih ima Lindgrenova v vseh svojih delih poseben odnos. Žalostno pripoved o invalidnosti in smrti s pomočjo fantazije spremeni v nape-to pustolovščino, ki dokazuje, da je prav vsak otrok lahko pogumen. Če ne tukaj, pa v pravljicni deželi Nangijali ali pa celo Nangilimi. Svet se res spreminja, toda določene vrednote ostajajo pomembne – družina, prijateljstvo, predvsem pa imeti pogum in narediti pravo stvar. Tudi če te je strah. Oziroma sploh če te je strah!

Klasična mojstrovina iz šestdesetih let je tokrat prvič prevedena v slovenščino. Poljska pisateljica, ki je sicer v mladosti želela postati dimnikarica, v zgodbi opiše nenavadne dogodivščine šestih otrok, ki se sploh ne poznajo med seboj (vendar se bodo kmalu!), psa po imenu Kotlet in deklice Malinke, ki je izgubila Klavdijo, ta pa ima rada rdečo. Vendar, kdo sploh je Klavdija? Pustolovska zgodba se dogaja v gozdu, dopolnjujejo pa jo šaljive ilustracije. Nič nenavadnega, da je knjiga izšla v zbirki Sinji galeb, če pa je tako odličen mladinski biser, ki buri domišljijo mladih po svetu že več desetletij, in kot se za Sinji galeb spodobi: glavni junaki so otroci, neverjetno bistri, prijazni in pa predvsem pogumni.

Naj Sinji galeb in njegove zgodbe še dolgo živijo! > AJDA VODLAN

SABINE BOHLMANN ADELA IN NAJBOLJŠE POLETJE NA SVETU

ilustracije: Imke Sönnichsen
prevod: Majda Šulc
Grlica, 2022, t. v., 223 str., 16,95 €

Adela je stara deset let in ima šest bratov in sestra. Družina živi v hišici na Čmrljevi ulici, kjer vsi poznajo drug drugega. Tudi Adelina najboljša prijateljica Marta živi v eni izmed sosednjih hiš. Kdo bi si želel na počitnice kam drugam, če pa živi v najprijetnejšem delu mesta, obdanem z ljudmi, ki jih ima rad? Še sreča, da je tako, ker Adelini starši nimajo denarja za drugačne počitnice. Imajo pa kup zamisli, kako se lepo imeti doma. Ko po naključju ostane za počitnice doma tudi Marta, se pričnejo najbolj vesele, zgodbičaste, grandiozne in neverjetne počitnice. Predloge, kaj početi, napišejo na listke, stlačijo v marmeladni kozarec in nato izžrebajo. In ker se tudi starša rada igrata, si družina ustvari počitnice, polne veselja, smeha, medsebojne naklonjenosti in nepozabnih dogodivščin. > MAJA ČREPINŠEK

MAX BRALLIER ZADNJI SMRKAVCI NA SVETU IN KRALJ NOČNE MORE

Zadnji smrkavci na svetu, knj. 3
ilustracije: Douglas Holgate
prevod: Vojko Šinigoj
Lipa, 2022, t. v., 262 str., 19 €

... distopične dogodivščine ...

Jack in njegovi prijatelji Quint, June in Dirk so zadnji smrkavci na svetu, edini preživeli strašne apokalipse, ki je nad Zemljo odprla meddimenzijske portale, skozi katere so pridrle trume raznih pošasti in bitij iz vzporednih svetov. Nekatera so zlohota in krvoločna, druga so zabavni čudaški pošastniki. Novo življenje je polno presenečenj in akcije, nore zabave in divjih bojev. Dokler nekega dne prijatelji ne naletijo na radijski sprejemnik, iz katerega zahrešči človeški glas. Torej so preživeli še drugi ljudje? Jacku, posvojencu, ki je z apokalipso prvič v življenju dobil prijatelje, zastane srce. Ali to pomeni, da bo izgubil prijatelje? Se bodo sedaj, ko je končno našel »družino«, razšli? Ameriška avtorja Max Brallier in ilustrator Douglas Holgate sta ustvarila zbirko uspešnic, hitrih, bistrournih in duhovitih distopičnih dogodivščin. > MAJA ČREPINŠEK

ANITA ZUPANČ MEGA GLAVCA

ilustracije: Tina Perko
Didakta, 2022, t. v., 93 str., 19,99 €

Mega glavca je navihani dvanajstletni Svit, ki obožuje nogomet, palačinke, in čeprav včasih ne piše slovnično pravilno, je odličen v logiki. V šestih poglavjih najprej spozna, da včasih tete niso bedne, ampak so »čist kul«, nato ugotovi, da duhovi morda ne obstajajo in da vsekakor ni enostavno odpreti svojega podjetja (v resnici zgolj zato, ker imajo odrasli butasta pravila). Pa lakota je huda stvar, ampak k sreči tudi lačen želodec sodeluje v logiki! Kot pa odkrijemo na zadnji strani, je Svit res prebrisano pameten junak. Zabavno! > AJDA VODLAN

SABINA FRAS POPOVIĆ

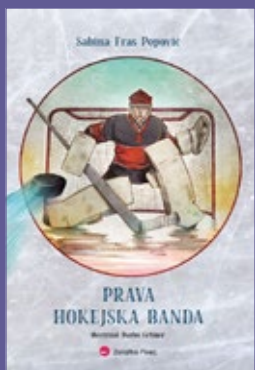
PRAVA HOKEJSKA BANDA

ilustracije: Darko Grkinić

Pivec, zbirka Mladinsko branje, 2022, t. v., 212 str., 24,90 €

Sabina Fras Popović

Otroške in mladinske knjige praviloma ne uživajo veliko medijske pozornosti, zato je še tolikanj dragocenejša, da se je v tej rubriki zvrstila že vrsta zvenceh imen iz sveta mladinske literature.

Običajno predstavljam literarna dela dolgotrajnikov z zavirljivo bibliografijo. Tokrat pa je na literarni parket, bolje rečeno, na ledeno ploščo pridrsalo novo ime. Z leposlovnim prvencem.

Sabina Fras Popović, komparativistka, z doktoratom iz bibliotekarstva, v življenju usmerja ljubezen do knjig. Žena in mati dveh hokejskih golmanov in obrambne igralka na ledeni plošči je radoživa bralka in v Mariborski knjižnici vodja Centra za spodbujanje bralne pismenosti.

Povezovalka in voditeljica literarnih večerov, ki jih gosti Mariborska knjižnica, je že leta 2016 pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije na podlagi svoje doktorske disertacije objavila monografijo *Vodenje s poslanstvom*, tako da je formalno knjižni krst že za njo.

Toda sčasoma je v njej naraščala želja, da bi mladim odprla oči, kako zelo pomemben del življenja je literatura. Doumela je, da prenekateremu otroku ukvarjanje s športom koristi pri premagovanju težav z disleksijo, razpršeno pozornostjo, pomanjkljivo zbranoostjo in kratkoročnim spominom in da na drugi strani branje spodbuja določene možganske funkcije, potrebne pri športu, denimo krepki ostrino in pozornost, vrača umirjenost, še več, precej vrhunskih športnikov si pred tekmovanji pomaga z branjem.

Svet športa in branja sta torej še kako prepletena in tudi zategadelj pomeni Sabinin prvenec prijetno osvežitev, »dnevnik hokejske mame«, v ozadju pa poleg golmana in peterice na ledu še sedmo igralko za bando – ograjo drsališča.

Po tipologiji slovenske mladinske realistične avanturistične proze, ki jo je razčlenila dr. Dragica Haramija, sodi pričujoče besedilo o dogodivščinah mlade hokejske ekipe v

Janja Vidmar

podžanr športne avanturistične proze. Zgode in nezgode, veselje in potrnost, zamere in negotovost mladih športnikov spremljamo v daljšem časovnem razdobju. Desetletniki iz prvega poglavja so ob koncu zgodbe že najstniki, opisano hokejsko prvenstvo v knjigi pa temelji na otroških olimpijskih igrah v Lake Placidu, na katerih je Sabinin starejši sin s hokejskimi sodrugi pred tremi leti osvojil medaljo.

Že v uvodnem posvetilu se skriva osrednje sporočilo romana: »Biti del ekipe. Tri besede, ki spremenijo življenje.« Kajti podobno kot raste in se razvija zgodba, narašča pripadnost ideji moštvenega duha in vsega, kar ta ponazarja, od iskrenosti in vključenosti pa vse do tovarištva, samozavesti in borbenosti. Ekipni duh je kapital, ki ga morajo junaki Tine, imenovan tudi Popy, Ian, Črt in drugi še le doseči. In izkaže se, da je včasih lažje osvojiti medaljo kot medsebojno zaupanje. Četudi pot do odličja v resnici vodi prav čez polje timske zagnanosti, ne pa samostojnih akcij, brez upoštevanja drugih. Reprogramiranje mladega duha je seveda nemogoče brez trenerjeve predanosti in izkušenj, nasploš so dialogi v pristni, poulični mariborščini dovolj doživeti in prepričljivi, da bi besedilo kot družinski roman znale zapopasti različne generacije bralcev.

Prelomni trenutki odločilne hokejske tekme onkraj luže, po kateri ni nič več tako, kot je bilo, so izpisani skozi optiko posameznih igralcev, avtorica pa se na formalno-stilni ravni drži vsevedne pripovedne perspektive, ki jo na več mestih elaborira s tretjeosebno personalno.

Na koncu knjige je bralcu v pomoč slovarček značilnih hokejskih izrazov, založba pa je s primerno velikostjo pisave in zadostnimi razmiki poskrbela za zračnost besedila, skozi katero se tako lažje prebijejo dislektiki, ki jih je po avtoričinih besedah med mladimi športniki razmeroma precej.

Spremno besedo je prispevala športna psihologinja Andreja Holsedl, razgibano naslovnico in ilustracije pa znana beograjska striparska legenda Darko Grkinić, mojster risanja s svinčnikom.

Avtorica že snuje nadaljevanje hokejske sage, zato le brž knjigo v roke, nenazadnje poteka nacionalni mesec skupnega branja, s poudarkom na navezi med branjem in gibanjem. Telesna in bralna kondicija gresta vedno z roki v roki!

ANNABEL GRIFFIN

ŽIVLJENJE MORSKIH PSOV

ilustracije: Rose Wilkinson

prevod: Metka Kralj

Hart, 2022, t. v., 31 str., 24 €

Morski psi se nam največkrat zdijo strašljivi. Vendar pa ta pogosto nerazumljena bitja skrivajo veliko izjemnih lastnosti. S knjigo

spoznavamo, kako so se razvili vse od prazgodovinskega megalodona in drugih davnih prednikov, kakšna super čutila imajo in kje vse živijo. Morda nas preseneiti dejstvo, da niso vsi tako nevarni in grozljivi, kot si mislimo. Spoznamo celo njihove mladičke. S pomočjo posebne sheme se naučimo prepoznati najpogostejše vrste, s slovarčkom pa usvojimo nove besede. Realistične ilustracije nas bodo popeljale v svet morskih globin, če nas le ne preplašijo veliki zobje! > SANJA PODRŽAJ

ANITA GANERI

KAKO JE BITI SREDNJEVEŠKI VITEZ

Dvoboji, junaštva, gradovi in bitke

ilustracije: Mariano Epelbaum

prevod: Tanja Železnik

Hart, 2022, t. v., 32 str., 19,90 €

Nova knjiga v zbirki »Kako je biti« nas popelje na lordov grad, kjer se Rihard Maršal uri, da bi postal vitez. Seznanili se bomo z desetimi zapletenimi dejstvi o vitezi, se usposabljali in naučili tudi plemenitosti značaja, zaživel na gradu, nato pa si nadeli oklep, se podali najprej na viteški turnir, nato pa pojezdili še v čisto pravo bitko. Čaka nas obleganje gradu, znašli se bomo v ječi kot ujetniki, in kot se spodobi za konec, proslavljali zmago na pravcati pojedini. Vmes pa se bomo zabavali in veliko naučili. Zabavno in napeto! > AJDA VODLAN

Nacionalni mesec skupnega branja 2022 (NMSB 2022) bo potekal od 8. septembra do 9. oktobra 2022. V okviru dogodkov, ki se odvijajo v tem času, bomo posebno pozornost namenili *branju in gibanju*. Izhodišče je misel irskega pisatelja in politika Richarda Steela (1672–1729), ki poudarja povezanost med umom in telesom, med gibanjem, športom in duševnim razvojem: »Branje je za duha to, kar je telovadba za telo.«

NACIONALNI MESEC SKUPNEGA BRANJA 2022 V ZNAMENJU BRANJA IN GIBANJA

Naš namen je izpostaviti skupna izhodišča branja in gibanja:

- spodbujanje in oblikovanje zdravega življenjskega sloga, spretnosti in razvoja na sploh;
- poudarjanje vloge kakovostnega preživljanja prostega časa;
- oblikovanje ustvarjalne osebnosti – pozitiven odnos tako do branja kot do gibanja;
- opozarjanje na vseživljenjski proces pri obojem – nenehno razvijanje in bogatenje sposobnosti, vitalnosti ter dobrega počutja;
- spoznati rehabilitacijski/terapevtski vidik tako branja kot gibanja.

NMSB 2022 podpira raznolike ideje za literarne ekskurzije, sprehode; spodbuja k raziskovanju novih in že preizkušenih tematskih in pravljicnih poti (ogledovanje spominskih obeležij, obiskovanje rojstnih hiš avtorjev ...); vključuje pripovedovanja in branja v naravi; odkriva in vzpostavlja povezovanja med branjem in različnimi športnimi dejavnostmi; vse to povezuje s knjigobeznicami ...

NMSB 2022 že tradicionalno spremlja javna medijska in plakatno komunikacijska nacionalna akcija Beremo skupaj (vodi Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS s partnerji). Z njo bomo še dodatno javno podprli promocijo branja, ozaveščali o pomenu branja, bralne pismenosti in bralne kulture.

Njeno likovno podobo so soustvarili študenti Akademije za likovno umetnost in oblikovanje – Oddelek za oblikovanje vizualnih komunikacij (smeri: fotografija, grafično oblikovanje in ilustracija). Likovne rešitve študentov (28) bodo razstavljene ob različnih priložnostih.

Strokovna žirija je za javno oglaševanje Beremo skupaj izbrala tri podobe (plakate):

- ilustracija: Zala Tiran (UL ALUO/OVK/Illustracija/doc. mag. Marija Nabernik, 2022)
- fotografija: Eric Contreras Mencinger (UL ALUO/OVK/Fotografija/doc. Emina Djuikić, 2022)
- grafično oblikovanje: Hana Hirnig (UL ALUO/OVK/Grafično oblikovanje/prof. Radovan Jenko, 2022)

Med vizualnimi rešitvami študentov Oddelka za grafično oblikovanje je nastalo tudi pet video plakatov.

- NMSB '22 smo zasnovali: Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska sekcija IBBY, Združenje slovenskih splošnih knjižnic in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije ter mestne knjižnice v Ljubljani, Mariboru in Kranju.
- Partnerji akcije: Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Andragoški center Slovenije, Javna agencija za knjigo RS, Zavod RS za šolstvo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani in Akademija za likovno umetnost in oblikovanje. Aktivno se vključujejo še Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Narodna in univerzitetna knjižnica, Tedni vseživljenjskega učenja, Mreža za družinsko pismenost, Gimnazija Bežigrad, Evropsko leto mladih, Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov ter Zveza prijateljev mladine Slovenije z društvi in zvezami po vsej Sloveniji.

BRALNI PROJEKT ZA UČENCE 7., 8. IN 9. RAZREDA

SE TUDI VI SPRAŠUJETE, KAKO BI ZA
BRANJE NAVDUŠILI NAJSTNIKE?

KAKO MED KNJIŽNE POLICE
PRITEGNITI ODRAŠČAJOČE FANTE IN DEKLETA,
KI SE JIM KNJIGA VSE BOLJ IZMIKA?

KAKO KNJIGO POSTAVITI OB BOK
DIGITALNIM MEDIJEM?

Pri založbah Malinc in KUD Sodobnost International smo staknili glave in izmenjali ideje. Nastal je projekt ODPRTA KNJIGA: GG4U, ki je namenjen najstniškim bralcem, učencem tretje triade. Projekt je zabaven, poteka kot igra in spodbuja ustvarjalnost, povezuje tako spletne medije kot knjige, najboljše bralce pa na koncu čaka nagrada. Osrednjo vlogo v projektu igra šolska knjižnica kot prostor za druženje in pogovore o knjigah.

PRIJAVE K PROJEKTU
ZBIRAMO DO 3. 10. 2022.

Kako projekt poteka?

Projekt je zastavljen v tekmovalnem duhu. Tekmovale bodo skupine učencev (po trije v skupini), ki bodo prebrale šest vrhunskih del za mlade. Naslovov knjig ne bomo izdali, odkrili jih bodo učenci z reševanjem ugank in nalog. Ko bodo uspešno rešili uganko, bodo ugotovili naslov knjige. Po prebrani prvi knjigi bodo prejeli naloge, in ko bodo te uspešno rešili, bodo prejeli uganko, ki jih bo privedla do naslova naslednje knjige. Ekipe ob reševanju nalog, ki jih na temo posameznih knjig čakajo v izzivih, zbirajo točke; z največ točkami so ovrednotene zahtevnejše in bolj ustvarjalne naloge. Ekipa, ki bo dosegla vse cilje in osvojila največ točk, bo odšla na nagradni izlet.

Prijava k projektu in pogoji sodelovanja

Za sodelovanje je obvezen nakup šestih mladinskih knjig, ki jih potrebujete za uspešno izvedbo projekta. Mentorice in mentorji branja se obvežejo, da bodo skrivnost, za katere knjige gre, skrbno varovali in je ne bodo delili z nikomer. Prijavnice k projektu in več informacij najdete na spletnih straneh www.sodobnost.com ali www.malinc.si, lahko nas pokličete na telefonsko številko 01 43 72 101 ali nam pišete na bralniprojektgg4u@gmail.com.

Sofinancira
Evropska unija

JAK

JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Malinc
več kot založba

sodobnost

ROBERTO SANTIAGO
**SKRIVNOST
 SOKOLJEGA OČESA;
 SKRIVNOST
 NEMOGOČEGA ROPA**

Nogometastični, knj. 4 in 5
 ilustracije: Enrique Lorenzo
 prevod: Barbara Pregelj
 Malinc, 2022, m. v., 279/335 str., 25 €

Uspešna humorna serija o nogometni ekipi enajstletnikov, ki jih poleg igre za NK Soto Alto družijo strast do raziskovanja in razreševanja ugank, se vrača z dvema novima deloma. V četrtem delu se bodo Nogometastični na božičnem turnirju prvič pomerili z nasprotniki iz večjih nogometnih klubov, da bi preizkusili nova pravila in z njihimi sokolje oko, a po mestu se začnejo pojavljati grafiti, ki razkrivajo skrivnosti. V petem delu pa v mestu gostuje razstava o zakladih Egipta in na otvoritvi je ukradeno dragoceno Horovo oko, ekipi pa grozi celo razpad! Akcijski in napeti detektivki sta ponovno polni odličnih preigravanj in atraktivnih golov. > VERONIKA ŠOSTER

ULF STARK
**MALA KNJIGA
 O LJUBEZNI**

ilustracije: Ida Björs
 prevod: Danni Stražar
 Zala, 2022, t. v., 125 str., 26,99 €

Morda je knjiga mala, toda zgodba švedskega pisatelja je tako velika in topla, da pogreje srčke otrok, pa tudi starejših. »Ob tem mi je toplo pri srcu. To je nekaj, kar običajno rečejo odrasli. Vendar mi ni bilo prav nič topleje,« opisuje Fred (njegovno ime v švedščini pomeni mir, sicer pa je ime dobil po Fredu Astairu), ki je rahlo duševno zmeden, pravzaprav se prvič zaljubi (čeprav zaljubljen biti je kar velika beseda!) in takrat spozna, da ljubezen ni za strahopetne in da naredi človeka nemirnega. Morda pa ravno obratno? Vsekakor, ko ti je nekdo všeč, si hitro kaj domišljaš, z ljubeznijo pa pride tudi hrepenenje. Skandinavski svet v decembru pred božičem prikazujejo nežne in realne ilustracije, na tenkočuten način pa je opisan čas druge svetovne vojne (in bedak s črnimi brki), ko so naši najdražji daleč stran od domačnosti naših objemov. Zgodba o pogumu, upanju in seveda tudi ljubezni. »Ampak zamišlja si človek vseeno lahko. In če to že počne, lahko počne v izobilju.« > AJDA VODLAN

KRISTER P. JANSSON
**JAN PANČUR IN
 TESTENINSKA ZAROTA**

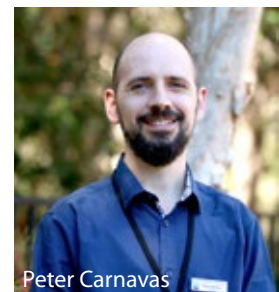
ilustracije: Jure Engelsberger
 Didakta, 2022, t. v., 270 str., 24,99 €

Nenavadna, zabavna, fantastično-pustolovska, grozljiva, drugačna knjiga za vse, ki se dolgočasijo ob povsem običajnih knjigah, je to. Kot nakazuje številka 1, jih bo izšlo še nekaj. Knjiga je prvenec znanega slovenskega psihologa, ki si je za svoje literarno ustvarjanje izbral psevdonim Krister P. Jansson. Poblaznela znanstvenica, planet s kuščarji, hipnotične testenine ... Smo v vrtincu dogajanja, ki se spreminja iz povedi v poved, šokira, zabava, pelje mladega bralca dalje po straneh knjige – in pripelje na konec, ki pa je že v pričakovanju nove knjige. Totalno odštekano branje. Sama bi jo zagotovo svetovala mladim bralcem, ki jim knjige ne gredo preveč v slast, ker ta knjiga jih zna pritegniti k branju in želji po novih knjigah. > SABINA BURKELJCA

PETER CARNAVAS

SLON
 prevod: Andrea Potočnik
 Skrivnost, 2022, t. v., 169 str., 24,90 €

Olivija je vedno bolj zaskrbljena: njen oče je vsak dan potopljen v oblak žalosti, ki nenehno bdi nad njim in ga spremlja na vsakem koraku. Najsi zjutraj zleze še ves krmežljiv iz postelje ali pa kasneje ves utrujen pride iz službe – oblak žalosti, ki ga Olivija vidi kot gromozanskega slona, ki ves čas hodi za očetom, je vedno tu! Niti starega kolesa pokojne Olivijine mame, s katerim bi se deklica tako rada vozila, ji očka ni sposoben popraviti! O vsem tem Olivija nekoč potarna svojemu najboljšemu prijatelju Arturju in z njegovimi nasveti ter ob veliki pomoči svojega čutečega dedka se nato loti prav posebne naloge: odganjanja očetovega slona. Pretanjeno pisanje izpod peresa avstralskega ilustratorja in avtorja različnih slikanic seže v srca bralcev vseh starosti s svojim sporočilom o moči volje in ljubezni na poti soočanja z izgubo ljubljenih oseb. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Tanja Badalič Volk
Sledi mesečine

Založba Fran, Celovec, 2022
 ISBN 978-3-902832-23-8
 slikanica, trda vezava, cena 19 €
www.zalozba-fran.com

„Odpreti knjigo *Sledi mesečine* pomeni odpreti skrivni prehod v magične in obenem pomirjujoče dimenzije narave ter globine lastne duševnosti. Pomeni podariti si nekaj minut spokojnosti in topline, ne glede na to, koliko smo stari.

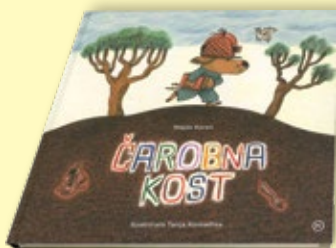
Celoto krasijo avtoričine ilustracije, ki so v popolni harmoniji z besedilom. Njeno besedišče je elegantno, slikovito in poetično.“

Maja Smotlak

MAJDA KOREN

ČAROBNA KOST

ilustracije: Tanja Komadina
Mladinska knjiga, Knjižnica Čebelica,
2022, t. v., 14 str., 14,99 €

Duhovita zgodba Majde Koren (*Mala pošast Mici, Pošasti, Kapo in Bundo, Inšpektor Jože ...*) pripoveduje o čistokrvnem mešanču Čaru, ki je nekega dne v knjigi »Nikoli raziskane pasje skrivnosti« odkril, da nekje v zemlji še vedno tiči čarobna kost. Na skritem kraju jo že davno zakopala pasja čarovnica Feni. Čarobna kost je skrivnost, da ti dvigne dlake na repu! Čaro si nemudoma povezne detektivsko čepico in se odpravi na pot za smrčkom. Če bo treba, bo prehodil deželo hrtov, preiskal deželo buldogov in prekopal deželo jazbečarjev, da bo odkril čarobno kost, ki te napravi nevidnega ... Napeto detektivsko zgodbo imenitno dopolnjujejo ilustracije Tanje Komadina. > MAJA ČREPINŠEK

KAISA HAPPONEN

MURI IN BOROVNICA

ilustracije: Anne Vasko
prevod: Julija Potrč Šavli
KUD Sodobnost International,
2022, t. v., 33 str., 19,90 €

Po slikanici *Medvedka Muri*, prvi iz zbirke slikanic finske pisateljice Kaisa Happonen (1982), ki je prevedena v petnajst jezikov, je bralce

razveselila druga, v kateri sledimo medvedu Hrustu in mali Muri po dolgi poti do borovnic. Vse dni jih nabirata, saj Hrust ne more misliti na nič drugega. Takoj ko se zjutraj zbudi, se odpravita ponje, in ker je Muri še majhna, mu mora slediti. Pot je dolga, dolga, Hrust pa hoče, da hodita ves čas samo naravnost, v ravni črti naprej. Nič opazovanja ptic, nič prekopicavanja, nič tekanja naokoli. Hrust je velik in zato ne vidi več, da gozd vrvi od življenja. Ničesar lepega in zanimivega ne opazi. Niti tega ne, da je Muri za njim *morala* narediti vsaj en preval – in pri tem našla nekaj zelo posebnega. Kaj resnično izjemnega pa je zagledal Hrust, ko se je končno zasukal? > MAJA ČREPINŠEK

BILJANA S. CRVENKOVSKA

NEVIDNA HIŠA

ilustracije: Vane Kosturanov
prevod: Aleš Mustar
KUD Sodobnost International,
2022, t. v., 38 str., 19,90 €

Ko se je vznemirjeni šepet odraslih pričel viti po hodnikih kot potuhnjena kača, je Kala zaslutila, da to ne pomeni nič dobrega. Potem se je nekega dne pričelo zelo muditi. Objem za babico in dedka, pa hitro hitro v avto! Šele kasneje je v dolgih kolonah avtomobilov, ki so obtičali na cesti, Kala razvozerala besede odraslih: *bolezen, lakota, vojna, begunstvo, smrt ...* Rada bi se vrnila domov, toda domača hiša je ostala daleč zadaj. Po dolgem in nevarnem potovanju je z očkom in mamico prispela v tujo deželo, vso drugačno, sivo in hladno. Bo Kala še kdaj našla dom, po katerem hrepeni? Tistega, kjer sta babica in dedek? Slikanica večkrat nagrajenih severnomakedonskih ustvarjalcev, pisateljice Biljane S. Crvenkovske in ilustratorja Vaneta Kosturanova, je topla, čuteča zgodba o begunstvu skozi otroške oči. Toda kljub pretresljivi temi ima optimističen zaključek, saj Kala spozna, da svoj dom nosi povsod s seboj, ker ga ima v srcu. > MAJA ČREPINŠEK

GORAN VOJNOVIĆ

SINICA IN TAŠČICA

ilustracije: Polona Lovšin
Mladinska knjiga, zbirka Deteljica,
2022, t. v., 72 str., 22,98 €

Po (nagrajenih) romanah, filmih in esejskičnih knjigah se je Goran Vojnović (1980) zdaj podal še na knjižni teren, ki se ga slej kot prej loti marsikdo od pisateljev literature za odrasle – to so knjige za otroke. *Sinica in taščica* ni klasična slikanica z veliko ilustracijami in malo besedila, temveč gre za pravo otroško knjigo, v kateri so sugestivne ilustracije Polone Lovšin enakovredne zgodbi, s katero avtor naslavlja večne in obče človeške probleme, kot so migracije, ki so še kako aktualne za naš čas. Svojo pripoved postavi ob rob Ljubljane, blizu cerkve sv. Ane nad Ljubljanskim barjem, kjer na sosednjih drevsih gnezditja sinica in taščica ter med vsakodnevnimi prepirčki, katera poje lepše, vzgajata svoje mladiče, da bi se ti čimprej naučili leteti. Ko pa se nad njiju in kraj zgrne nadloga v podobi krokarja in naravne ujme, jima ne preostane drugega, kot da se odpravita na pot in si poiščeta nov prostor pod soncem. Skupno potvanje je posejano z mnogimi prigodami ... Nežno angažirana knjiga za otroke. > SAMO RUGELJ

TINA ARNUŠ PUPIS

PODGANCA FRANCA IZ PODKLANCA

ilustracije: Evgenija Jarc Zaletel
Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 28 str., 21 €

Prijazna »podganca Franca« je od nekdaj rada vsakomur priskočila na pomoč. Zato je živalim prišlo v navado, da so z vsako, tudi najmanjšo zadrego prišle po pomoč k Franci. Sosedovemu zajcu je kuhala njegove razposajene in neposlušne miške. Razdajala se je, dokler ni izčrpana obležala. Zbudila se je šele čez nekaj dni, toda drugačna. Ko so sosedje spet hoteli njeno pomoč, je na novo prebujena Franca najprej premislila, nato pa po preudarku zavrnila tiste, ki bi se morali zase potrudili sami. Tina Arnuš Pupis, pesnica in pisateljica, ki je že za prvenec *Za devetimi drevesi* dobila mednarodno priznanje (White ravens/bele vrane), je avtorica slikanic *Zvezda v ogledalu, Božo in Vili, Nad gozdom se nekaj svetlika in Na gozdni južini*. Slednja je bila nagrajena z zlato hruško. Tokrat otroke s slikanico nevsiljivo uči, kako pomembno je znati postavljati meje in reči ne. > MAJA ČREPINŠEK

HEINZ JANISCH, HELGA BANSCH

POŽGEČKATI SE NE MOREŠ SAM

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik
Malinc, 2022, t. v., 28 str., 18 €

Fantek razočarano ugotavlja, da se sam ne moreš požgečkati. Poskusil je že čisto vse, žgečkanje s prsti, s peresom, s pišem vetra, med delanjem stoje, prav nič ni delovalo. Za žgečkanje namreč potrebuje prijatelje, da se skupaj nasmejijo. Čudovito slikanico o pomenu človeške bližine in topline, pa tudi o otroški razigranosti, spremljajo zelo posebne ilustracije hladnejših barv, kolažirane, reliefne in naplastene, ki knjigi dodajo širino in kompleksnost, pa tudi svežino. > VERONIKA ŠOSTER

KĘSTUTIS KASPARAVIČIUS

BOŽIČ! BOŽIČ!

prevod: Klemen Pisk

KUD Sodobnost International,
2022, t. v., 44 str., 22,90 €

Mednarodno uveljavljen litovski pisatelj in ilustrator Kęstutis Kasparavičius (1954), avtor vrste zelo priljubljenih slikanic, ki so izšle tudi v slovenščini (*Trapaste zgodbe, Dežela lenuhov, Mala zima, Podvodna zgodba, Izginula slika, Drhteči vitez, Vrtnar Florijan, Kratke zgodbe, Medvedovanje*), v novi slikanici pripoveduje, kako božič praznujejo živali. Medvedje si omislijo tako velikansko jelko, da štrli skozi streho, sinice naredijo snežake, koze drvijo po pobočjih na smučeh, muce drsajo na zaledeneli reki v Mačjem dolu, kitom Božičkova darila pripelje kapitan tjulenj, pri zajcih pa tako sneži, da sneg prekrije celo mesto ... Enajst zgodb, ki dišijo po medenjakih, smrekovini in mehkem svežem snegu, z besedami in ilustracijami ustvarja praznično zimsko vzdušje. > MAJA ČREPINŠEK

TANJA BADALIČ VOLK

SLEDI MESEČINE

Fran, 2022, t. v., 33 str., 19 €

Tanja Badalič (rojena 1982), pisateljica in ilustratorica, doktorica znanosti s področja primerjalnega študija idej in kultur, kritična raziskovalka odnosov med človekom in okoljem, piše krajša literarna besedila in pesmi z ekološko ter etično tematiko, v katerih narava in živali zavzemajo osrednje mesto. V *Sledi mesečine* se skrbno izbrano, kratko poetično besedišče tako zlije s čudovitimi ilustracijami, da med listanjem kar začutimo prhutanje kril pegaste sove v čarobni noči in otipljemo vonj barv gozdne pokrajine, ki v zimski tišini pod zvezdnato nebo pokliče tudi risa, jazbeca, lisico, medveda in še mnogo drugih čudovitih spečih bitij. Vse dokler skozi nočni gozd ne prodrejo prvi žarki svitanja in za njimi ostanejo le sledi. > RENATE RUGELJ

PIRET RAUD

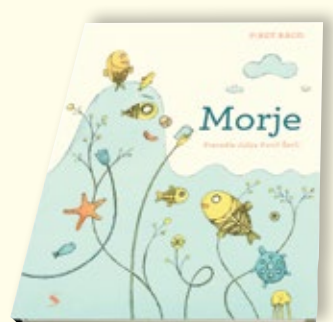
MORJE

prevod: Julija Potrč Šavli

KUD Sodobnost International, zbirka Gugalnica, 2022, t. v., 32 str., 19,90 €

Morje je imelo zelo rado svoje ribice, rakce, želve in vse druge, ki so se po njem prekopicevali, igrali in kričali. Z veseljem jih je umivalo in hranilo, jih sprehajalo in jim bralo pravljice za lahko noč. Le včasih si je zaželelo nekaj časa zase, da bi v miru premišljevalo in počivalo. Takrat se je zazrlo v oblake, ki so izginjali za obzorjem. In nekega dne, ko so bile ribice še posebno vreščave in trmaste, je res odšlo. Ribice

so bile sprva navdušene, saj so lahko divjale, kolikor so hotele. Dokler ni prišel čas za večerno pravljico. Tedaj se jim je ponudil prebrisani maček, da jim bo nocoj bral, če ... Slikanica ene najuspešnejših estonskih pisateljic in ilustratorok Piret Raud (1971) pripoveduje o materinstvu, o težavah enostarševskih družin in o tem, zakaj se je dobro naučiti samostojnega branja. > MAJA ČREPINŠEK

Pišete nam lahko na
sodobnost@guest.arnes.si
ali nas pokličete na
01/437 21 01.

V projektu je lani sodelovalo
že več kot 270 slovenskih
šol. Letos bodo z nami brali
tudi učenci na Hrvaškem.

Zakaj sodelovati v projektu NMK?

- Projekt je namenjen spodbujanju branja in predstavitvi kvalitetnih slovenskih in tujih otroških in mladinskih avtorjev na malce drugačen in izviran način.
- V začetku šolskega leta prijavljenim otrokom razdelimo ustvarjalnike s hudomušnimi, a poučnimi nalogami na temo šestih knjig, vključenih v projekt.
- Projekt je zasnovan tako, da spodbuja branje in otrokovo ustvarjalnost skozi skupno ustvarjanje – učenci, ki berejo 30 minut na dan, dosegajo bistveno boljše rezultate od tistih, ki ne berejo.
- Projekt je namenjen otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole. Z njim lahko popestrite ure slovenskega jezika, likovnega in glasbenega pouka, ga izvajate pri zunajšolskih dejavnostih ali v podaljšanem bivanju.
- Pri dejavnostih, ki jih v projektu izvajamo skozi vse šolsko leto, boste prejeli pismo avtorja, si izmenjali literarnega junaka, sestavljali bralni vlak, pisali knjižne razglednice, se pomerili v NMK-kvizu, si prislužili še kakšno nagrado ...

Šolsko leto 2022/23 je že
petnajsto leto, ko bralni
projekt Naša mala knjiž-
nica poteka v slovenskih
osnovnih šolah.

KUD Sodobnost International
Suhadolčanova 64
1000 Ljubljana

Več informacij in prijavnica →
www.nasamalaknjiznica.si/prijavnica/

Berite z nami tudi vi!

V novem šolskem letu vam želimo ščepec otroških vragolij in zvrhan čevelj dobre volje!

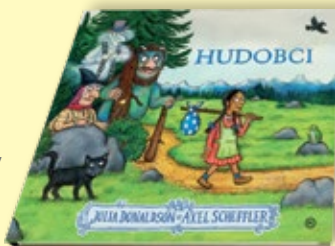
Ekipa NMK

IZPOLNJENE PRIJAVNICE JE TREBA ODDATI DO 28. SEPTEMBRA 2022.

JULIA DONALDSON

HUDOBCI

ilustracije: Alex Scheffler
prevod: Nina Dekleva
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,
2022, t. v., 31 str., 19,99 €

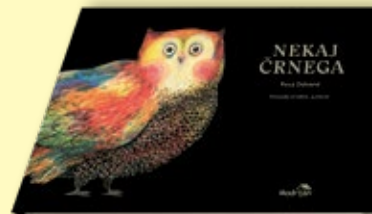

Avtorja noro priljubljenih *Zverjasca* in *Zverjaščka* se tokrat predstavljata z rimano zgodbico o treh hudobcih, zviti čarovnici, groznem duhu in ogabnem trolu. Strašna trojica se odloči, da se bo spravila na novo prebivalko kolibe, dekleta s pikčastim robčkom. A navihana deklica se zdi imuna na vse njihovo strašenje, lomastenje, rjojenje in uroke, s svojo prijaznostjo jih čisto razoroži. Le kdo se bo na koncu polastil robčka? Humorna in zabavna knjiga, ki bo ponovno očarala otroke, željne odbitih likov in zgodb. > VERONIKA ŠOSTER

REZA DALVAND

NEKAJ ČRNEGA

prevod: Kristina Jurkovič
Modrijan,
2022, t. v., 32 str., 16,90 €, JAK

Slikanica iranskega avtorja Reze Dalvanda je netipična, saj ima odprt konec. Nekega jutra ob svitu gozd čudoviti zažari, na jasi pa leži nekaj črnega. Živali si stvar zaskrbljeno in radovedno ogledujejo, vsaka misli, da je nekaj drugega: košček zvezde, princeskin šal, zmajevajo jajce, konjska podkev ... Prestrašeni svarijo druge prebivalce gozda in hitro zavladava zmešnjava, nekaj črnega pa kar leži tam. Le kaj bi to lahko bilo? Živahna slikanica, polna živih barv in bistrogledih živalic, je pravi spodbujevalnik domišljije in čudenja. > VERONIKA ŠOSTER

NINA KOKELJ

ČAROVNIJA

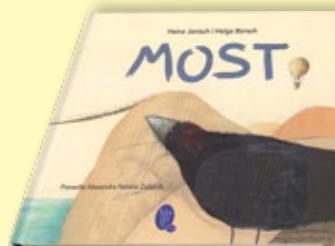
ilustracije: Eva Mlinar
Mladinska knjiga, Knjižnica Čebelica,
2022, t. v., 14 str., 14,99 €

Slikanica z zelo malo besedami pripoveduje, kako deklica in oče čudežno prečarata pust, siv in dolgočasen deževen popoldan. Dovolj sta dežnik, igra in velik ščep domišljije, pa se svet s strani na stran slikanice obarva bolj pisano. Pisateljica Nina Kokelj, ki ustvarja tudi leposlovje za otroke (posebno mesto ima njen *Deček na belem oblaku*, za katerega je leta 2007 prejela nagrado na mednarodnem knjižnem sejmu v Bologni), je do sedaj ustvarila več kot deset večplastnih, izvernih in premišljujočih slikanic, ki na široko odpirajo vrata v domišljijske svetove. Z ilustratorko Evo Mlinar sta ustvarili poetično, asociativno slikanico, ki bralca povabi na odkrivanje neštetihi čarovnij, skritih v vseh koticih med platnicami. > MAJA ČREPINŠEK

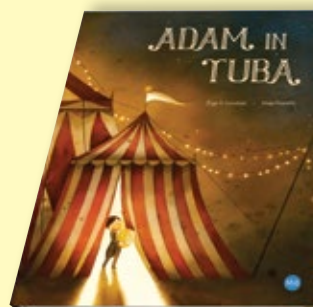
HEINZ JANISCH, HELGA BANSCH

MOST

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik
Malinc, 2022, t. v., 28 str., 18 €

Reka pozna nenavadno zgodbo o dolgem visečem mostu, na katerem se – prav na sredini! – srečata gromozanski medved in plečati velikan. Ker se nihče ne želi umakniti, most pa je preozek, da bi se srečala, morata dobro napeti možgane, da bi poiskala rešitev, ki bo sprejemljiva in pravična za oba. Domiselna miniatura, ki pove veliko o spopadanju s problemi in komunikaciji, je narisana na način kadriranja in pogosto s perspektive začudene vrane, ki vse to spremlja, zato je še dodatno razgibana. > VERONIKA ŠOSTER

ŽIGA X GOMBAČ

ADAM IN TUBA

ilustracije: Maja Kastelic
Miš, 2022, t. v., 29 str., 27,95 €

Akrobatska družina Prevalski je polna nadarjenih ljudi: babica bruhha ogenj, dedek požira meče, oče in mama hodita po vrvi, še otroci obvladajo posebne veščine, ki izzovejo gromke aplavze. Le najmlajši član družine, deček Adam, je iz blišča in nastopov čisto izključen, saj mu ne gre od rok prav nič od naštetega. Zaskrbljena družina pa kmalu ugotovi, da mu morajo samo pustiti, da počne tisto, kar veseli njega – igrati tubo. Toplo zgodbo o iskanju lastnega izraza in pomembnosti podpore družinskega okolja bogatijo nežne in detajlne ilustracije Maje Kastelic. > VERONIKA ŠOSTER

JELENA ISAK KRES

SONCE NA DLANI

ilustracije: Maša Kozjek
Mladinska knjiga, Knjižnica Čebelica,
2022, t. v., 14 str., 14,99 €

Jelena Isak Kres, književna prevajalka iz stare in nove grščine, ki je leta 2018 stopila v prvo vrsto ustvarjalcev za otroke s pesniško slikanico *Hiša norčij*, se tokrat predstavlja z zbirko rimanih ugank, pesmic in dopolnjevanj. Šestnajst štirivrstičnic, ki pripovedujejo o letnem ciklusu v naravi, kot ga doživlja predšolski otrok, je bilo prvič objavljenih v otroški reviji *Cicido* (2018/19). Natisnjene so z velikimi tiskanimi črkami, zato so primerne tudi za prvo samostojno branje, pa tudi za pomnjenje in recitiranje. S sončno barvitimi in povednimi ilustracijami jih je dopolnila Maša Kozjek. > MAJA ČREPINŠEK

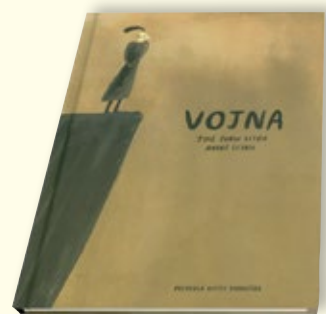
JOSÉ JORGE LETRIA

VOJNA

ilustracije: André Letria; prevod: Katja Zakrajšek
Modrijan, 2022, t. v., 58 str., 19,90 €, JAK

Še preden nastopijo besede, se knjiga *Vojna*, nagrajenka številnih bienalov ilustracije in sejmov po vsem svetu, razrije skozi zlovesče vzdusje krasnih ilustracij, ki pripeljejo do uverture te redkobesedne slikanice. Ta se v preprostih povedih dotika številnih tančin (grozovitosti) vojnega stanja, ki nikjer ni podano eksplicitno, pa vendar

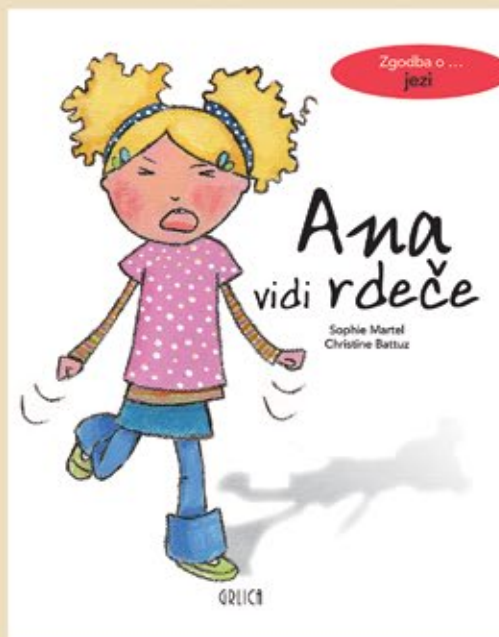
povsem jasno in razumljivo. Vojna v naslovni in glavni nalogi je antagonistka, nezmožna empatije in človečnosti, ki v življenja vnaša nered in nesmisel, zlasti ker sama »ni nikoli znala pripovedovati zgodb.« Bridko aktualna, estetsko ganljiva, jezikovno preprosta, a pomensko globoka, je primerno branje tako za otroke kot za odrasle. > TANJA BOŽIČ

Zgodbe, ki pomagajo premostiti težave.

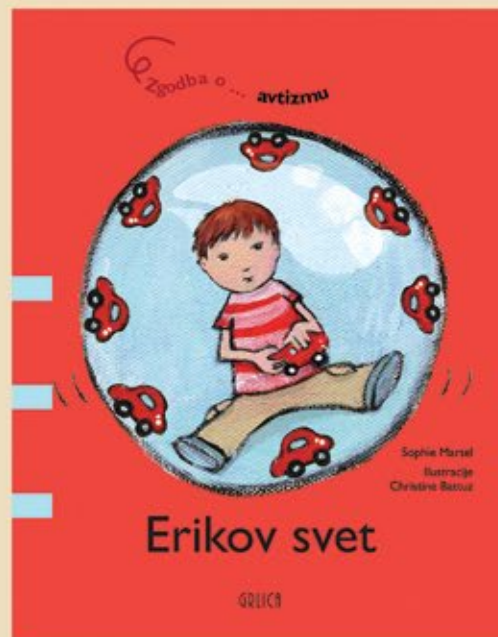
Pri založbi Grlica smo za otroke, ki se soočajo s čustvenimi stiskami in učnimi težavami, pripravili privlačno zbirko zgodb, ki temeljijo na resničnih izkušnjah in jim pomagajo premagati osebne ovire.

Knjige vsebujejo tudi napotke za starše, vzgojitelje in učitelje, ki otrokom želijo pomagati.

Ana vidi rdeče

Zgodba o jezi

Erikov svet

Zgodba o avtizmu

Nace se uči drugače

Zgodba o disleksiji

Mitja ne mara matematike!

Zgodba o diskalkuliji

38. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

www.knjizni-sejem.si

NOVA LOKACIJA

KnjizniSejem

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

22. 11. - 27. 11. 2022

38_slovenski_knjizni_sejem2022

E-KNJIŽNI SEJEM

22. 11. - 4. 12. 2022

Mesto v gosteh: Rogaška Slatina

Država v fokusu: Španija

Gospodarska
zbornica
Slovenije

DELO

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

mojaleta.si
Čas, poln življenja.

Radio
Ekspres
Najboljša glasba

RTV
SLO | Radio
Slovenija | ARS

Zbornica knjižnih založnikov
in knjigotržcev

REPORTER

ringaraja.net

Slovenske Zelenice
GREMZVLAKOM

TAM TAM

3K
Knjižnica & uganki